

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Komparace osobní důchodové daně ve vybraných zemích OECD
Comparison of the Personal Income Tax in the Selected OECD Countries

Student: Bc. Martin Neved'al
Vedoucí diplomové práce: Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra financí

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Martin Neved'al**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T010 Finance
Specializace: 00 Finance
Téma: Komparace osobní důchodové daně ve vybraných zemích OECD
Comparison of the Personal Income Tax in the Selected OECD
Countries

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika osobní důchodové daně
  3. Popis a komparace jednotlivých legislativních úprav osobní důchodové daně
  4. Posouzení zatížení osobní důchodovou daní ve vybraných zemích
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 276 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- LÁCHOVÁ, Lenka. *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 272 s. ISBN 978-80-7357-320-1.
- ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie - s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

Ing. Iveta Ratmanová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 9. 7. 2012

.....
Bc. Martin Neved'al

Moje poďakovanie patrí vedúcej diplomovej práce pani Ing. Ivete Ratmanovej, Ph.D. za ochotu, rady a odborné vedenie pri spracovávaní tejto diplomovej práce.

Obsah:

1	ÚVOD	5
2	CHARAKTERISTIKA OSOBNEJ DÔCHODKOVEJ DANE	7
2.1	CHARAKTERISTIKA A KLASIFIKÁCIA DANÍ	7
2.2	TEÓRIA OSOBNEJ DÔCHODKOVEJ DANE	10
2.2.1	Jednotka zdanenia osobnou dôchodkovou daňou	10
2.2.2	Vymedzenie zdaniteľného dôchodku	10
2.2.3	Základ dane a daňová povinnosť	12
2.2.4	Sadzby osobnej dôchodkovej dane	14
2.2.5	Ďalšie spôsoby zdanenia osobných príjmov	14
2.3	TEÓRIA PLATIEB SOCIÁLNEHO POISTENIA	16
2.4	MERANIE DAŇOVÉHO ZAŤAŽENIA OBYVATELSTVA Z MAKROEKONOMICKÉHO POHĽADU	17
2.5	MERANIE DAŇOVÉHO ZAŤAŽENIA OBYVATELSTVA Z MIKROEKONOMICKÉHO POHĽADU	19
3	POPIS A KOMPARÁCIA JEDNOTLIVÝCH LEGISLATÍVNYCH ÚPRAV OSOBNEJ DÔCHODKOVEJ DANE	22
3.1	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE V ČESKEJ REPUBLIKE	23
3.2	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE NA SLOVENSKU	25
3.3	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE V SPOLKOVEJ REPUBLIKE NEMECKO	26
3.4	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE VO FRANCÚZSKU	28
3.5	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE VO VEĽKEJ BRITÁNII	31
3.6	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE V USA	33
3.7	OSOBNÁ DÔCHODKOVÁ DAŇ A SOCIÁLNE POISTENIE V AUSTRÁLII	36
3.8	KOMPARÁCIA LEGISLATÍVNYCH ÚPRAV	38
4	POSÚDENIE ZAŤAŽENIA OSOBNEJ DÔCHODKOVEJ DANE VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH	41
4.1	KOMPARÁCIA ZAŤAŽENIA OSOBNOU DÔCHODKOVOU DAŇOU Z MAKROEKONOMICKÉHO POHĽADU	41
4.1.1	Zhrnutie výsledkov komparácie zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z makroekonomického pohľadu	45
4.2	KOMPARÁCIA ZAŤAŽENIA OSOBNOU DÔCHODKOVOU DAŇOU Z MIKROEKONOMICKÉHO POHĽADU	46
4.2.1	Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Českej republike	47
4.2.2	Výpočet osobnej dôchodkovej dane na Slovensku	49
4.2.3	Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Spolkovej republike Nemecko	51

4.2.4	<i>Výpočet osobnej dôchodkovej dane vo Francúzsku .....</i>	52
4.2.5	<i>Výpočet osobnej dôchodkovej dane vo Veľkej Británii .....</i>	54
4.2.6	<i>Výpočet osobnej dôchodkovej dane v USA .....</i>	55
4.2.7	<i>Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Austrálii.....</i>	57
4.2.8	<i>Zhrnutie výsledkov zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z mikroekonomického pohľadu .....</i>	59
4.3	ZHRNUTIE DOSIAHNUTÝCH VÝSLEDKOV	65
5	ZÁVER.....	68
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	69
	ZOZNAM SKRATIEK	
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKU DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	ZOZNAM PRÍLOH	

1 Úvod

Pri otázke, aká je úloha daní v jednotlivých krajinách, je najvšeobecnejšia odpoveď, „zaistiť príjmy do štátneho rozpočtu“. Akýkoľvek štát už zo svojej podstaty existencie potrebuje k naplneniu svojej funkcie finančné prostriedky. Vláda zdaní občanov a následne týmito prostriedkami financuje vládne výdaje, pričom realizuje alokačnú, distribučnú a stabilizačnú funkciu, čo sú tri základné funkcie verejných financií.

Pre verejné rozpočty predstavujú dôchodkové dane jeden z najvýnosnejších zdrojov. Dôchodková daň bola prvýkrát použitá v roku 1799 v Anglicku. Prvotným dôvodom zavedenia tejto dane v Anglicku bolo financovanie vojny proti Napoleonovi a výpočet výšky tejto dane bol ovplyvnený tromi faktormi - druhom povolania poplatníka, rodinným stavom a počtom detí. V roku 1812 bola v Rakúsku zavedená tzv. zárobková daň. Postupným vývojom sa v roku 1820 rozdelila pozemková daň na daň domovú (z výnosu z prenájmu, v príp. neprenajímaných budov z počtu obytných miestností) a zvyšok pozemkovej dane. Pozemky v tejto dobe boli zdaňované podľa bonity pôdy, (tento princíp sa zachoval dodnes vo väčšine krajín) čo znamenalo zdanenie výnosu, pričom výnos predstavovala pozemková renta. Na území dnešnej Českej republiky (bývalé Rakúsko - Uhorsko) bola zavedená osobná dôchodková daň v roku 1849.

V priebehu času bola na základe poznatkov z praxe dôchodková daň rozdelená na dve kategórie: osobnú dôchodkovú daň a daň zo zisku firiem. Tento vznik dvoch kategórií bol zapríčinený predovšetkým vznikom odlišných konštrukcií výpočtu ako aj sadzieb týchto daní. Spoločná problematika obidvoch daní je zdanenie zarábajúcich ekonomických subjektov.

Osobná dôchodková daň mala po svojom vzniku relatívne nízke sadzby a zdaňovala iba vysoké dôchodky, ale v období medzi dvomi svetovými vojnami, a predovšetkým po druhej svetovej vojne, sadzby osobnej dôchodkovej dane prudko rástli. V niektorých krajinách (napr. USA a Veľká Británia) boli v období 60. rokov najvyššie dôchodky zdaňované viac ako deväťdesiatpercentnou sadzbou. V období 80. rokov je naopak charakteristický pokles daňových sadzieb a zníženie progresie.

Daň z príjmu v súčasnej dobe neplatia daňové subjekty len v niekoľkých daňových oázach, ktorými sú Bahamy, Bahrajn, Bermudy, Island, Kajmanské ostrovy, Kuvajt, Omán, Saudská Arábia, Zjednotené arabské emiráty a Uruguaj. Tieto krajiny sú zamerané na vývoz ropy prípadne na turizmus, a preto príjmy z osobnej dôchodkovej dane nie sú pre tieto krajiny

nutné. Naopak nezavedením osobnej dôchodkovej dane do svojich daňových sústav sa snažia prilákať kapitál a investície pre vytvorenie viac sektorovej ekonomiky.¹

Táto diplomová práca sa bude zaoberať osobnou dôchodkovou daňou, ktorá je jedna z najznámejších daní, pretože priamo postihuje príjem každého jednotlivca, pričom bude zameraná na zdanenie práce. V súvislosti so zdanením práce bude rozobraná aj problematika platieb sociálneho zabezpečenia, ktorá síce nespĺňa definíciu dane, ale výrazne ovplyvňuje príjmovú situáciu poplatníka.

Cieľom diplomovej práce je porovnať osobnú dôchodkovú daň vo vybraných krajinách OECD a previesť komparáciu daňového zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou rôznych typov poplatníkov vo vybraných členských krajinách OECD so zameraním na analýzu zdanenia ich dôchodku.

Práca bude rozdelená do troch tematických častí. Prvá časť bude zameraná na všeobecnú definíciu a vymedzenie osobnej dôchodkovej dane. Súčasťou tejto kapitoly bude aj teória alternatívnych prístupov k osobnej dôchodkovej dani a teória platieb sociálneho zabezpečenia. Druhá časť bude zameraná na popis legislatívnych úprav osobnej dôchodkovej dane v jednotlivých členských krajinách OECD. Tretia časť bude zameraná na analýzu a komparáciu daňového zaťaženia vybraných typov poplatníka v analyzovaných členských krajinách OECD.

---

¹ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

2 Charakteristika osobnej dôchodkovej dane

V prvej časti tejto kapitoly budú charakterizované základné pojmy, ktoré budú využité pri definícii osobnej dôchodkovej dane. Následne bude definovaná osobná dôchodková daň, teória alternatívnych prístupov k osobnej dôchodkovej dani ako aj teória platieb sociálneho zabezpečenia. Na konci kapitoly bude rozobraná problematika možností merania daňového zaťaženia z makroekonomického ako aj mikroekonomického pohľadu.

2.1 Charakteristika a klasifikácia daní

V rozličných odborných literatúrach existuje veľké množstvo definícií dane. Vo všeobecnosti je však možné daň definovať ako povinnú, zákonom vopred stanovenú čiastku, ktorou sa odčerpáva na nenávratnom princípe časť nominálneho dôchodku ekonomickému subjektu. Na základe frekvencie platieb sú dane delené na pravidelné (napr. osobné dôchodkové dane) a jednorazové pri naplnení určitých skutočností (napr. dane darovacie).

Dane odoberajú príjmy súkromnému sektoru, ktoré sa následne stávajú príjmom verejných rozpočtov, čiže predstavujú transfer finančných prostriedkov od súkromného k verejnému sektoru.

Dane sú ďalej charakterizované právnym vzťahom záväzkovým, pričom veriteľovi vzniká právo na plnenie, teda pohľadávka od štátu, a od dlžníka a dlžníkovi, teda daňovému subjektu, vzniká povinnosť záväzok splniť. Ďalší charakteristický znak daní je, že splnením daňovej povinnosti nevzniká poplatníkovi automaticky nárok na žiadne konkrétne plnenie zo strany verejného sektora. Návratnosť daní teda nie je podmienená obsahom daňovo-právneho vzťahu, ale prostredníctvom naplnenia daňových funkcií, ktoré sú vlastné danému štátu.²

K ďalším základným príjmom verejného sektora sú zaradené aj pôžičky a poplatky. Základná charakteristika je nasledovná:

- daň – povinná, neúčelová, neekvivalentná;
- pôžička – nepovinná, nepravidelná, návratná;
- poplatok – nepovinný, účelový, nepravidelný.

Teoretické vymedzenie týchto základných príjmov štátneho rozpočtu je jednoznačné, avšak v praxi nastáva často prípad, kedy je veľmi ťažké rozlíšiť a presne stanoviť hranicu medzi daňou a poplatkom. Je to spôsobené tým, že niektoré platby do štátneho rozpočtu spĺňajú

---

² ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

vlastnosti daňových platieb a súčasne aj vlastnosti poplatkov. Najznámejším prípadom sú platby sociálneho poistenia.

Existuje množstvo spôsobov, ako je možné rozdeliť dane na základe rôznych kritérií. Nižšie sú uvedené základné členenia.³

1) V daňovej teórii sa najčastejšie vyskytuje členenie podľa väzby k dôchodku poplatníka a to na:

- priame dane, ktoré sú bezprostredne vymerané poplatníkovi na základe jeho dôchodku alebo majetku;
- nepriame dane, ktoré sú vyberané (platené) v cenách tovarov, služieb, prenájmov, prípadne prevodov.

2) Ďalšie možné členenie je podľa subjektu dane (teda podľa subjektu, ktorý je nútený platiť daň). Týmto subjektom môže byť:

- jednotlivec, teda individuálna osoba, ktorá je charakteristická menom, bydliskom, prípadne iným jedinečným znakom;
- domácnosť, pričom nositeľom daňových povinností je určená hlava rodiny, ktorá odvádza daň za celú domácnosť;
- obidvaja manželia (manželský splitting), pričom v prípade manželského splittingu sa príjmy manželov spočítajú a delia napoly, čím v prípade progresívneho zdanenia existuje možnosť dosiahnuť zníženie celkovej daňovej povinnosti;
- všetci členovia domácnosti (plný splitting), v tomto prípade ide o náročnejšiu verziu manželského splittingu, pričom sa spočítajú príjmy všetkých členov domácnosti, kde je jednotlivým členom možné priradiť rôzne koeficienty, prípadne inak upraviť spôsob výpočtu;
- firma, korporácia, teda právnická osoba, ktorá je definovaná názvom, právnou formou, je zapísaná do registra firiem a má pridelené registračné číslo.

3) V prípade členenia daní podľa objektu dane sú dane členené na:

- dôchodkové, ktoré sú uvalené na dôchodky poplatníka (mzdu, rentu, zisk, úrok) a to v peňažnej, ale aj naturálnej podobe;
- výnosové, ktorých výška je odhadovaná podľa vonkajších znakov zárobkovej činnosti (počet zamestnancov, druh podnikania, veľkosť budov a pod.);

---

³ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

- majetkové, ktoré zdaňujú hnutel'ný aj nehnuteľný majetok, a to držbu ako aj nadobudnutie;
- z hlavy (subjektové), túto daň platí poplatník z titulu vlastnej existencie;
- obrátové, ktoré sú uvalené na výrobcov, pri spracovaní výrobkov;
- spotrebné, ktoré sú uvalené na všetku spotrebu, prípadne na vybrané druhy spotreby.

4) Členenie podľa rešpektovania príjmových pomerov poplatníka rozdeľuje dane na:

- osobné dane, pričom tieto dane rešpektujú príjmovú situáciu poplatníka, pretože sa vymeriavajú na základe osobného príjmu, rešpektujú teda schopnosť poplatníka zaplatiť túto daň;
- in rem dane, pričom tieto dane nerešpektujú príjmovú situáciu poplatníka, sú to dane uvalené napr. pri nákupe tovaru príp. služieb, teda ich výška nesúvisí s príjmovou schopnosťou poplatníka.

5) V prípade členenia daní podľa progresivity sa rozlišujú dane:

- progresívne, pri ktorých s rastom dôchodku poplatníka dochádza k rastu miery jeho zdanenia;

$$\frac{\text{daň}}{\text{dôchodok}} = \text{rastúca funkcia dôchodku} ;$$

(2.1)

- proporcionálne, pri ktorých s rastom dôchodku poplatníka sa miera jeho zdanenia nemení;

$$\frac{\text{daň}}{\text{dôchodok}} = \text{konštanta} ;$$

(2.2)

- regresívne, pri ktorých s rastom dôchodku poplatníka dochádza k poklesu miery jeho zdanenia.

$$\frac{\text{daň}}{\text{dôchodok}} = \text{klesajúca funkcia dôchodku} ; \quad (2.3)$$

6) Členenie daní podľa klasifikácie OECD je uvedené v prílohe 1.

Okrem vyššie uvedených základných členení daní existuje veľké množstvo ďalších členení.

Pod pojmom daňová sústava sa rozumie súhrn daní vyberaných v určitom štáte. Jedná sa teda o jednotlivé dane upravené legislatívou v danej krajine.

Daňový systém je pojem širší ako daňová sústava, ktorý zahŕňa okrem daňovej sústavy aj právne, organizačne a technicky konštituovaný systém inštitúcií, ktoré zabezpečujú správu daní, jej vymeriavanie, vymáhanie a kontrolu, a rovnako aj systém

nástrojov a metód a pracovných postupov, ktoré tieto inštitúcie uplatňujú vo vzťahu k daňovým subjektom.⁴

2.2 Teória osobnej dôchodkovej dane

Nasledujúca kapitola bude zameraná na teóriu osobnej dôchodkovej dane, pričom priblíži jednotku zdanenia, vymedzenie zdaniteľného dôchodku, sadzby osobnej dôchodkovej dane ako aj ďalšie spôsoby zdanenia osobných príjmov.

2.2.1 Jednotka zdanenia osobnou dôchodkovou daňou

V prípade zdanenia osobnou dôchodkovou daňou existuje viac možností pri určení subjektu zdanenia, teda jednotky zdanenia. Najčastejšie je osobnou dôchodkovou daňou zdaňovaný jednotlivец – fyzická osoba (napr. v Českej republike).

V niektorých krajinách vlády zaviedli do legislatívy okrem individuálneho zdanenia aj možnosť spoločného zdanenia tzv. zdanenie manželov. V niektorých krajinách je táto možnosť dobrovoľná (napr. USA), ale existujú aj krajiny, kde je táto povinnosť povinná (napr. Francúzsko). Niektoré krajiny pristúpili k zavedeniu daňových úľav pre manželské páry.

Okrem spoločného zdanenia manželov existuje možnosť, prípadne povinnosť zdaňovať svoje príjmy v rámci domácnosti. V tomto prípade je určená hlava domácnosti, ktorá odvádza daň za domácnosť ako celok.

Jednotka zdanenia predovšetkým ovplyvňuje daňové zaťaženie rodín v prípade zavedenia progresívnych sadzieb. V prípade, že majú manželia približne rovnaké dôchodky, platia menšiu daň ako v prípade, že má jeden z dvojice výrazne vyšší dôchodok. Z tohto dôvodu v niektorých krajinách existuje možnosť výberu zdaniteľnej jednotky (napr. Nemecko).

2.2.2 Vymedzenie zdaniteľného dôchodku

V prípade kladenia vysokých požiadaviek na spravodlivosť osobnej dôchodkovej dane je potrebné do základu dane zahrnúť v najlepšom prípade všetky dôchodky poplatníka, pretože existujú poplatníci, ktorí nepoberajú len finančné dôchodky, ale aj naturálne,

---

⁴ GRŮŇ, Lubomír. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. 307 s. ISBN 80-7201-620-2.

prípadne dôchodky iného charakteru. Na jednotlivé dôchodky poplatníka je možné nazerať z rôznych uhlov, a to na:

- hrubý alebo netto;
- kapitálový alebo pracovný;
- normálny alebo reálny;
- realizovaný alebo zvyšujúci bohatstvo;
- pravidelný alebo kolísavý v čase;
- zdaňovaný alebo získaný formou transferu;
- trhový alebo imputovaný.⁵

Ak je základným cieľom dôchodkovej dane postihnúť všetky dôchodky poplatníka, musí byť osobná dôchodková daň univerzálne syntetickou daňou, pričom bude sumarizovať odlišné formy dôchodkov z rôznych zdrojov.

Z ďalšieho hľadiska je možné dôchodkovú daň charakterizovať ako daň tokovú, čiže daň, ktorej konštrukcia je postavená na prírastkovom princípe, čo v praxi znamená, že postihuje zmeny v príjmoch poplatníka za dané daňové obdobie. Z tohto princípu vyplýva, že táto daň by mala postihovať takzvaný čistý dôchodok, ktorý predstavuje rozdiel medzi hrubým dôchodkom a nákladmi na jeho dosiahnutie. Legislatíva by mala následne upraviť náklady, ktoré je možné takýmto spôsobom uznať.

Výslednú osobnú dôchodkovú daň môže ovplyvniť rast cenovej hladiny, preto by sa mal zdaňovať iba reálny dôchodok a nie nominálny.

Pri dôslednom zameraní sa na prírastkový princíp vymedzenia základu dane by mal postihnúť dôchodky poplatníka, teda aj transfery. V praxi však nastávajú situácie, v ktorých sa tieto transfery nezdaňujú. Ak nastane situácia, v ktorej sú transfery adresne poskytované, môže nastať situácia, v ktorej marginálny príjem bude zdanený viac ako 100 %. Táto situácia nastane v prípade, keď domácnosť zvýši svoje dôchodky, a tým stratí nárok na transfery (napr. dávky sociálneho charakteru) a vo výsledku sa jej celkový dôchodok zníži. Výsledkom tejto problematiky zosúladenia daní a transferov bol pokus o zavedenie takzvanej negatívnej dane.

Základné kladné vlastnosti osobnej dôchodkovej dane je možné zhrnúť do nasledujúcich bodov:

---

⁵ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

- **daň zodpovedá princípu platobnej schopnosti.** Princíp platobnej schopnosti sa prejavuje v osobnej dôchodkovej dani v jej progresívnej konštrukcii. Táto progresívna konštrukcia spôsobuje prerozdelenie dôchodkov medzi členov spoločnosti. Zdanenie podľa výšky dôchodku má však svojich odporcov, ktorí navrhujú zavedenie tzv. osobnej výdajovej dane.
- **osobná dôchodková daň nespôsobuje distorzie v cenách.** Osobná dôchodková daň nespôsobuje svojím pôsobením pohyb cenových relácií tovarov a služieb. Kritici však poukazujú na fakt, že v prípade vysokej progresivity spôsobuje distorziu medzi cenou práce a cenou voľného času.
- **daňové výnosy osobnej dôchodkovej dane sú pružné.** Pružnosť daňových výnosov je spôsobená posunom do vyšších daňových pásiem v prípade hospodárskeho rastu a rastu dôchodkov. Táto vlastnosť dopadá na poplatníkov ako nevýhoda, pretože s rastom ich dôchodku rastie aj ich daňová povinnosť. Naopak vláda tým získava väčšiu stabilitu príjmov a poskytuje jej väčší rozhodovací priestor.
- **veľkosť daňového bremena poplatníka je zrejmá.** Poplatníci sami odvádzajú túto daň verejným rozpočtom, a preto sú vo všeobecnosti o jej veľkosti informovaní. Naopak je to u nepriamych daní, kde poplatník vo všeobecnosti nemá konkrétnu predstavu o výške zaplatených nepriamych daniach.
- **osobná dôchodková daň je dobrým makroekonomickým stabilizátorom.**
- **pri osobnej dôchodkovej dani neexistuje problém so zdrojom platby dane.** Výhodou osobnej dôchodkovej dane je, že s vznikom predmetu dane vzniká aj zdroj jeho platenia. Najvýraznejšie túto vlastnosť je možné sledovať pri zrážkovej dani u dane z príjmu zo zamestnania.⁶

2.2.3 Základ dane a daňová povinnosť

Základný postup pre výpočet výšky osobnej dôchodkovej dane je takmer vo všetkých vyspelých krajinách rovnaký. Poplatníkovi je vypočítaný súhrnný základ dane, ktorý obsahuje všetky zdaniteľné dôchodky. Od tohto súhrnného základu dane sa odpočítajú daňové úľavy (odpočítateľné položky, nezdaniteľné čiastky). Z upraveného základu dane sa vypočíta daň, ktorú je možné znížiť o zľavu na dani.

---

⁶ KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7357-574-8.

Daňové úľavy sú súhrnne opatrenia, ktoré po splnení určitých podmienok umožňujú znížiť základu dane, najčastejšie v podobe odpočtu fixne stanovenej čiastky. Hodnota daňovej úľavy ovplyvňuje efektívnu daňovú sadzbu. Dopad daňových úľav je možné vyčíslieť, mimo iného, pomocou efektívnej sadzby dane.

Daňové úľavy sú delené na dva druhy, a to na:

- štandardné;
- neštandardné.

Štandardné daňové úľavy (*allowances*) sú charakteristické tým, že sú podmienené samotnou existenciou poplatníka. Vytvárajú tak tzv. nezdaniteľné minimum, čo predstavuje hodnotu nutných existenčných výdavkov poplatníka. Ďalším dôvodom zavedenia daňových úľav je vyživovanie ďalších osôb v domácnosti (napr. dieťa, manžel alebo manželka) prípadne invalidita. Štandardné daňové úľavy sú vo väčšine prípadov vo forme fixnej čiastky.

Neštandardné daňové úľavy (*deductions*) sú úľavy, ktoré sú obmedzené limitom svojej výšky. Ich existencia vyplýva zo snahy vlády podporiť niektoré makroekonomické ciele ako napr. podporiť určitý druh investovania, šetrenia či inak ovplyvniť želané správanie poplatníkov.

Ďalším možným kritériom na rozlíšenie daňových úľav by mohla byť ich možnosť dosiahnutia. V prípade, že daňové úľavy majú rovnaký charakter pre všetkých poplatníkov, označujeme ich za štandardné. Ak existujú daňové úľavy iba pre určité skupiny poplatníkov, označujeme takéto daňové úľavy za špecifické. Za druh daňovej úľavy môže byť považovaný aj manželský splitting.

Pre výpočet samotnej dane existujú rôzne spôsoby. Výslednú daň možno vypočítať ako percento z upraveného základu dane, pomocou tabuliek a pod. Najčastejšia forma výpočtu je zavedenie daňových pásiem s príslušnou daňovou sadzbou.

Od vypočítanej daňovej povinnosti je možné dopočítať zľavu na dani (*credits*). Zľavy na dani môžu byť rovnaké pre všetkých poplatníkov, prípadne môžu byť vyhradené pre konkrétnu skupinu poplatníkov. Daňová úľava bude mať rovnaký efekt na všetkých poplatníkov, ale zľava na dani bude závislá na výške daňového základu.

V niektorých krajinách má poplatník možnosť sám rozhodnúť ako sa vynaloží s časťou ním odvedenej dane. Táto skutočnosť je známa ako daňová asignácia (napr. na Slovensku majú fyzické osoby možnosť rozhodnúť o 2 % výslednej dane). Daňová asignácia môže mať formu pevnej čiastky, prípadne môže byť stanovená ako percento z výslednej dane. Legislatíva konkrétnej krajiny následne upravuje možnosti umiestnenia tejto časti dane.

Najčastejšie tieto dane plynú neziskovým, športovým alebo kultúrnym organizáciám, školám, cirkvi a pod.

2.2.4 Sadzby osobnej dôchodkovej dane

Pri výpočte osobnej dôchodkovej dane existuje veľké množstvo daňových sadzieb. Tieto sadzby sú štandardne delené na :

- proporcionálnu sadzbu – ide o jednotnú sadzu, ktorá s rastom dôchodku poplatníka zostáva konštantná.
- progresívnu sadzbu – ide o sadzbu, ktorej veľkosť rastie s rastom dôchodku poplatníka. Progresívna sadzba sa ďalej delí na:
  - stupňovito progresívnu sadzbu – v prípade stupňovitej progresie, pri raste dôchodku poplatníka podlieha vyššej sadzbe celý zdaňovaný dôchodok.
  - kĺzavo progresívnu sadzbu – v prípade kĺzavej progresie, pri raste dôchodku poplatníka podlieha vyššej sadzbe iba časť zdaňovaného dôchodku, ktorá prekročí hranicu vyššej sadzby.

Do praxe je v posledných rokoch zavádzaná tzv. rovná sadzba, pričom ide o rovnakú sadzbu dane z príjmu právnických a fyzických osôb. Táto rovná sadzba je často nesprávne prezentovaná ako rovná daň.

Význam daňovej sadzby sa často preceňuje. Dôležitejšie ako výška daňovej sadzby je v praxi výška a spôsob stanovenia daňového základu.

2.2.5 Ďalšie spôsoby zdanenia osobných príjmov

Na základe princípu spravodlivosti by osobná dôchodková daň mala postihnúť všetky príjmy poplatníka a mala by ich zdaniť podľa rovnakých pravidiel. V niektorých prípadoch však z viacerých dôvodov ako napr. z administratívnej náročnosti, jednoduchšej kontroly, prípadne obmedzenia daňových únikov pristupujú jednotlivé krajiny k zdaneniu odlišnému.

Vo viacerých krajinách je legislatívne upravená možnosť vyberať dôchodkovú daň z príjmov jednotlivcom zrážkovou daňou priamo u zdroja príjmu. Zrážkovou daňou sa vyberajú príjmy, pri ktorých by daň bola vyberaná komplikovaným spôsobom, prípadne by

poplatníka zbytočne zaťažovala. Pri tomto druhu zdanenia poplatník dostane netto príjem, ktorý je teda po zdanení a odpadá mu povinnosť podať daňové priznanie.⁷

V prípade drobných firiem či živností je zavedená z dôvodu administratívneho zjednodušenia tzv. paušálna daň. Poplatník si môže vybrať či použije *nevyvrátiteľnú metódu* pri ktorej subjekt nemusí viesť účtovníctvo a daň mu je stanovená na základe čistého zisku podľa vonkajších znakov. V prípade že by použil *metódu vyvrátiteľnú*, má možnosť podať odvolanie proti výške vymeranej dane, musí ale preukázať dosiahnutie nižšieho zisku pomocou účtovníctva. Paušálna daň existuje v dvoch variantoch, a to :

- absolútne stanovená čiastka,
- percentuálna sadzba z dosiahnutého zisku.

Ďalší alternatívny spôsob zdanenia je rovná daň. Koncept rovnej dane predstavili na začiatku 80. rokov americkí ekonómovia *Alvin Rabushka* a *Robert Hall*. V ich koncepte má rovná daň (ORD) tri parametre, a to konkrétne *základ dane*, *nezdaniiteľné minimum* a jednotnú *sadzbu dane*. Jednotná sadzba dane zdaňuje časť príjmov nad určené nezdaniiteľné minimum. Výpočet je uvedený vo vzorci 2.4.⁸

$$ORD = (\text{základ dane} - \text{nezdaniiteľné minimum}) \cdot \text{daňová sadzba} . \quad (2.4)$$

Argumenty pre zavedeníu rovnej dane môžeme zhrnúť do nasledujúcich bodov:

- Progresívne zdanenie demotivuje pracovnú morálku poplatníkov.
- Klasické zdanenie na rozdiel od konceptu rovnej dane podnecuje k daňovým únikom.
- Rovná daň je administratívne veľmi jednoduchá (neexistujú zľavy na dani, daňové odpočty a pod.).

V postkomunistických krajinách na začiatku 21. storočia bola rovná daň populárna. Je potrebné si však uvedomiť, že zavedenie pojmu rovná daň (*flat tax*) je zavádzajúce a správne by sa mal používať termín rovná sadzba dane. Je to spôsobené tým, že pokiaľ existujú zľavy na dani alebo nezdaniiteľné minimum bude aj koncept rovnej dane daňou progresívnou, pretože efektívna daňová sadzba nebude pre všetkých poplatníkov zhodná. Termín rovná daň je používaný v tom zmysle, kedy po prekročení nezdaniiteľného minima poplatník odvedie rovnakú percentuálnu čiastku z prírastku dôchodku.

---

⁷ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáci*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

⁸ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáci*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Za najzásadnejší alternatívny variant osobnej dôchodkovej dane je možné označiť koncept negatívnej dôchodkovej dane. Prípadné zavedenie negatívnej dôchodkovej dane totiž vyžaduje celkovú reformu dôchodkovej dane jednotlivcov ako aj štátnych sociálnych dávok a transferov. Cieľom tejto negatívnej dôchodkovej dane je odstrániť nedostatky klasického zdanenia ako napr. administratívnu náročnosť, veľké množstvo a nepriehľadnosť dávok a vytvoriť tak syntézu príjmovej a výdajovej stránky rozpočtu. Systém negatívnej dane nepredpokladá existenciu nezdaniteľného minima ani položiek znižujúcich základ dane. Základný princíp spočíva v tom, že štát garantuje každému poplatníkovi tzv. „garantovaný dôchodok“, pričom ide o vládou stanovenú čiastku, ktorú musí poplatník získať. V prípade, že garantovaný dôchodok nedosahuje, neplatí žiadnu daň, prípadne inkasuje od vlády transfer. Vzorec 2.5 uvádza výpočet negatívnej dane.

$$T = G - t_n \cdot Y ; \quad (2.5)$$

kde T je transferová platba, G je veľkosť garantovaného dôchodku, Y sú všetky príjmy dosiahnuté v zdaňovacom období, t_n je negatívna sadzba dane.

Celkový dôchodok sa potom určí pomocou vzorca 2.6.

$$Y_T = Y + T ; \quad (2.6)$$

kde Y_T je celkový dôchodok poplatníka, Y je vlastný dôchodok (pôvodný), T je veľkosť transferovej platby.⁹

2.3 Teória platieb sociálneho poistenia

Sociálne poistenie sa vo väčšine krajín skladá zo sociálneho poistenia a zdravotného poistenia. Toto poistenie môže mať rôznu formu financovania (dobrovoľné poistenie, čiastočné príspevky, rozpočtový spôsob a pod). Rozhodnutie, či zaradiť platby sociálneho poistenia k daňovým platbám, nie je jednoznačné. V prevažujúcej miere sa však platby sociálneho poistenia k daňovým platbám pripisujú, čo dokumentuje aj zaradenie do klasifikácie daní podľa OECD. Vo väčšine krajín je navyše sociálne poistenie prepojené s firemnou daňou a osobnou daňou natoľko, že tvoria daňovo uznaný výdaj pri ich výpočte. Napriek tomu však povinnosť platby sociálneho zabezpečenia zvyšuje daňové zaťaženie firiem ako aj osôb.

Systémy sociálneho poistenia sa pri pohľade do histórie objavili v 19. storočí, pričom sa na začiatku svojej pôsobnosti dotýkali iba štátnych zamestnancov. Svoje všeobecné

⁹ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

pôsobenie na všetkých poplatníkov tieto systémy sociálneho poistenia dosiahli až v 20. storočí. Rozmach bol spôsobený potrebou finančných zdrojov na pokrytie platieb starobných dôchodkov, platieb nemocenských, ako aj všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti.¹⁰

Na základe svojho určenia sú príspevky na sociálne poistenie ukladané na pracovné príjmy, teda svojím dopadom postihujú iba osobné dôchodky, a z toho vyplýva, že nemajú dopad na príjmy z kapitálových aktív. Vo všeobecnosti je daňový základ pre výpočet platby sociálneho zabezpečenia hrubý príjem, ktorý sa neznižuje o daňové úľavy či zľavy.

Platby sociálneho zabezpečenia podľa strany pracovného trhu, ktorá poistné odvádza, je možné rozdeliť na :

- platby z mzdových prostriedkov (časť poistného je platená zamestnávateľom),
- platby z výplatnej listiny (časť poistného je platená zamestnancom).

Takmer vo väčšine krajín je sadzba sociálneho poistenia lineárna. Existencia maximálneho vymeriavacieho základu, ako aj stropu pre vyplácanie príspevkov, však spôsobujú, že jej reálny dopad môže byť regresívny.

Za hlavný nedostatok príspevkov sociálneho zabezpečenia môžeme označiť ich distorzný účinok. V prípade, že príspevok je vypočítavaný zo mzdy, tak potom tvorí súčasť nákladov na pracovnú silu, ktorá je následne drahšia. Vyššie mzdové náklady podporujú racionalizačné tendencie (napr. väčšiu substitúciu kapitálom). Malé a stredné podniky využívajú relatívne viac pracovnej sily ako veľké podniky, čo spôsobuje ich znevýhodnenie.

2.4 Meranie daňového zaťaženia obyvateľstva z makroekonomického pohľadu

Pre meranie daňovej záťaže v jednotlivých krajinách a pre porovnávanie výkonnosti jednotlivých ekonomík sa postupne stali štandardom pomerové ukazovatele. Asi najznámejší makroekonomický ukazovateľ je daňová kvóta. Daňová kvóta je pomer celkových príjmov verejných rozpočtov plynúcich z daní k hrubému domácejmu produktu v bežných cenách a je možné ju vyčíslieť podľa vzorca 2.7.¹¹

$$\text{daňová kvóta (v \%)} = \frac{\text{celkové daňové príjmy}}{\text{hrubý domáci produkt}} \cdot 100 \quad (2.7)$$

¹⁰ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

¹¹ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Pri komparácii pomocou daňovej kvóty však môžu nastať komplikácie, ktoré sú spôsobené základnými problémami súvisiacimi s konštrukciou daňovej kvóty, a to:

- vymedzenie pojmu daň, prípadne stanovenie daňových príjmov;
- prípad deficitného financovania;
- štruktúra výdajov verejných rozpočtov.

Problém spočíva predovšetkým v tom, že v legislatívnych úpravách jednotlivých krajín chýba jednoznačná definícia dane. Z toho následne plynie komplikácia v stanovení daňových príjmov. Do daňových príjmov by jednotlivé krajiny mali započítavať iba také čiastky, ktoré zodpovedajú povinnosti poplatníka platiť daň, prípadne právo vlády vyberať daň, pričom povinnosť alebo nárok má vznik v danom roku. V skutočnosti sa však do daňových príjmov započítavajú aj čiastky, ktoré sú evidované na účtoch verejných rozpočtov, pričom sa neberie do úvahy ich okamih vzniku. Ďalším nedostatkom je, že niektoré daňové príjmy sa stanovujú len na základe kvalifikovaného odhadu. Okrem týchto skutočností bude výsledok daňovej kvóty skresľovať aj splácanie dlhu z predchádzajúcich rozpočtov, prípadne ich prebytok. Z pohľadu makroekonómie spočíva hlavný nedostatok v absencii zohľadnenia výdajovej strany verejných rozpočtov.

Teória daní rozlišuje zloženú a jednoduchú daňovú kvótu. Zložená daňová kvóta obsahuje dane skupiny 1000, 1100, 1200, 2000 a 5000 na základe klasifikácie OECD. Výpočet jednoduchej daňovej kvóty je rovnaký ako výpočet zloženej daňovej kvóty, ale celkové daňové príjmy v prípade jednoduchej daňovej kvóty neobsahujú výnosy sociálneho zabezpečenia (dane skupiny 2000 podľa OECD).¹²

Pri meraní daňového zaťaženia práce z makroekonomického pohľadu je možné využiť viacero ďalších ukazovateľov, napr.:

- Podiel výnosov daní uvalených na príjmy z práce k celkovým príjmom z daní (prípadne k HDP) – na základe metodiky OECD ide o podiel daní skupiny 1100 a 2000 k celkovým daňovým výnosom (prípadne k HDP).
- Implicitná sadzba dane z práce – meria podiel výnosov osobnej dôchodkovej dane a povinných platieb poistenia na celkovom objeme príjmov zamestnancov v ekonomike.

---

¹² ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

2.5 Meranie daňového zaťaženia obyvateľstva z mikroekonomického pohľadu

K základným mikroekonomickým ukazovateľom je možné zaradiť efektívnu sadzbu dane, ktoré vyjadruje pomer daňovej povinnosti k hrubému základu dane. Efektívnu sadzbu dane je možné vypočítať podľa nasledujúceho vzorca:¹³

$$\text{efektívna sadzba dane} = \frac{\text{daňová povinnosť}}{\text{hrubý základ dane}} \quad (2.8)$$

K ďalším základným mikroekonomickým ukazovateľom zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou je možné priradiť progresivitu. Hlavnou podstatou progresivity osobnej dôchodkovej dane je určiť vývoj v určitom príjmovom rozmedzí a dospieť k záveru, či poplatník tým, že zvýši svoje príjmy, zvýši aj daňovú povinnosť, prípadne či sa zmenší alebo ostane rovnaká. Rovnako ako pri výpočte efektívnej sadzby dane je možné vypočítať progresivitu na základe hrubého dôchodku a jemu zodpovedajúcej výške daňovej povinnosti. Pri výpočte sa vychádza z rovnakých údajov, avšak priama závislosť medzi nimi neexistuje. Rozdiel spočíva v tom, že pokiaľ efektívna sadzba dane je veličina stavová, progresivita daňovej sadzby je radená k veličinám tokovým, pretože je skúmaná na vybranom dôchodkovom intervale, prípadne v čase.

Pri meraní daňovej progresivity sa najčastejšie vyskytujú tri druhy výpočtov. Konkrétne sú to :¹⁴

- a) Progresivita priemernej sadzby – ktorá meria pomer zmeny priemernej sadzby k zmene príjmov. Progresivitu priemernej sadzby je možné vypočítať podľa nasledujúceho vzorca:

$$\text{progresivita priemernej sadzby (PAR)} = \frac{\frac{T_1}{Y_1} - \frac{T_0}{Y_0}}{Y_1 - Y_0}; \quad (2.9)$$

pričom T_1 je daňová povinnosť prislúchajúca dôchodku Y_1 a T_2 je daňová povinnosť prislúchajúca dôchodku Y_2 .

- b) Progresivita daňovej povinnosti – ktorá meria elasticitu daňovej povinnosti vzhľadom k príjmom po zdanení. Progresivitu daňovej povinnosti je možné vypočítať podľa nasledujúceho vzorca:

¹³ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

¹⁴ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

$$\text{progresivita daňovej povinnosti (PTO)} = \frac{\frac{T_1 - T_0}{T_0}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}}; \quad (2.10)$$

pričom T_1 je daňová povinnosť prislúchajúca dôchodku Y_1 a T_2 je daňová povinnosť prislúchajúca dôchodku Y_2 .

- c) Progresivita príjmu po zdanení – ktorá vyjadruje elasticitu príjmov po zdanení vzhľadom k príjmom pred zdanením. Progresivitu príjmu po zdanení je možné vypočítať podľa nasledujúceho vzorca:

$$\text{progresivita príjmu po zdanení (PEAT)} = \frac{\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{(Y_0 - T_0)}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}}; \quad (2.11)$$

pričom T_1 je daňová povinnosť prislúchajúca dôchodku Y_1 a T_2 je daňová povinnosť prislúchajúca dôchodku Y_2 .

Všetky tri progresivity počítajú s rovnakými vstupnými parametrami. Y predstavuje dôchodok poplatníka a T daňovú povinnosť. Indexy u jednotlivých parametrov označujú krajné body zisťovaného intervalu na ktorom sa daňová povinnosť meria. Nasledujúca tabuľka číslo 2.1 zobrazuje interpretačné hodnoty jednotlivých intervalových progresívít.

Tab. č. 2.1 Interpretácia jednotlivých ukazovateľov intervalovej progresivity.¹⁵

Charakter dane	Ukazovateľ daňovej progresivity		
	PAR	PTO	PEAT
Proporcionálna daň	0	1	1
Progresívna daň	>0	>1	<1
Regresívna daň	<0	<1	>1

Pri meraní daňového zaťaženia práce z mikroekonomického pohľadu je možné využiť viacero ďalších ukazovateľov, napr.:

- Medzná efektívna daňová sadzba – vyjadruje o koľko sa zvýšia čisté príjmy, ak sa hrubý príjem zvýši o jednotku. Výpočet zohľadňuje sociálne transfery, preto je nutné pri výpočte prírastku čistej mzdy zahrnúť do výpočtu jednak zvýšenú daň, ako aj možné zníženie sociálnej dávky (prípadne úplne odobratie). V situácii, keď sa hodnota medznej efektívnej sadzby blíži k jednotke, to znamená, že medzná daňová sadzba je 100%, pričom nastáva situácia, ktorá sa nazýva tzv. „pásť chudoby“, pri ktorej sa poplatníkovi neoplatí zvyšovať pracovné úsilie.

¹⁵ ŠIROKÝ, Ján a kol. *Daňové teórie s praktickou aplikáciou*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

- Priemerná efektívna sadzba dane z pracovných príjmov – predstavuje pomer osobnej dôchodkovej dane zvýšenej o poistné sociálneho zabezpečenia plateného zamestnancom a zníženej o sociálne dávky ku hrubej mzde.

3 Popis a komparácia jednotlivých legislatívnych úprav osobnej dôchodkovej dane

V nasledujúcej kapitole budú popísané jednotlivé legislatívne úpravy dane z príjmu vo vybraných krajinách OECD ako aj systém platenia povinných príspevkov na sociálne zabezpečenie. Legislatíva jednotlivých krajín je platná v roku 2011. Na záver kapitoly je uvedená komparácia jednotlivých legislatívnych úprav.

Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (*OECD, Organisation for Economic Co-Operation and Development*) bola založená roku 1960 a za svoje sídlo zvolila Paríž. V materiáloch českej daňovej správy je význam a úloha OECD definovaná takto: „*OECD koordinuje ekonomickú a sociálno - politickú spoluprácu členských krajín, sprostredkováva nové investície, presadzuje liberalizáciu medzinárodného obchodu. Cieľom OECD je napomáhať k ďalšiemu ekonomickému rozvoju, potlačenie nezamestnanosti, stabilizácia a rozvoj medzinárodných finančných trhov.*“¹⁶ Významným činiteľom, ktorý ovplyvňuje ekonomický rozvoj krajiny je daňový systém a jeho správa. Preto OECD venuje daňovej a colnej správe významnú pozornosť a vyčleňuje pre daňovou politiku špeciálne oddelenia, ktoré sa angažujú v oblasti daňovej správy a koordinujú postupy jednotlivých členských krajín v ich snahe o optimalizáciu svojej daňovej správy. Toto oddelenie je označované ako „*Centrum pre daňovú politiku a správu (Centre for Tax Policy and Administration)*“ a jeho hlavnou činnosťou je vydávanie informačného zborníka v dvojročných intervaloch, ktorý obsahuje informácie o daňových systémoch v členských krajinách a vo vybraných krajinách mimo OECD, ktoré považuje za tak významných partnerov spolupráce, že pokladá za dobré poznať ich systémy daňovej a colnej správy.

Zakladajúcimi členmi OCED boli krajiny: Rakúsko, Belgicko, Kanada, Dánsko, Francúzsko, Spolková republika Nemecko, Grécko, Island, Írsko, Taliansko, Luxembursko, Holandsko, Nórsko, Portugalsko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko, Turecko, Veľká Británia a USA. Dodatočne sa členskými štátmi postupne stali (rok prístupu v zátvorke): Japonsko (1964), Fínsko (1969), Austrália (1971), Nový Zéland (1973), Mexiko (1994), Česká republika (1995), Maďarsko (1996), Poľsko (1996), Kórea (1996) a Slovenská republika (2000).

K analýze osobnej dôchodkovej dane bola vybraná Česká republika, Slovenská republika, Spolková republika Nemecko (ďalej len Nemecko), Veľká Británia, Spojené štáty

---

¹⁶ ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA: *Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj* [online]. ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA [3.3.2012]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/141.html?year=0>

Americké a Austrália. Výber týchto krajín bol zvolený zámerne a sledoval niekoľko aspektov. Niektoré krajiny boli vybrané z dôvodu spoločnej histórie, vzájomnej obchodnej previazanosti, spoločného pracovného trhu, či potenciálu rozvoja spolupráce v blízkej budúcnosti. Slovenská republika tvorila s Českou republikou do roku 1993 jednotný štát, a preto bude zaujímavé sledovať odklon zdaňovania príjmov v oboch krajinách. Nemecko bolo do analýzy zaradené z dôvodu blízkosti k Českej republike, zdieľaným pracovným príležitosťami a vysokému vzájomnému podielu exportu. Francúzsko a Veľká Británia boli do analýzy zaradené predovšetkým z dôvodu spoločného členstva v Európskej únii, ktoré umožňuje obchodnú a pracovnú spoluprácu týchto krajín s Českou republikou. Významnú úlohu vo výbere týchto krajín zohrala taktiež veľká obľuba českých a slovenských pracovníkov hľadať uplatnenie práve v týchto krajinách, kam cestujú za prácou a študijnými pobytmi. Poslednou skupinou krajín, sú krajiny od Českej republiky veľmi vzdialené. Ide o Spojené štáty Americké a Austráliu. Síce medzi týmito krajinami neexistuje výrazné spojenie historické či ekonomické, pre zaradenie týchto krajín do analýzy hovorí fakt vzájomnej previazanosti v oblasti pracovnej a študijnej. Spojené štáty americké a Austrália sú anglicky hovoriace krajiny, a preto sú častým cieľom stredoeurópskych študentov a pracujúcich, ktorí tam cestujú na pracovné a študijné stáže, navyše sú aj veľmi turisticky atraktívne.

3.1 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie v Českej republike

Legislatívny rámec osobnej dôchodkovej dane v Českej republike je upravený zákonom č. 586/1992 Zb., o daniach z príjmov, v znení neskorších platných predpisov.¹⁷ V zmysle tejto legislatívy je poplatníkom dane z príjmu fyzických osôb taká fyzická osoba, ktorá má na území Českej republiky bydlisko alebo sa tu obvykle zdržuje. Daňový rezident má bydlisko na území Českej republiky alebo sa tu obvykle zdržuje (aspoň 183 dní v roku, s výnimkou liečenia a štúdia) podlieha dani z príjmu svojimi celosvetovými príjmami a u daňového nerezidenta dani z príjmu podliehajú iba jeho príjmy zo zdrojov na území Českej republiky. V rámci legislatívy existuje iba jedna možnosť zdanenia osobnou dôchodkovou daňou, a to individuálne zdanenie.

Predmetom dane z príjmu fyzických osôb sú chápané príjmy zo závislej činnosti a funkčné pôžitky, príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, príjmy z kapitálového majetku, príjmy z prenájmu a ostatné príjmy. Predmetom dane nie sú, okrem

---

¹⁷ Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmu (zákon o daních z příjmu). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011. Dostupný tiež z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/legislativa_metodika_795.html?year=0.

iného, prijaté úvery a pôžičky, príjmy z dedičstva, sociálne príjmy a transfery, poistné plnenia a náhrady škody.

Základ pre výpočet dane z príjmu je zisťovaný rozdielom medzi príjmami a výdajmi na dosiahnutie, udržanie a zaistenie príjmu. Tento rozdiel je zisťovaný za zdaňovacie obdobie, ktorým je kalendárny rok. Základ dane je zisťovaný podľa zákonných pravidiel a je možné ho ďalej znižovať o odpočty, ktoré sú určované týmto zákonom, ku ktorým patrí napríklad daňová strata, ďalej čiastky platieb penzijného pripoistenia s štátnym príspevkom alebo súkromného životného poistenia plateného zo strany poplatníka dane z príjmu fyzických osôb, avšak iba v prípade splnenia zákonných podmienok na dosiahnutie určitej výšky týchto platieb. Z tohto základu dane upraveného o príslušné odpočty a zaokrúhleného na celé sto koruny dole je následne pomocou stanovenej sadzby dane zistená konkrétna výška dane za príslušné zdaňovacie obdobie. Konkrétne hodnoty položiek odpočítateľných od základu dane sú uvedené v prílohe č. 2.

Aktuálna výška sadzby dane je stanovená pre každé zdaňovacie obdobie zvlášť. Do roku 2007 bol charakter dane kľzavo progresívny, ako je uvedené v prílohe č. 3. Od roku 2008 do roku 2011 je sadzba dane lineárna vo výške 15%. Ani konkrétna výška dane vypočítaná podľa základu dane a aktuálnej sadzby dane pre zdaňovacie obdobie nie je konečnou hodnotou dane. Takto zistenú daň poplatníka za príslušné zdaňovacie obdobie je totiž možné ďalej znížiť o položky zľav na dani, ktoré zohľadňujú životnú a rodinnú situáciu poplatníka dane. Tieto zľavy na dani sú v legislatíve Českej republiky zahrnuté od roku 2006, kedy nahradili skôr platné nezdaniteľné časti základu dane.

Zdaňovacím obdobím je kalendárny rok. Podat' daňové priznanie a zaplatiť vymeranú daň má poplatník povinnosť do troch mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia. V prípade, že daňové priznanie spracováva daňový poradca, je možné lehotu predĺžiť na šesť mesiacov od skončenia zdaňovacieho obdobia. Zálohy na daň z príjmov zo závislej činnosti zráža zamestnávateľ každý mesiac, zvyšok záloh je platený na základe poslednej daňovej povinnosti.

V Českej republike je systém sociálneho poistenia zložený zo zdravotného poistenia, nemocenského poistenia, dôchodkového poistenia a príspevku na štátnu politiku zamestnanosti. Sociálnym poistením sú poistené osoby s trvalým pobytom na území Českej republiky. Konkrétna účasť a výška poplatkov do systému sociálneho poistenia sú ďalej určované typom poplatníka, teda či ide o zamestnanca, zamestnávateľa, osobu samostatne zárobkovo činnú, osobu bez zdaniteľných príjmov alebo štátneho poistenca, za ktorého

poplatky do sociálneho systému platí štát. Výška jednotlivých zložiek sociálneho poistenia u jednotlivých osôb je uvedená v tabuľke č. 3.1.

Tab. č. 3.1 Systém sociálneho zabezpečenia v Českej republike.¹⁸

Osoba	Verejné zdravotné poistenie	Nemocenské poistenie	Dôchodkové poistenie	Štátne poistenie nezamestnanosti
Zamestnanec	4,5%	0%	6,5%	0%
Zamestnávateľ	9%	2,3%	21,5%	1,2%
OSVČ	13,5%	1,4%	28%	1,62%
Osoba bez zdaniteľného príjmu	13,5%	-	-	0
Štátny poistenec	13,5%	-	-	0

3.2 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie na Slovensku

Osobná dôchodková daň je na Slovensku upravovaná zákonom č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.¹⁹ Slovenským rezidentom je ten, kto má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo sa zdržiava na území Slovenskej republiky dlhšie ako 183 dní v príslušnom kalendárnom roku. Rezident zdaňuje svoje celosvetové príjmy a daňový nerezident iba príjmy plynúce zo Slovenskej republiky. Rovnako ako v Českej daňovej legislatíve existuje iba jedna možnosť zdanenia osobnou dôchodkovou daňou a to individuálne zdanenie.

Na základe zákona č. 595/2003 Z. z. sú predmetom príjmy zo závislej činnosti, príjmy z podnikania, príjmy z inej samostatne zárobkovej činnosti, príjmy z kapitálového majetku a ostatné príjmy. Predmetom dane nie je prijatá náhrada oprávnenej osoby, úver a pôžička, podiel na zisku, príjem plynúci z nadobudnutia nových akcií atď. Medzi oslobodené príjmy sú zaradené príjmy z predaja bytu, či domu, sociálne príjmy a transfery, štipendiá, náhrady škody a pod.

Základ dane sa zistí ako súčet čiastočných základov dane podľa jednotlivých príjmov. Základ dane je možné znížiť o daňovú stratu (daňovú stratu nie je možné uplatniť u príjmov zo závislej činnosti). Platby sociálneho zabezpečenia sú radené k daňovo uznaným nákladom. Základ dane je možné znížiť o nezdaniteľné časti základu dane, ktoré sú uvedené v prílohe č. 3.

Zo základu dane, ktorý je znížený o nezdaniteľné časti základu dane, je následne vypočítaná daň jednotnou sadzbou, ktorá činí 19 %.

¹⁸ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312

¹⁹ Zákon č. 595 zo dňa 4. decembra 1992 o dani z príjmu (zákon o dani z príjmu). In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.finance.sk/download/248-stahuj-zakon-o-dani-z-prijmov/>.

Povinnosť podať daňové priznanie a vyrovnať daňovú povinnosť je nutné do 31. marca, ak sa poplatník so správcom dane nedohodol inak. Zálohy na daň z príjmu zo závislej činnosti platí zamestnávateľ každý mesiac, ostatné zálohy sa platia podľa poslednej známej daňovej povinnosti. Zvláštnosťou slovenskej legislatívy je možnosť požiadať do 30. apríla správcu dane, aby poukázal 2 % zaplatenej dane na účet ním určenej právnickej osoby. Zoznam prijímateľov 2 % zaplatenej dane na osobitné účely na rok 2011 zverejnila Notárska komora Slovenskej republiky a je uvedený na internetovej stránke www.notar.sk. Aby prijímateľovi mohol byť poukázaný 2 % podiel zaplatenej dane, musí byť prijímateľ uvedený v tomto zozname.

Sociálne poistenie je na Slovensku upravené zákonom o sociálnom poistení po novele 543/2010 Z. z.. Povinnosť odvádzať platby majú jednak zamestnávatelia, ako aj zamestnanci. Nasledujúca tabuľka zobrazuje sadzby a maximálny mesačný základ dane pre zamestnancov.

Tab. č. 3.8. Sociálne poistenie zamestnancov na Slovensku.²⁰

Príspevok na	Sadzba	Maximálny mesačný základ dane
dôchodkové starobné poistenie	4%	2 978 €
zdravotné poistenie	4%	2 233,5 €
dôchodkové poistenie invalidné	3%	2 978 €
nemocenské poistenie	1,4%	1 116,75 €
poistenie pre prípad nezamestnanosti	1%	2 978 €

3.3 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie v Spolkovej republike Nemecko

V Spolkovej republike Nemecko je osobná dôchodková daň definovaná zákonom z 19. októbra 2002, ktorý prechádzal ďalšími novelizáciami, z ktorých posledná bola prevedená 19. decembra 2008.²¹ Podľa tejto nemeckej právnej legislatívy osobnej dôchodkovej dane podliehajú všetci nemeckí rezidenti (fyzické osoby s trvalým pobytom v Nemecku), ktorí majú povinnosť zdaníť všetky svoje príjmy dosiahnuté v rámci celého sveta a nerezidenti (cudzinci s prechodným pobytom na území Nemecka) podliehajú tejto dani iba v rámci príjmu, ktorý je dosiahnutý na území Spolkovej republiky Nemecko. Daň sa vzťahuje aj napr. na príjmy z domov v zahraničí slúžiacich na rekreáciu alebo úroky z peňazí

²⁰ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312

²¹ Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 19. Oktober 2002 (BGBl. I S. 3366, 3862). In: *Sammlung der Gesetze der Bundesrepublik Deutschland*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/estg/gesamt.pdf>

uložených na zahraničných účtoch. Poplatník má možnosť výberu medzi individuálnym zdanením a spoločným zdanením manželov.

Týmto zákonom sú taktiež upravované položky zdaniteľných príjmov, medzi ktoré sú radené príjmy z poľnohospodárstva a lesníctva, príjmy z obchodu a podnikania, príjem z vykonávanej profesie, príjem zo zamestnania, kapitálový príjem, ďalej potom príjmy z prenájmu nehnuteľného majetku a určitého hmotného majetku, príjem z licenčných poplatkov a ďalšie príjmy. Medzi príjmy, ktoré sú od osobnej dôchodkovej dane oslobodené, sú radené platby zo zdravotného poistenia, úrazového poistenia, z poistenia pre prípad invalidity, penzijného pripoistenia, všetky druhy sociálnych príspevkov, platby odvádzané zákonnému penzijnému programu a získané študijné štipendia.

Každý poplatník má podľa nemeckej právnej legislatívy právo na nezdaniteľnú časť základu dane, ktorá je stanovená vo výške 8 004 Eur pre slobodného človeka a 16 008 Eur pre manželské páry. Ďalej je možné uplatňovať nezdaniteľnú časť základu dane, a to za každé vyživované dieťa 2 184 Eur alebo 4 368 Eur v prípade spoločného zdanenia manželov a 1 320 Eur za starostlivosť o dieťa, jeho výchovu a vzdelanie s dvojnásobkom 2 640 Eur pri spoločnom zdanení manželov. Od základu dane je možné ďalej odpočítať niektoré mimoriadne osobné výdaje, ako je napr. liečenie a platby rôznych druhov poistenia alebo darov. Zo základu dane je následne vypočítavaná konkrétna výška dane, ktorú je možné znížiť o výdaje na pomoc v domácnosti, a to až do výšky 4 000 Eur.

Sadzba dane je kľzavo progresívna, preto sú stanovené vzorce, na ktorých základe sú konkrétne výšky daňových odvodov stanovované, a vďaka ktorým sú v niektorých pásmach daňového rozmedzia uvedené rozpätia marginálnej daňovej sadzby a daňovej povinnosti. Tieto vzorce pre výpočet konkrétnej výšky dane sú upravované pre jednotlivé príjmové rozpätia a ich konkrétna podoba je nasledujúca:²²

- *Ročný príjem (X) od 8 005€ do 13 469 € podlieha daňovej povinnosti $T=(912,17 Y+1400) Y$, pričom $Y=(X-8 005)/10 000$.*
- *Ročný príjem (X) od 13 470 € do 52 881 € podlieha daňovej povinnosti $T=(228,74Z+2 397) Z+1 007$, pričom $Z=(X-13 470)/10 000$.*
- *Ročný príjem (X) od 52 882 € do 250 730 € podlieha daňovej povinnosti $T=0,42X-8 172$.*
- *Ročný príjem (X) vyšší ako 250 731 € podlieha daňovej povinnosti $T=0,45X-15 694$.*

²² Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 19. Oktober 2002 (BGBl. I S. 3366, 3862). In: *Sammlung der Gesetze der Bundesrepublik Deutschland*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/estg/gesamt.pdf>

K sadzbe dane je navyše stanovená tzv. *solidárna prirážka* vo výške 5,5%. Pri spoločnom zdanení manželov sa sčítajú príjmy manželov a daň sa určí podľa sadzby pre polovicu dosiahnutých spoločných príjmov, a potom sa výsledná daňová povinnosť zdvojnásobí.

Zákonom je taktiež určené zdaňovacie obdobie, ktorým je v Nemeckej spolkovej republike kalendárny rok. Daňoví poplatníci majú povinnosť podávať daňové priznania do 31. mája, dane ako také sú však vyberané v priebehu roku, a to buď zrážkou u zamestnávateľa alebo formou záloh, ktoré sú splatné 10. dňa v mesiaci marec, jún, september a december.

Systém sociálneho poistenia v Spolkovej republike Nemecko sa odlišuje v jednotlivých krajinách. Súhrnne však je možné stanoviť väčšinové percentuálne hodnoty výšky platieb do jednotlivých programov sociálneho zabezpečenia, bez toho, aby došlo k skresleniu dát komparácie v nasledujúcej kapitole. Podstatné rozdiely sú totiž v maximálnej výške odvodov na sociálne poistenie v piatich nových federálnych krajinách.

Legislatíva Spolkovej republiky Nemecko ukladá zamestnancom povinnosť odvádzať príspevky na penzijné pripoistenie vo výške 9,95% platu, a to až do celkovej výšky 5 400 Eur. Výnimka v nových federálnych štátoch stanovuje, že maximálna výška odvodu činí 4 550 Eur. Zdravotné poistenie zamestnancov činí 7,3 % do výšky 3 712,5 Eur, poistenie pre prípad nezamestnanosti 1,5 % do výšky 5 500 Eur s rovnakou výnimkou pre nové federálne štáty a poistenie pre prípad invalidity a staroby je stanovené na 0,975 % do výšky 3 712,5 Eur²³.

Tab. č. 3.3. Systém sociálneho zabezpečenia v Nemecku.²⁴

	Penzijné poistenie	Zdravotné poistenie	Poistenie nezamestnanosti	Invalidita a staroba
Bežná sadzba	9,95% (5 400 Eur)	7,3% (3 712,5 Eur)	1,5% (5 500 Eur)	0,975% (3 712,5 Eur)

3.4 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie vo Francúzsku

Francúzska daňová legislatíva je považovaná za jednu z najviac zložitých a najmenej prehľadných daňových legislatív, ktoré sú v tejto práci popisované. Legislatíva Francúzska

²³ EVROPSKÁ KOMISE. *Přepisy EU v oblasti sociálního zabezpečení : jaká máte práva, jestliže se pohybujete v rámci EU*. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010. 61 s. ISBN 978-92-79-14192-8

²⁴ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312

upravuje parametre osobnej dôchodkovej dane zákonom „Code général des impôts“.²⁵ Podľa tohto zákona podliehajú osobnej dôchodkovej dani rezidenti, ktorými sú myslení jednotlivci žijúci na území Francúzska a francúzski štátni príslušníci žijúci na území Monaka, okrem prípadu, keď boli občanmi Monaka dlhšie ako 5 rokov od 13. 10. 1962. Daňový rezident, ktorý zdaňuje vo Francúzsku svoje celosvetové príjmy sa určí vo všeobecnosti splnením podmienky pobytu 183 dní na území Francúzska. Zaujímavosťou francúzskej právnej úpravy je, že daňová povinnosť sa vzťahuje k domácnostiam, manželia teda nemajú možnosť zdaniť svoje príjmy ako jednotlivci. Do príjmu domácností, ktoré sú ďalej zdaňované sa tak počíta príjem oboch manželov a ich slobodných detí do 18 rokov alebo 25 rokov, v prípade štúdia, formou sústavnej dennej prípravy na budúce povolanie.

Zdaniteľné sú z podstaty francúzskej legislatívy finančné prostriedky plynúce zo zamestnaneckého príjmu, príjmu z podnikania, príjmu plynúceho z hnutelného majetku, príjmu z poľnohospodárstva, profesijného príjmu (= nekomerčné aktivity ako napríklad činnosť právnikov, lekárov atď.), príjmu manažérov riadiacich rodinné spoločnosti alebo investičného a kapitálového príjmu. Príjem zo zamestnania zahrňuje rovnako všetky bonusy, mimoriadne odmeny a platy, nepeňažný príjem vzniknutý v priamej súvislosti so zamestnaním. Naopak príjmy oslobodené od daňovej povinnosti sú zastúpené predovšetkým odstupným a dôchodkom zo životného poistenia v závislosti na veku príjemcu, dávok a jeho kapitálovom príjme. Súčtom všetkých zdaniteľných príjmov poplatníka dane, teda domácnosti, je zistený daňový základ, ktorý je možno ďalej znižovať.

Medzi zákonom stanovené položky odpočítateľné zo základu dane patria predovšetkým zaplatené alimenty a výživné. Ďalšia možnosť ako znížiť daňový základ, je odpočítať čiastku vo výške 5 698 Eur za jednu vyživovanú osobu (dieťa do 18 rokov alebo študent do 25 rokov), 11 458 Eur je odpočítateľná čiastka, na ktorú má nárok manželský pár. Ďalšie možnosti odpočtu sa naskytajú osobám so statusom invalidity alebo osobám starším ako 65 rokov, ktorých príjem neprekračuje 13 950 Eur. V takom prípade majú nárok na odpočet 2 266 Eur. Celková výška odpočtov zo základu dane je však limitovaná na 1 133 Eur v prípade, že celkový čistý príjem poplatníka dane sa nachádza v rozmedzí od 13 950 Eur do 22 500 Eur, a na 2 266 Eur pokiaľ takúto výšku príjmov dosahuje i druhý z manželov. Rovnako príspevky na súkromné penzijné pripoistenie sú považované za odpočítateľnú položku zo základu dane. V momente, keď sú odpočítané všetky prislúchajúce položky v zákonnej výške, je zistený základ pre výpočet dane, z ktorého je možné aplikáciou daňovej

---

²⁵ Code général des impôts Version 20120518. In: Recueil des lois de la France. 2011. Dostupný tiež z: http://perlpot.net/cod/general_impots.pdf

sadzby zistiť konkrétnu výšku dane. Daň je možné ďalej znižovať o zľavy na dani, do ktorých sú vo Francúzsku radené bonusy zo zamestnania, úpisy akcií a dary. Tieto dary musia byť poskytnuté neziskovým organizáciám a je možné na ne uplatniť nárok na odpočet z dane do výšky 66 % hodnoty daru, celková zľava na dani však nesmie prekročiť 20% zdaniteľného príjmu. Avšak ani toto nie je všetko a ešte je nutné vedieť o existencii koeficientov, ktoré zmierňujú progresivitu zdanenia. Celkový základ dane poplatníka sa delí koeficientmi na tzv. základ dane za pomernú časť, čo má zmierniť progresivitu zdanenia.

Tab. č. 3.4. Koeficienty pre zistenie základu dane za pomernú časť.²⁶

Počet závislých osôb	Ženatý / občianske partnerstvo	Ovdovelá osoba	Slobodný / rozvedený
0	2	1	1
1	2,5	2,5	2
2	3	3	2,5
3	4	4	3,5

Legislatívne stanovené pásma výšky príjmu a príslušné daňové sadzby uvádza tabuľka č. 3.5.

Tab. č. 3.5. sadzby dane v závislosti na výške príjmov vo Francúzsku.²⁷

Pásmo zdaniteľného príjmu na osobu (EUR)	Sadzba dane (%)
do 5 963	0
5 963 – 11 896	5,5
11 896 – 26 420	14
26 420 – 70 830	30
nad 70 830	41

Osobná dôchodková daň je však vo Francúzsku iba jedným z druhov daňového zaťaženia jednotlivcov. Preto je zákonom stanovené, že celkové daňové bremeno, teda súčet osobnej dôchodkovej dane a ďalších daní, vrátane dane z čistého bohatstva, nesmie presiahnuť 50% ročného príjmu poplatníka, ktorý dosiahol v predchádzajúcom roku.

Daňová správa stanovuje termín na najneskoršie podanie daňového priznania k 1. marcu nasledujúceho zdaňovacieho obdobia, ktorým je spravidla kalendárny rok a 31. marec pre podanie daňového priznania pre príjmy z podnikania.

Rovnako aj oblasť povinných platieb sociálneho zabezpečenia je pomerne zložitá a náročná na výpočty. Vo Francúzsku sú odvody na sociálne poistenie povinní platiť

²⁶ Code général des impôts Version 20120518. In: Recueil des lois de la France. 2011. Dostupný tiež z: http://perlpot.net/cod/general_impots.pdf

²⁷ Code général des impôts Version 20120518. In: Recueil des lois de la France. 2011. Dostupný tiež z: http://perlpot.net/cod/general_impots.pdf

zamestnávateľia, zamestnanci alebo obe skupiny spoločne. Výška týchto odvodov je stanovovaná na základe celkových súčtov miezd a plátov alebo na základe maximálnych čiastok, ktoré sú v zákonoch pre jednotlivé roky stanovované pod názvom *stropy sociálneho poistenia*.²⁸

V súčasnej dobe je uplatňovaná nasledujúca výška mesačných stropov: strop 1 = 2946 Eur, strop 2 = 8838 Eur, strop 3 = 11 784 Eur, strop 4 = 23 568 Eur.²⁹

Sadzby určujúce výšku sociálneho poistenia zamestnancov v jednotlivých oblastiach sociálneho poistenia uvádza tabuľka č. 3.6.

Tab. č. 3.6. Sociálne poistenie zamestnancov vo Francúzsku.³⁰

Druh poistenia	Sadzba (%)	Základ pre výpočet
Zdravotné	0,75	plat
Vdovecké	0,1	plat
Starobný dôchodok	6,6	plat po strop 1
Nezamestnanosti	2,4	plat po strop 3
Doplňkový dôchodok vedúcich činiteľov	3	plat po strop 1
	+ 7,7	plat medzi stropom 1 a 3
	+ variabilné	plat medzi stropom 3 a 4
	+ 0,13	plat po strop 4
Doplňkový dôchodok nevedúcich činiteľov	3	plat po strop 1
	+ 8	plat medzi stropom 1 a 2

3.5 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie vo Veľkej Británii

Právny základ osobnej dôchodkovej dane vo Veľkej Británii je daný zákonom s poslednou zásadnou aktualizáciou v roku 2007.³¹ To svedčí, mimo iného, taktiež o značnej stabilite kultúry, právneho a ekonomického poriadku a štruktúry Spojeného Kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. V niektorých základných princípoch je legislatíva osobnej dôchodkovej dane podobná legislatíve nemeckej. Tejto dani vo Veľkej Británii podliehajú všetci rezidenti, a to so svojimi celosvetovými príjmami a ostatní nerezidenti s príjmami dosiahnutými na území Veľkej Británie. Kritériom pre nadobudnutie štatútu rezidenta je pobyt dlhší ako 183 dní. Vo Veľkej Británii zdaňujú svoje príjmy poplatníci na úrovni jednotlivcov.

²⁸ KOLDINSKÁ, Kristina et al. *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 229 s. ISBN 978-80-7179-622-0

²⁹ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312

³⁰ ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312

³¹ Income tax act 2007. In: *Collection of Laws of England*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2007/3/contents>.

Výška príjmu, ktorý je zdanený, je zisťovaná súčtom všetkých zdaniteľných príjmov, medzi ktoré sú radené príjmy z nehnuteľného majetku, obchodné a profesijné príjmy, investičné príjmy, dividendové príjmy, ďalej potom zahraničné príjmy a príjmy zo zamestnania. Skupina od dane oslobodených príjmov zahŕňa výživné, vybrané typy úrokov a príjmy získané v závislosti držby lesného porastu.

Zo základu dane je možné odpočítať vynaložený úrok z čerpaných pôžičiek s výnimkou pôžičky formou prečerpaných účtov, ďalej potom zaplatené poistné na dôchodkové poistenie, výživné a dary poskytnuté neziskovým organizáciám. Legislatíva Veľkej Británie definuje rovnako odpočet zo základu dane formou základnej nezdaniteľnej časti dane, ktorá je pre jedného poplatníka stanovená vo výške 7475 GBP. K tomuto odpočtu je však zároveň definovaná alternatíva, ktorá umožňuje previesť výpočet nezdaniteľnej časti príjmov na základe veku poplatníka. Pokiaľ je tento poplatník starší ako 65 rokov a jeho príjem prevyšuje 21 800 GBP, je nezdaniteľná čiastka základu dane znížená o jednu polovicu z čiastky prevyšujúcej 21 800 GBP. Napríklad pokiaľ má osoba staršia ako 65 rokov príjem 23 000 GBP, môže si uplatniť odpočet nezdaniteľnej časti základu dane 8 430 GBP. Vzhľadom k veku je totiž stanovená rozdielna výška nezdaniteľného základu dane, ktorá je pre osoby od 65 do 74 rokov stanovená na 9 030 GBP a pre osoby staršie ako 74 rokov dokonca 9 180 GBP. Vo Veľkej Británii je ďalej možnosť uplatňovať plošnú zľavu na dani vo výške 10 %, ktorá je však každoročne ošetrovaná maximálnymi limitmi, ktoré môže táto zľava na dani dosiahnuť. Maximálna zľava na dani je stanovená čiastkou 254 GBP.

Daňová sadzba je delená podľa výšky príjmu, a to takým spôsobom, že sú stanovené tri daňové pásma podľa výšky príjmu, a tým sú pridelované konkrétne daňové sadzby. Výška daňovej sadzby je ďalej ovplyvňovaná podľa toho, na aký príjem sa vzťahuje, či je uvalená na dividendy, výnosy pri úsporách, či na ostatné príjmy. Konkrétne daňové sadzby sú znázornené v tabuľke č. 3.7. Úplne bokom potom stojí jednorazová zrážková daň vo výške 20%, ktorá je uvalená na príjmy z licenčných poplatkov, zo získaných patentných a vybraných duševných práv.

Tab. č. 3.7. Príjmové pásma a daňové sadzby Veľkej Británie.³²

Druh sadzby	Príjmový interval (GBP)	Sadzba (%)
Nížšia	Do 2 560	10
základná	2561 – 35 000	20
Vyššia	Nad 35 000	40

³² Income tax act 2007. In: *Collection of Laws of England*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2007/3/contents>.

Daňová správa vyžaduje obdržanie daňových priznaní za zdaňovacie obdobie, ktoré je stanovované na úsek od 6. apríla do 5. apríla nasledujúceho roku, najneskoršie do 30. októbra v papierovej podobe alebo do 31. januára, pokiaľ je zvolená elektronická podoba podania daňového priznania.

Povinnosť zamestnancov odvádzať sociálne poistenie je rozdeľovaná do 4 kategórií líšiacich sa výškou príjmu osôb, ktoré táto kategória zahŕňa a charakterom ich prevádzkovej činnosti. Tieto kategórie sú jasne definované príslušnou legislatívou a prehľadne ich spracováva J. Široký vo svojej publikácii „*Daně v Evropské unii*“:

„Na úrovni zamestnancov:

- *kategória 1 (zamestnanci) je príspevok nulový z prvých 139 GBP zarobených za týždeň a platí sa 11% z ďalších 678 GBP až do mzdového limitu 817 GBP týždenne;*
- *kategória 2 (osoby samostatne zárobkovo činné s výrobnými a obchodnými aktivitami) platia príspevok v jednotnej sadzbe vo výške 2,50 GBP týždenne (uplatňuje sa oslobodenie malých zárobkov vo výške 5 315 GBP ročne);*
- *kategória 3 (dobrovoľní platitelia) zahŕňa príspevky platené nezamestnanými alebo daňovými nerezidentmi za účelom zachovania ich nároku na dôchodky zo sociálneho zabezpečenia a činia 12,60 GBP týždenne;*
- *kategória 4 (osoby samostatne zárobkovo činné s inými aktivitami, ako je výroba či obchod) platia príspevky vo výške 9 % ročných zárobkov rozpätí medzi 7 225 GBP a zárobkovým stropom vo výške 42 475 GBP, a 2% zo zárobku presahujúceho 42 475 GBP.*

*Príspevky na sociálne zabezpečenie nie sú odpočítateľné pre účely dane z príjmu.*³³

3.6 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie v USA

Súčasná legislatívna úprava osobnej dôchodkovej dane v Spojených štátoch amerických vychádza z daňovej reformy z roku 2005.³⁴ Táto daňová reforma upravila predovšetkým systém výpočtu daní a jednotlivých skupín položiek, ako sú odpočítateľné náklady atď. Poplatníci dane sú fyzické osoby, ktoré sa delia na dve skupiny. Prvou sú občania USA a rezidenti, ktorí podliehajú dani z celosvetových príjmov, a to aj v prípade

³³ ŠIROKÝ, Jan: *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312

³⁴ 26 USC SUBTITLE A - INCOME TAXES. In: *United States Code*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/subtitle-A>

bydliska v zahraničí. Druhú skupinu tvoria nerezidenti, ktorí podliehajú dani z príjmu zo zdrojov v USA. Cudzinci sa stavajú rezidentmi v prípade, že sú držiteľmi Zelenéj karty a vstúpia na územie USA alebo pokiaľ splnia kritérium doby pobytu: aspoň 31 dní bežného kalendárneho roku a minimálne 183 dní za predchádzajúce dva kalendárne roky. Výnimky tvoria študenti, učitelia, stážisti a osoby so strediskom osobných záujmov mimo USA. Daňoví poplatníci majú na výber zdanenie na úrovni jednotlivca alebo vo forme spoločného zdanenia manželov.

Predmetom osobnej dôchodkovej dane v Spojených štátoch amerických sú príjmy daňových rezidentov dosiahnuté po celom svete a príjmy daňových nerezidentov, ktoré sú však dosiahnuté na území Spojených štátov amerických. Z hľadiska príjmov, ktoré sú započítané do daňového základu, je uplatňovaná tzv. „*Haig-Simonsova definícia*“, ktorá hovorí, že príjem je: „*Peňažná hodnota, o ktorú sa zvýši poplatníkovi kúpyschopnosť za dané obdobie (fiškálny rok)*“. ³⁵ Na základe tejto definície sú, pre potreby osobnej dôchodkovej dane, za príjem považované položky mzdy a platy, obchodný zisk, renty, dividendy, úroky a ďalšie zvláštne položky. Zvláštnymi položkami sú chápané predovšetkým príspevky zamestnávateľov na dôchodky a sociálne poistenie zamestnancov. Síce nie sú tieto príjmy príjmom súčasným, ide však o príjmy budúce, a preto je nutné ich považovať z pohľadu osobnej dohodovej dane za príjem a tak s nimi aj nakladať. Ďalšími špeciálnymi položkami príjmov sú položky štátne, kam spadajú výplaty nemocenskej, príspevky nezamestnaným, starobné dôchodky atď. Rovnako kapitálové výnosy sa premietajú do výpočtov príjmov. A to dokonca aj v prípade, že sú obchodovaním dosiahnuté záporné hodnoty, pričom túto stratu je možné z príjmov odpočítať. Poslednou položkou zvláštnych príjmov sú príjmy naturálne a príjmy z prenájmu nehnuteľností. Príjmy naturálne sú napr. stravné lístky, vstupenky do divadla, kina atď., ktoré sú zamestnancom často poskytované ako zamestnanecké bonusy.

Aby bol získaný základ pre výpočet dane, je nutné od súčtu príjmov odpočítať niektoré príjmy, ktoré nie sú do základu dane započítavané. Týmito, od osobnej dôchodkovej dane oslobodenými príjmami, sú úroky zo štátnych a miestnych dlhopisov, dividendy (tie sú však zdanené iným typom dane), zisky realizované po smrti (dedičstvo). Ďalšími vylúčenými príjmami sú príspevky zamestnávateľa na dôchodkové a sociálne poistenie a v neposlednej rade tiež dary.

Legislatíva Spojených štátov amerických ďalej upravuje daňové odpočty, ktoré je možné prevádzať štandardnou fixnou sadzbou alebo podložkovými odpočtami. Odpočty sú

---

³⁵ 26 USC SUBTITLE A - INCOME TAXES. In: *United States Code*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/subtitle-A>

podmienené doložením každého jedného výdaja, ktorý je odpočítaný daňovým dokladom. Odpočty sú teda rýdzo individuálnou záležitosťou, preto sa v tejto práci počíta s fixnou sadzbou odpočtov na poplatníka dane. Najčastejšími odpočtami sú potom zaplatené úroky z hypoték, daň z nehnuteľností, príspevky na uznávanú charitu, či osobné liečebné výdavky presahujúce 7,5% hrubého príjmu. Fixné odpočty sú stanovené na 3 650 USD na jedného poplatníka. Po prevedení všetkých zákonných odpočtov je získaná celková výška zdaniteľného príjmu. Posledným článkom výpočtu konečnej daňovej povinnosti je uplatnenie zliav na dani, ktorých je v Spojených štátoch americkým pomerne dosť. Najznámejšími a najviac užívanými zľavami na dani sú zľava na dieťa, zľava na poplatníka, na manželku, zľava z invalidity, zľava z titulu štúdia na vysokej škole, za využívanie ekologického dopravného prostriedku atď. Základná zľava na poplatníka je vo výške 3 650 USD.

Daňová sadzba, ktorá je v Spojených štátoch amerických, je kľzavo - progresívna. Je stanovených 6 daňových pásiem, ktoré sa líšia príjmovými skupinami. Zvláštnosťou amerického daňového systému je však, že tieto daňové pásma sa líšia podľa toho, či je zdaňovaný príjem jednotlivca, manželského páru zdaňujúceho spoločne alebo manželského páru zdaňujúceho individuálne. Manželské zdanenie vychádza zo súčtu zdaniteľných príjmov oboch manželov, ktorý sa ďalej upravuje podobne, ako keby bol príjem každého z manželov zdanený zvlášť, ale s tým, že manželský pár má väčšiu výšku osobných aj štandardných odpočtov ako aj väčší rozsah jednotlivých daňových pásiem. Konkrétne hodnoty daňových sadzieb pre jednotlivé príjmové pásma uvádza tabuľka č. 3.10.

Tab. č. 3.10 Progresívne daňové sadzby v USA (USD)³⁶

Sadzba dane	Výška zdaniteľného príjmu (slobodný)	Výška zdaniteľného príjmu (manželský pár)	Výška zdaniteľného príjmu (manželský pár zdaňujúci separátne)
10%	0 – 8 500	0 – 17 000	0 – 8 500
15%	8 501 – 34 500	17 001 – 69 000	8 501 – 34 500
25%	34 501 – 83 600	69 001 – 139 350	34 501 – 69 675
28%	83 601 – 174 400	139 351 – 212 300	39 676 – 106 150
33%	174 401 – 379 150	212 301 – 379 150	106 151 – 189 575
35%	nad 379 151	nad 379 151	nad 189 576

Poplatníci si môžu zvoliť za zdaňovacie obdobie fiškálny alebo kalendárny rok. Priznanie k dani z príjmov musí byť podané pred 15. dňom štvrtého mesiaca po skončení zdaňovacieho obdobia. Existuje však možnosť lehotu predĺžiť až o 4 mesiace v prípade, že o to poplatník požiadava a do termínu riadneho daňového priznania svoje príjmy odhadne alebo

³⁶ 26 USC SUBTITLE A - INCOME TAXES. In: *United States Code*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/subtitle-A>

v prípade, že má poplatník bydlisko mimo USA je možné lehotu predĺžiť o ďalšie dva mesiace. Každý poplatník musí platiť štvrťročné zálohy vo výške 25 % z poslednej známej daňovej povinnosti. Zálohy sa platia vždy 15. 4., 15. 6. a 15. 9. v zdaňovacom období a 15. 1. v nasledujúcom zdaňovacom období.

Sociálne poistenie je v Spojených štátoch amerických zložené zo sociálneho poistenia (social security tax) a zo zdravotného poistenia (Medocare Tax). „*Platí ich zamestnávateľ i zamestnanec zo svojho hrubého príjmu. Zamestnávateľ odvádza na sociálne poistenie („social security“) 6,2% a na zdravotné poistenie („medicare“) 1,4% z objemu miezd svojich zamestnancov. Zamestnanec odvádza to isté zo svojej mzdy. Dohromady teda zamestnávateľ odvedie za svojich zamestnancov 15,2% z objemu miezd.*“³⁷

3.7 Osobná dôchodková daň a sociálne poistenie v Austrálii

Pokiaľ je v tejto práci označená francúzska legislatíva ako jedna z najzložitejších legislatívnych úprav osobnej dôchodkovej dane uvedených v tejto práci, potom je situácia panujúca v Austrálii pravým opakom. Legislatíva osobnej dôchodkovej dane v Austrálii je ukotvená v zákone „Income Tax Assessment Act 1997“.³⁸ Legislatívna úprava a pravidlá pre výpočet osobnej dôchodkovej dane sú jasne dané bez zbytočných zložitostí a výnimiek. Každému daňovému poplatníkovi je pridelené daňové číslo, ktoré slúži k jeho identifikácii a k evidencii zaplatených daní jeho osobou. Daňové číslo je označované ako TNS (Tax file number) a je považované za jednu z najdôležitejších foriem identifikácie a komunikácie s austrálskymi úradmi. Konkrétna výška dane závisí na "daňovom štatúte" z hľadiska austrálskej legislatívnej úpravy. Poplatník, ktorý má nepretržitý pobyt v Austrálii dlhší ako 6 mesiacov, pracuje po väčšinu tejto doby v rovnakom zamestnaní a žije v Austrálii v rovnakom meste, bude podľa austrálskej legislatívy považovaný za austrálskeho občana z hľadiska daňových povinností, to znamená "Australian resident for tax purposes". V prípade pobytu kratšieho ako 6 mesiacov v Austrálii je daňová povinnosť vyššia ako pre austrálskych občanov, to znamená, že poplatník bude považovaný za "non-resident for tax purposes". V Austrálii sú zdaňovaní poplatníci len na úrovni jednotlivcov.

---

³⁷ BUSINESSINFO.CZ: *Spojené státy americké : finanční a daňový sektor* [online]. BUSINESSINFO.CZ [3.3.2012]. Dostupný z <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/spojene-staty-americke-financni-a-danovy-sektor/5/1000804/>

³⁸ Income Tax Assessment Act 1997 Act No. 38 of 1997 as amended. In: *Collection of Laws Australia*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.comlaw.gov.au/Details/C2011C00430>

Príjmy, ktoré sú započítavané do zdaniteľného základu dane, sú pôvodom z troch oblastí. Konkrétne ide o príjmy zo zamestnania, príjmy z podnikania a príjmy z kapitálového majetku. Vzhľadom k jednoduchosti daňového systému v Austrálii nie je potrebné zdaniteľné príjmy bližšie špecifikovať.

V Austrálii nie je zavedená žiadna odpočítateľná položka na poplatníka, či nejaké zľavy na dani. Tento systém odpočítania je elegantne nahradený zavedením nulovej dane do určitej výšky príjmov. Všetko sa riadi jednoduchým súčtom zdaniteľných príjmov a uplatnením konkrétnej daňovej sadzby.

Daňová sadzba je kľzavo progresívna a závisí na výške príjmov. Ďalšou zvláštnosťou daňového systému v Austrálii je, že daňové sadzby nie sú uvádzané v percentách, ale sú do detailu rozpočítavané na určitý počet centov, za každý zarobený austrálsky dolár nad určitý peňažný limit. Kľzavo progresívne daňové sadzby v Austrálii uvádza tabuľka č. 3.11.

Tab. č. 3.11 Progresívne daňové sadzby v Austrálii³⁹

Zdaniteľný príjem (AUD)	Daň z príjmu - rezident pre daňové účely	Daň z príjmu - nerezident pre daňové účely
do 6 000	0	29c z každého 1 AUD
6 001 – 37 000	15c za každý 1 AUD nad 6 000 AUD	
37 001 – 80 000	4 650 AUD + 30c za každý 1 AUD nad 37 000 AUD	10 370 AUD + 30c z každého 1 AUD nad 37 000 AUD
80 001 – 180 000	17 550 AUD + 37c za každý 1 AUD nad 80 000 AUD	23 630 AUD + 37c z každého 1 AUD nad 80 000 AUD
viac ako 180 000	54 550 AUD + 45c za každý 1 AUD nad 180 000 AUD	60 630 AUD + 45c z každého 1 AUD nad 180 000 1 AUD

Zamestnanci zostavujú svoje daňové priznanie, ktoré je v Austrálii podávané za zúčtovacie obdobie od 1. júla až do 30. júna najneskôr do 31. októbra nasledujúceho roku.

Zo systému sociálneho poistenia je v Austrálii, mimo iného, hradené financovanie dôchodkových dávok, dávok v nezamestnanosti, dávky v invalidite a materské dávky. Na zaistenie týchto oblastí nie je v Austrálii odvádzaný žiadny zvláštny príspevok, sú hradené z všeobecných daní. V rámci sociálneho poistenia je však povinný zamestnávateľ odvádzať 9% zo mzdy zamestnanca na jeho dôchodkové poistenie. Príspevky musí zamestnávateľ odvádzať minimálne raz za tri mesiace.⁴⁰

³⁹ Income Tax Assessment Act 1997 Act No. 38 of 1997 as amended. In: *Collection of Laws Australia*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.comlaw.gov.au/Details/C2011C00430>

⁴⁰ Income Tax Assessment Act 1997 Act No. 38 of 1997 as amended. In: *Collection of Laws Australia*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.comlaw.gov.au/Details/C2011C00430>

Súčasťou sociálneho systému v Austrálii je tiež zdravotná daň, ktorú sú daňoví poplatníci povinní odvádzať vo výške 1,5% zo svojich zdaniteľných príjmov. Vďaka tomu majú austrálski obyvatelia prístup k plnohodnotnej zdravotnej starostlivosti. V tejto dani však je možné uplatňovať čiastočnú alebo úplnú úľavu. Pokiaľ má daňový poplatník príjem nižší, ako je 18 488 AUD, neplatí zdravotnú daň vôbec. Pokiaľ má príjem medzi 18 489 a 21 750 AUD, existuje možnosť odvod zdravotnej dane aspoň čiastočne zmierniť. Zníženie zdravotnej dane je tiež možné na základe rodinných zdaniteľných príjmov.⁴¹

3.8 Komparácia legislatívnych úprav

Komparácia bude prevedená zhrnutím základných špecifik jednotlivých legislatívnych úprav, pričom bude zameraná na poplatníka dane, jednotku zdanenia, predmet dane, úpravy základu dane, sadzbu dane, zľavy na dani, zdaňovacie obdobie a povinné platby sociálneho zabezpečenia.

Poplatník v jednotlivých legislatívnych úpravách je charakterizovaný obdobne. Poplatníkom je fyzická osoba, ktorá má v danej krajine trvalé bydlisko (rezident) alebo sa tam obvykle zdržuje (nerezident). Rezident zdaňuje svoje celosvetové príjmy a nerezident príjmy plynúce z danej krajiny. V jednotlivých krajinách existujú rôzne podmienky pre udelenie štatútu rezidenta. V Českej republike, Slovensku, Francúzsku a vo Veľkej Británii je kritériom pre udelenie štatútu rezidenta 183 dní strávených v danej krajine. V Nemecku je týmto kritériom trvalý pobyt v Nemecku, v USA sa rezidentom stáva držiteľ zelenej karty s podmienkou strávenia 31 dní bežného roka minimálne 183 dní za predchádzajúce 2 roky na území USA. V Austrálii sa poplatníkovi udeľuje štatút rezident, ak strávi v Austrálii viac ako 6 mesiacov (rezidenti a nerezidenti austrálskeho daňového systému majú odlišnú sadzbu dane).

Rozdiely v jednotlivých legislatívnych úpravách je možné pozorovať aj pri stanovení jednotky zdanenia osobnou dôchodkovou daňou. V Českej republike, Slovensku, Veľkej Británii a v Austrálii existuje iba možnosť individuálneho zdanenia. Nemecko a USA ponúkajú poplatníkovi možnosť výberu medzi individuálnym zdanením a spoločným zdanením manželov. Vo Francúzsku je povinnou jednotkou zdanenia domácnosť.

---

⁴¹Australian Taxation Office: *Zdravotní daň*. [online]. ATO [3.3.2012]. Dostupný z http://www.ato.gov.au/individuals/pathway.asp?pc=001/002/030&mfp=001&mnu=44879#001_002_030

Predmet dane je rovnako v analyzovaných krajinách obdobne definovaný, pričom sú to predovšetkým príjmy zo závislej činnosti, príjmy z podnikania príp. inej zárobkovej činnosti, kapitálové príjmy, prípadne ďalšie príjmy. Rozdiely jednotlivých legislatívnych úprav spočívajú v príjmoch, ktoré sú vyňaté z predmetu dane napr. prijaté úvery (Česká republika), príjmy z predaja bytu (Slovensko), štipendiá (Nemecko), odstupné (Francúzsko), výživné (Veľká Británia), úroky zo štátnych dlhopisov (USA) a pod.

Výraznejšie rozdiely spočívajú v spôsobe výpočtu základu dane. Vo všeobecnosti sa základ dane určí ako suma príjmov, od ktorej sa odpočítajú uznané náklady vynaložené na dosiahnutie príjmov, prípadne ďalšie odpočty. V Českej republike existuje možnosť uplatnenia zľavy na dani z titulu poplatníka na manželku (manžela), prípadne vyživovaného dieťaťa a pod. V Slovenskej republike, obdobne ako v Českej republike, existuje možnosť odpočtu zľavy na dani z titulu poplatníka na manželku (manžela), vyživované dieťa, ale v Slovenskej republike existuje aj možnosť odpočtu povinných platieb sociálneho zabezpečenia. V Nemecku je zavedené nezdaniteľné minimum a odpočty na vyživované dieťa, odpočty na manželku sú rovnako ako vo Francúzsku a USA nahradené spoločným zdanením manželov, príp. zdanením hlavy domácnosti. Vo Francúzsku je rovnako zavedené nezdaniteľné minimum a odpočty na vyživované dieťa a navyše má poplatník možnosť odpočtu platených alimentov. Vo Veľkej Británii a v Austrálii je zavedené nezdaniteľné minimum, ale neexistuje možnosť uplatnenia žiadneho odpočtu zo základu dane. Na základe legislatívy má poplatník v USA možnosť uplatniť štandardný fixný odpočet alebo položkový odpočet zo základu dane.

Sadzba dane je v krajinách rozdielna, pričom uplatnením nezdaniteľnej čiastky dane, prípadne zavedením zliav na dani, je vo všetkých krajinách zdanenie progresívne. V Českej republike a Slovenskej republike je zavedená lineárna sadzba dane (v Českej republike 15 % a na Slovensku 19 %). V Nemecku (navyše je zavedená solidárna prirážka), Francúzsku, Veľkej Británii a USA je zavedená kĺzavo-progresívna sadzba dane, pričom existujú pre poplatníka rôzne príjmové pásma s príslušnou sadzbou. Špecifikom austrálskej legislatívy oproti zvyšku analyzovaných krajín je rovnako kĺzavo-progresívna sadzba, ktorá však nie je uvedená v percentuálnom vyjadrení, ale v hodnotovom vyjadrení ako aj rozdielna sadzba pre rezidentov a nerezidentov.

V legislatíve Veľkej Británie je namiesto odpočtov nezdaniteľných častí základu dane zavedená zľava na výslednej daňovej povinnosti.

Zdaňovacím obdobím je v Českej republike, Slovensku, Nemecku, Francúzsku kalendárny rok. Vo Veľkej Británii je zdaňovacie obdobie definované od 6. apríla do 5 apríla

nasledujúceho roka. V Austrálii je zdaňovacie obdobie od 1. júla do 30. júna nasledujúceho roka. Poplatník v USA má možnosť výberu medzi kalendárnym a fiškálnym rokom.

4 Posúdenie zaťaženia osobnej dôchodkovej dane vo vybraných krajinách

V predchádzajúcej kapitole bola popísaná legislatíva upravujúca osobné dôchodkové dane v jednotlivých krajinách, ktoré boli vybrané pre analytickú časť tejto diplomovej práce. Táto kapitola je už zameraná na samotnú komparáciu osobnej dôchodkovej dane vo vybraných krajinách a na celkové daňové zaťaženie príjmov vo vybraných krajinách.

Samotná komparácia bude rozdelená na tri časti. Prvá časť sa zameriava na komparáciu vybraných krajín z makroekonomického pohľadu, pričom bude sledovaný vývoj daňovej kvóty, vývoj daní z príjmu ako aj vývoj platieb sociálneho zabezpečenia v časovom horizonte. V tejto časti budú využité predovšetkým štatistické údaje zverejnené organizáciou OECD. Druhá časť bude zameraná na komparáciu z mikroekonomického pohľadu, pričom bude prepočítaná konkrétna výška daňovej povinnosti vybraných poplatníkov na zvolenom intervale príjmov. Následná komparácia bude prevedená pomocou ukazovateľa efektívnej sadzby dane. Hodnota tohto ukazovateľa bude vypočítaná v dvoch variantoch a to s povinnými platbami sociálneho zabezpečenia (ESD s PSZ), ale aj bez povinných platieb sociálneho zabezpečenia (ESD bez PSZ). V tejto časti kapitoly bude taktiež prevedený výpočet progresivity osobnej dôchodkovej dane, a to konkrétne progresivita priemernej sadzby a progresivita príjmu po zdanení. V poslednej, tretej časti tejto kapitoly, budú uvedené zhrnuté výsledky predchádzajúcich troch častí komparácie.

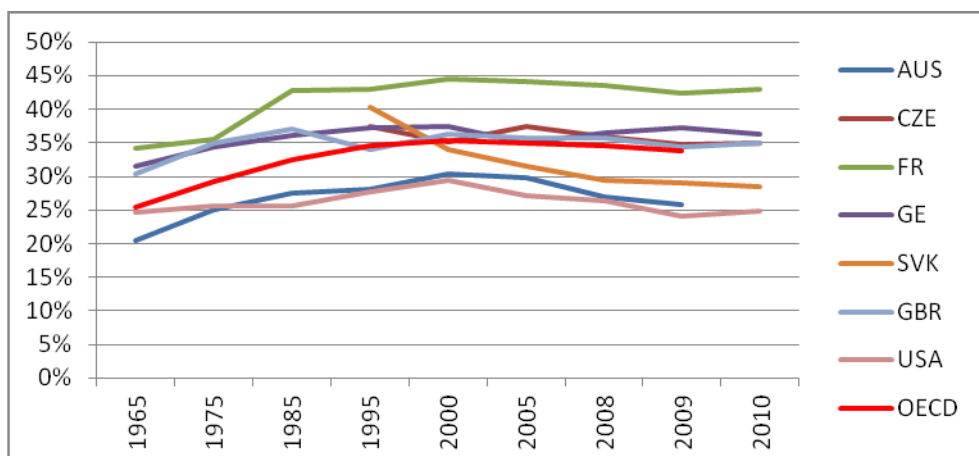
4.1 Komparácia zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z makroekonomického pohľadu

Daňová kvóta je základným makroekonomickým ukazovateľom, ktorý umožňuje medzinárodnú komparáciu daňového zaťaženia. Daňová kvóta charakterizuje podiel daňových výnosov na hrubom domácom produkte. Podľa vstupných dát existuje jednoduchá daňová kvóta a zložená daňová kvóta. Rozdiel spočíva v odlišnom pohľade na daňové príjmy. U zloženej daňovej kvóty sa daňovými príjmami rozumejú aj príjmy z cieľ a povinného poistného na zdravotné poistenie a sociálne zabezpečenie a príspevok na štátnu politiku zamestnanosti.

Konkrétna výška celkových daňových príjmov (zloženej daňovej kvóty) jednotlivých krajín vyjadrená v percentách HDP je znázornená v prílohe č. 5, nasledujúci graf č. 4.1 znázorňuje vývoj od roku 1965 do roku 2010 (hodnoty sú čerpané z „Revenue Statistics“

spracovanej organizáciou OECD). Konkrétne hodnoty sú porovnané s priemerom všetkých krajín OECD v ktorých je táto štatistika zisťovaná (priemer OECD je znázornený červenou farbou).

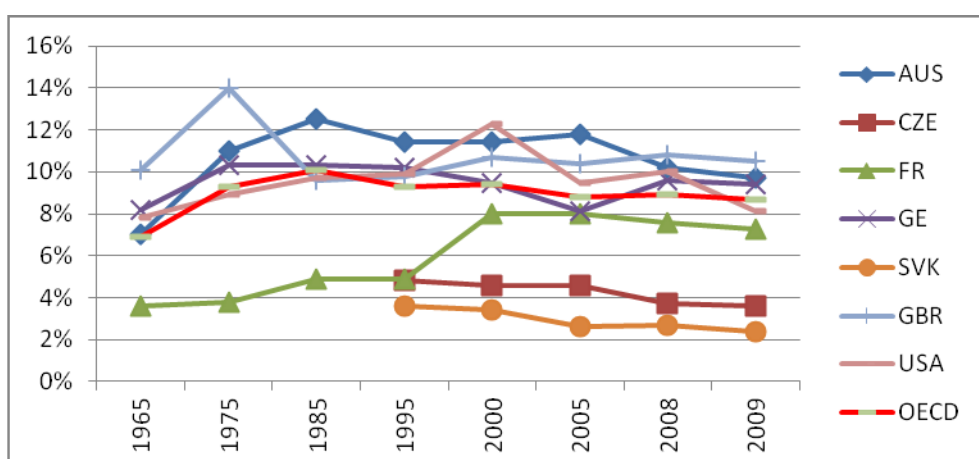
Graf č. 4.1 Daňová kvóta (zložená) vo vybraných krajinách OCED⁴²

Z vyššie uvedeného grafu vyplýva, že vývoj daňovej kvóty sa najviac približuje priemeru krajín OECD v Českej republike, Nemecku a Veľkej Británii. Pod priemerom sa nachádzajú Slovensko, Austrália a USA. Naopak najvyššiu zloženú daňovú kvótu dosahuje Francúzsko.

Táto diplomová práca sa zaoberá dôchodkovou daňou, preto bude zaujímavý pohľad na vývoj výnosov z dane z príjmov jednotlivcov (dane skupiny 1100 podľa OECD), ktorý zobrazujú nasledujúce grafy č. 4.2 a graf č. 4.3.

Graf č.4.2 Vývoj dane z príjmov jednotlivcov (dane skupiny 1100) ako podiel k HDP⁴³

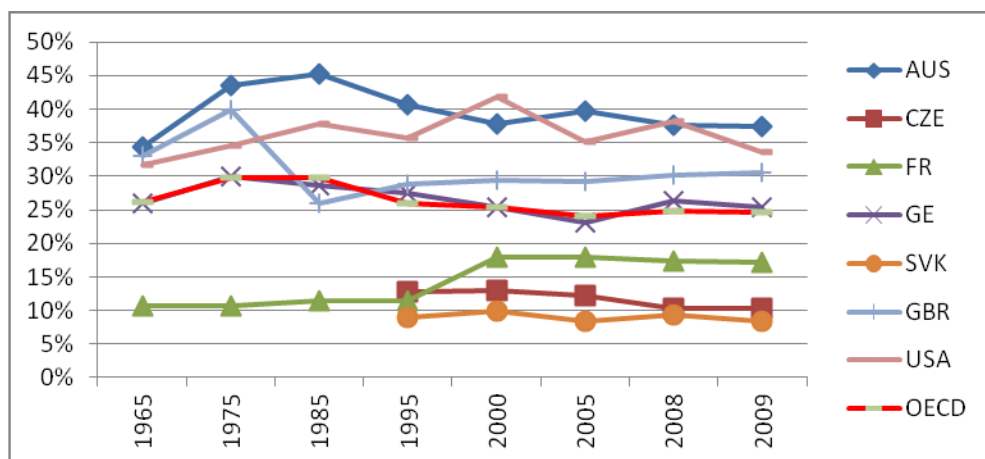

⁴² OECD. *Revenue Statistic 2010 zo dňa 25.marca 2012* [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

⁴³ OECD. *Revenue Statistic 2010 zo dňa 25.marca 2012* [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

Z tohto grafu č. 4.2 vyplýva, že najmenšie daňové výnosy z dane z príjmov jednotlivcov v pomere k HDP sú na Slovensku, naopak najvyššie v Austrálii. Výrazne podpriemerné hodnoty dosahuje aj Česká republika. Pod priemerom OECD sa nachádzajú aj hodnoty Francúzska a USA. Zvyšok krajín dosahuje nadpriemerné hodnoty, pričom najvyššiu hodnotu dosahuje Veľká Británia.

Graf č.4.3 Vývoj dane z príjmov jednotlivcov (dane skupiny 1100) ako podiel na celkových daňových výnosoch⁴⁴

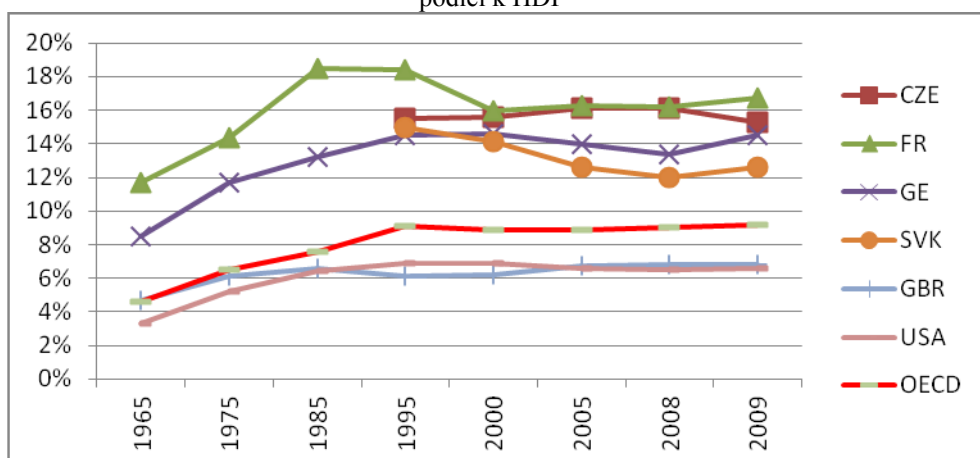
Obdobný vývoj ako z grafu č. 4.2 je možné badať aj v grafe č. 4.3, ktorý zobrazuje vývoj dane z príjmov jednotlivcov, ale v závislosti na celkovej úrovni daňových výnosov v danej krajine. Najmenší pomer na celkom zdanení dosahujú dane z príjmov jednotlivcov na Slovensku a v Českej republike. Podpriemerné hodnoty dosahujú hodnoty vo Francúzsku. Zaujímavý vývoj tohto ukazovateľa je možné badať v prípade Nemecka, pretože tento vývoj takmer kopíruje vývoj priemeru OECD. Veľká Británia, USA a Austrália dosahujú nadpriemerné hodnoty v rámci krajín OECD, pričom z analyzovaných krajín dosahuje najvyšší podiel na celkovom zdanení práve v Austrálii.

V teoretickej časti boli charakterizované povinné platby sociálneho zabezpečenia, ktoré síce nespĺňajú definíciu dane, ale výrazne ovplyvňujú čistý dôchodok poplatníka. O význame týchto platieb svedčí aj zaradenie týchto povinných platieb sociálneho zabezpečenia do klasifikácie daní podľa OECD. Nasledujúci graf zobrazuje vývoj týchto platieb v čase od roku 1965 do roku 2009. Z grafu č. 4.4 vyplýva, že výnos týchto platieb v závislosti na HDP je pomerne stabilný a výrazne tieto výnosy neoscilujú. Z analyzovaných

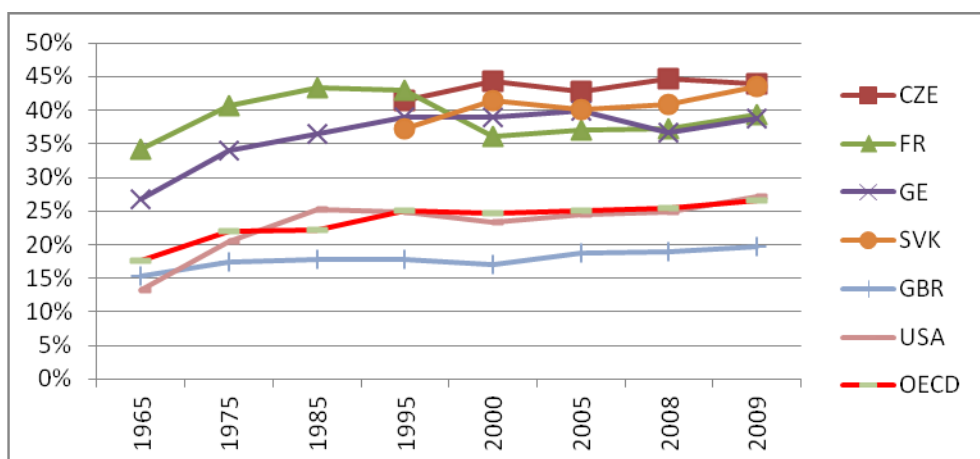
⁴⁴ OECD. *Revenue Statistic 2010* zo dňa 25.marca 2012 [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

krajín je tento výnos najvyšší vo Francúzsku naopak najnižší výnos je možné badať v prípade USA.

Graf č. 4.4 Vývoj výnosov povinných platieb sociálneho zabezpečenia (dane skupiny 2000 podľa OECD) ako podiel k HDP⁴⁵

Graf č. 4.5 Vývoj výnosov povinných platieb sociálneho zabezpečenia (dane skupiny 2000 podľa OECD) ako podiel na celkových daňových výnosoch⁴⁶

Z grafu č. 4.5, ktorý zobrazuje vývoj povinných platieb sociálneho zabezpečenia (dane skupiny 2000 podľa OCED) v závislosti na celkových daňových výnosoch vyplýva, že povinné platby na sociálne zabezpečenie zohrávajú významnú úlohu predovšetkým na Slovensku a v Českej republike. Výrazne nadpriemerné hodnoty dosahujú tieto príjmy aj vo Francúzsku a Nemecku. Graf zobrazuje takmer identický vývoj tohto ukazovateľa v USA s priemerom OCED. Podpriemerné hodnoty dosahujú príjmy v rámci Veľkej Británie.

⁴⁵ OECD. *Revenue Statistic 2010* zo dňa 25.marca 2012 [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

⁴⁶ OECD. *Revenue Statistic 2010* zo dňa 25.marca 2012 [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

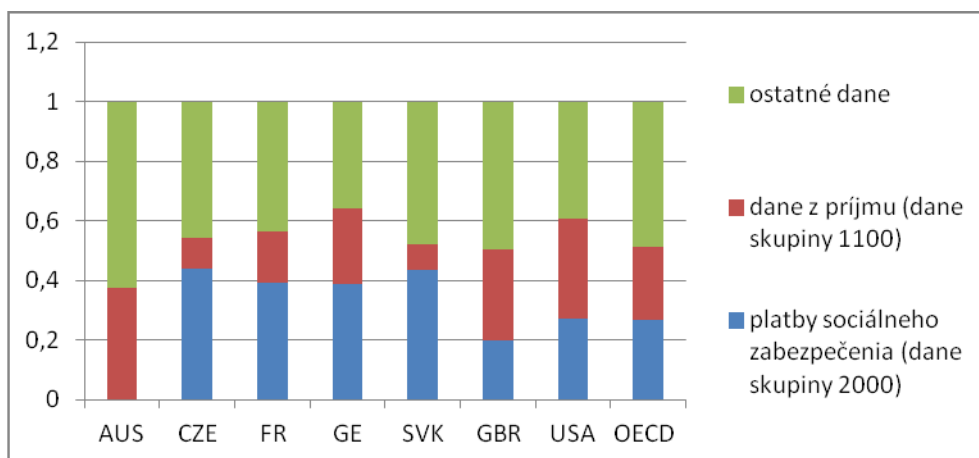
4.1.1 Zhrnutie výsledkov komparácie zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z makroekonomického pohľadu

Vývoj hodnôt zloženej daňovej kvóty v kapitole 4.1 zobrazuje pomerne stabilné hodnoty, ktoré v uvedenom intervale rokov 1965 až 2010 výrazne neoscilujú. Najvýraznejšie hodnoty v spomínanom intervale dosahuje zložená daňová kvóta vo Francúzsku a naopak najmenšie hodnoty USA.

Zaujímavý pohľad na časový vývoj priniesli grafy č. 4.2 a č. 4.3, ktoré zobrazujú vývoj daňových príjmov z osobnej dôchodkovej dane v časovom intervale v závislosti na HDP alebo celkových daňových výnosoch danej krajiny. Z tohto pohľadu najvýraznejšie hodnoty dosahujú Veľká Británia a Austrália a vzniká tak predpoklad, že zdanenie osobnou dôchodkovou daňou je v týchto krajinách najvyššie. Naopak najnižšie hodnoty dosahuje Česká republika a Slovensko a obdobne môžeme vytvoriť predpoklad najnižšieho zdanenia osobnou dôchodkovou daňou v týchto krajinách. Oba spomenuté predpoklady budú overené v nasledujúcej časti, ktorá bude zameraná na komparáciu z mikroekonomického pohľadu.

V prípade časového vývoja povinných platieb sociálneho zabezpečenia je možné z grafov č. 4.4 a 4.5 rovnako vypočítavať stabilné hodnoty jednotlivých krajín. Pri pohľade na celkové výnosy týchto platieb v závislosti na HDP, ako aj na celkové daňové výnosy je zrejmé, že tieto platby výrazne prispievajú k zdrojom verejných financií. Znázornenie pomeru medzi výnosmi z daní z príjmu (dane skupiny 1100 podľa OECD) a výnosmi z povinných platieb sociálneho zabezpečenia (dane skupiny 2000 podľa OECD) v roku 2009 (rok 2009 bol posledný štatisticky dostupný rok) zobrazuje nasledujúci graf č. 4.6.

Graf č. 4.6 Pomer výnosov dane z príjmu a výnosmi z platieb sociálneho zabezpečenia ako podielu k HDP v roku 2009⁴⁷

⁴⁷OECD. *Revenue Statistic 2010* zo dňa 25.marca 2012 [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

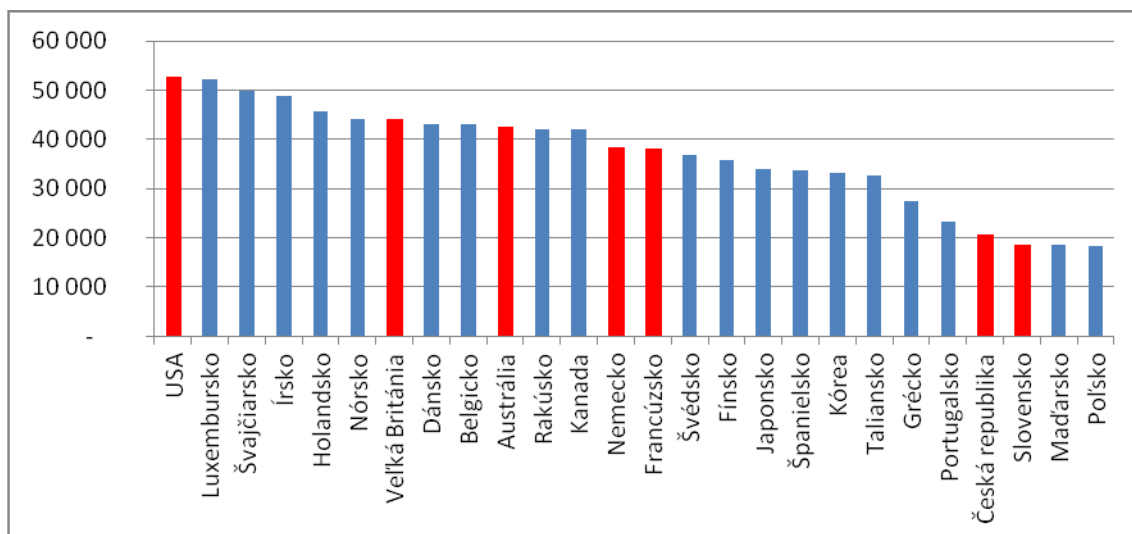
Z grafu č. 4.6 vyplýva, že v niektorých analyzovaných krajinách v roku 2009 (Česká republika, Francúzsko, Nemecko a Slovensko) dosahujú príjmy z povinných platieb niekoľko násobne vyššie hodnoty ako príjmy z dane z príjmu jednotlivcov. Naopak v USA a vo Veľkej Británii je tento pomer vyrovnaný. Austrália nezverejňuje údaj o výške príjmov plynúcich z povinných platieb sociálneho zabezpečenia.

4.2 Komparácia zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z mikroekonomického pohľadu

Nasledujúca časť bude zameraná na komparáciu z mikroekonomického pohľadu. Pri mikroekonomickom pohľade sa do centra pozornosti dostáva dopad osobnej dôchodkovej dane na konkrétnych jedincov, pričom bude prepočítaná výška daňovej povinnosti vybraných poplatníkov vo zvolenom intervale príjmov. Následná komparácia bude prevedená pomocou ukazovateľa efektívnej sadzby dane, pričom hodnota tohto ukazovateľa bude vypočítaná jednak s povinnými platbami sociálneho zabezpečenia (ESD s PSZ), ako aj bez povinných platieb sociálneho zabezpečenia (ESD bez PSZ). V rámci zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z mikroekonomického pohľadu bude v rámci tejto kapitoly prevedený výpočet progresivity, a to konkrétne progresivity priemernej sadzby a progresivity príjmu po zdanení.

Pri výpočtoch bude použitá posledná dostupná priemerná mzda, teda za rok 2010, čerpaná zo štatistík OCED. Nasledujúci graf č. 4.7 zobrazuje hodnotu priemernej mzdy v roku 2010 prepočítanej na americký dolár, pričom červenou farbou sú zobrazené analyzované krajiny v ďalšej časti práce. Konkrétne hodnoty priemernej mzdy sú uvedené v prílohe č. 3.

Graf č. 4.7 Priemerná ročná mzda v roku 2010 prepočítaná na USD⁴⁸

Prepočet daňovej povinnosti bude prevedený pre troch poplatníkov (v príjmovom intervale od 50 % priemernej mzdy až po úroveň 300 % priemernej hrubej mzdy, s krokováním 1%) :

- slobodný poplatník, bez detí (ďalej P1) ;
- slobodný poplatník, s jedným dieťaťom (ďalej P2);
- poplatník v manželskom stave, s jedným dieťaťom, pričom manžel (manželka) nemá vlastné príjmy a v prípade, že to legislatíva umožňuje, využíva spoločné zdanenie manželov (ďalej P3).

V rámci výpočtu daňovej povinnosti z mikroekonomického pohľadu bude prevedený výpočet efektívnej sadzby dane, ktorá bude prepočítaná pomocou vzorca 2.8. Po výpočte efektívnej sadzby dane bude nasledovať výpočet progresivity priemernej sadzby, ktorá bude prepočítaná pomocou vzorca 2.9.

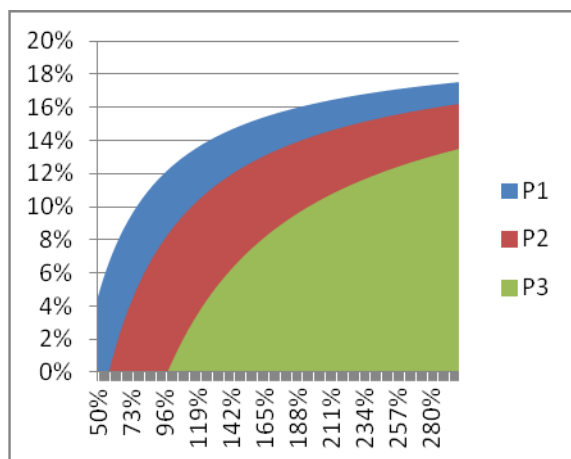
4.2.1 Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Českej republike

Na základe legislatívnej úpravy v Českej republike uvedenej v kapitole 3.1 bol prevedený výpočet daňovej povinnosti vybraných poplatníkov. Výpočet bol prevedený pomocou priemernej ročnej mzdy, ktorá v roku 2010 dosiahla výšku 304 882 Kč. Základ dane je zistený súčtom hrubej mzdy s odvodom sociálneho zabezpečenia zamestnávateľom vo výške 34 % z hrubej mzdy. Každý poplatník má možnosť uplatniť zľavu na poplatníka

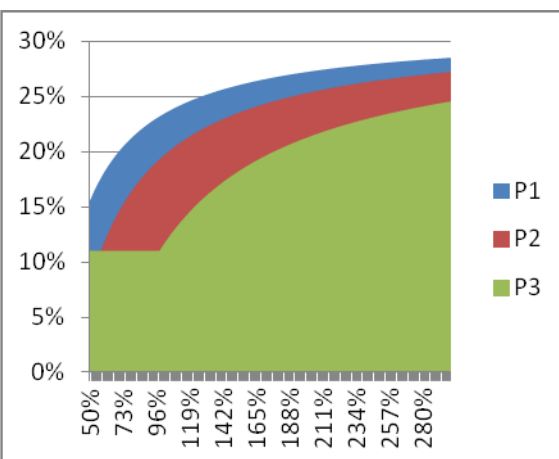
⁴⁸ Vlastné spracovanie.

dane (vo výške 23 640 Kč). Príspevky na sociálne zabezpečenie nie sú odpočítateľné od základu dane. V roku 2011 bola v Českej republike uplatňovaná lineárna daňová sadzba 15%.

Graf č. 4.8 ESD (bez PSP) v Českej republike⁴⁹

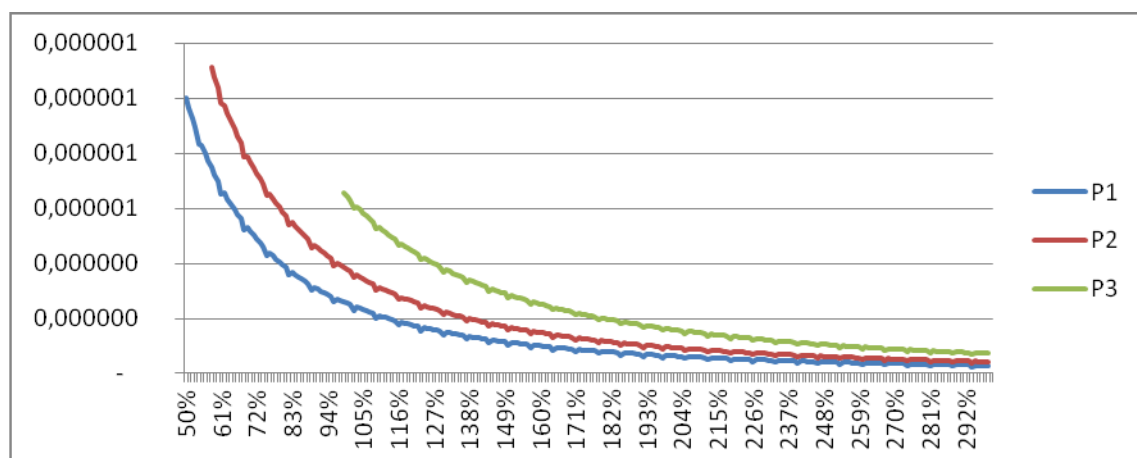

Graf č. 4.9 ESD (s PSP) v Českej republike⁵⁰

Z vyššie uvedeného grafu č.4.8 vyplýva, že poplatníkovi rastie daňová povinnosť s rastúcim príjmom. Pôsobením jednotnej sadzby dane je tento rast v grafickom vyjadrení hladký. Rozdiel medzi efektívnou sadzbou dane jednotlivých poplatníkov je zapríčinený tým, že poplatník P2 využíva zľavu na vyživované dieťa (v hodnote 11 604 Kč), poplatník P3 zľavu na manželku (v hodnote 36 444 Kč). Pri pohľade na graf č. 4.9 je zrejmý obdobný priebeh ako v prípade grafu č. 4.8. V tomto grafe sú však k daňovej povinnosti pripočítané aj povinné platby sociálneho zabezpečenia v hodnote 11 % z hrubého príjmu (6,5 % sociálne poistenie, 5,5% zdravotné poistenie) s vymeriavacím stropom 1 781 280 Kč. Príklad zdanenia poplatníka s priemernou ročnou mzdou je zobrazený v prílohe č. 7.

Graf č. 4.10 Progresivita priemernej sadzby v Českej republike⁵¹

⁴⁹ Vlastné spracovanie.

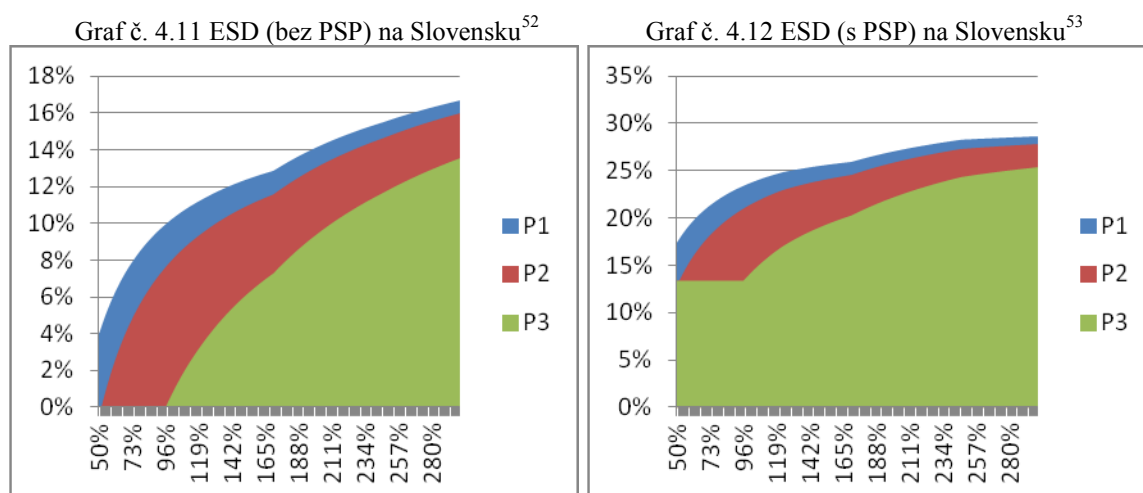
⁵⁰ Vlastné spracovanie.

⁵¹ Vlastné spracovanie.

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.10 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby klesá pre všetkých troch skúmaných poplatníkov na celom príjmovom intervale. Najvyššiu progresivitu priemernej sadzby dosahujú poplatníci v nižších príjmových intervaloch. Priebeh tejto progresivity nie je hladký, čo je spôsobené zaokrúhľovaním pri stanovovaní základu dane. Z grafu je ďalej možné vyčítať zvyšujúcu sa progresivitu v prípade uplatnenia zliav na dani v prípade poplatníkov P2 a P3. Rozdiely medzi progresivitami jednotlivých poplatníkov sú zmenšené u poplatníkov vo vyšších príjmových intervaloch. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

4.2.2 Výpočet osobnej dôchodkovej dane na Slovensku

Na výpočet daňovej povinnosti na území Slovenskej republiky boli využité legislatívne podmienky osobnej dôchodkovej dane uvedenej v kapitole 3.2. Výpočet bol prevedený pre priemernú ročnú mzdu na Slovensku, ktorá bola v roku 2010 10 853 Eur. Základ dane je možné zistiť odpočtom platieb sociálneho zabezpečenia a základnej odpočítateľnej položky pre každého poplatníka (vo výške 5 839 Eur). V roku 2011 bola v Slovenskej republike uplatňovaná lineárna daňová sadzba 19 %.

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.11 vyplýva, že poplatníkovi rastie daňová povinnosť pomerne výrazne na celom príjmovom intervale. V slovenskej legislatíve je rovnako ako

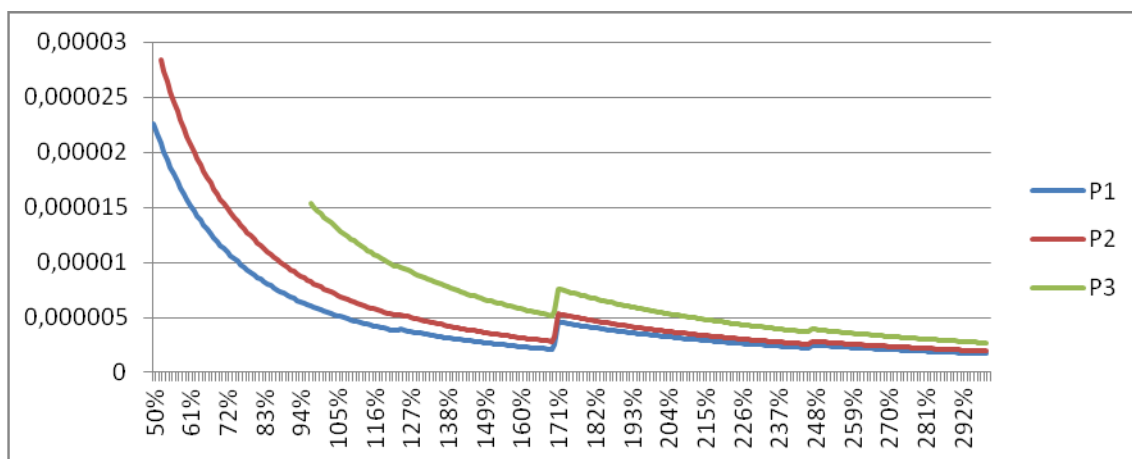
⁵² Vlastné spracovanie.

⁵³ Vlastné spracovanie.

v Českej republike zavedená jednotná sadzba dane, ale priebeh nie je taký hladký. Je to spôsobené tým, že v Slovenskej republike sú povinné platby sociálneho zabezpečenia daňovo uznaný náklad a tieto jednotlivé platby majú svoj strop. Rozdiel medzi poplatníkmi je spôsobený tým, že P2 má navyše možnosť odpočtu daňového bonusu na dieťa (v hodnote 246 Eur) a poplatník P3 má navyše možnosť ďalšej zľavy na manželku (v hodnote 4 117 Eur).

Rozdiel medzi jednotlivými poplatníkmi je pri pohľade na graf č.4.12 zmenšený pripočítaním platieb sociálneho zabezpečenia. Povinné platby sociálneho zabezpečenia sú tvorené 5 sadzbami s maximálnym stropom pre odvod. Príklad zdanenia poplatníka s priemernou ročnou mzdou je zobrazený v prílohe č. 7.

Graf č. 4.13 Progresivita priemernej sadzby v Slovenskej republike⁵⁴

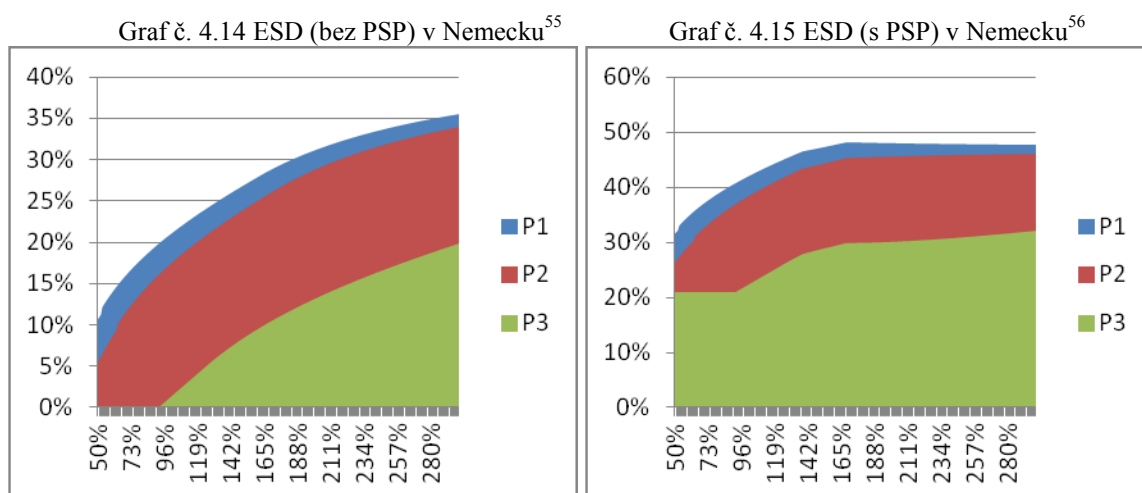

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.13 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby je najvyššia u poplatníkov v nízkych príjmových intervaloch. Priebeh tejto progresivity nie je hladký, čo je spôsobené stropmi pre odvod povinných platieb sociálneho zabezpečenia, ktoré sú v daňovej legislatíve Slovenskej republiky ako daňovo uznaný náklad. Z grafu je ďalej možné vyčítať zvyšujúcu sa progresivitu v prípade uplatnenia zliav na dani v prípade poplatníkov P2 a P3. Rozdiely medzi progresivitami jednotlivých poplatníkov sú menšie rovnako ako v prípade Českej republiky u poplatníkov vo vyšších príjmových intervaloch. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

⁵⁴ Vlastné spracovanie.

4.2.3 Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Spolkovej republike Nemecko

Pre výpočet daňovej povinnosti na území Spolkovej republiky Nemecko bola využitá legislatíva približená v kapitole 3.3. Výpočet bol prevedený s využitím ročnej priemernej mzdy pre rok 2010, ktorá činila 32 693 Eur. Základ dane je vypočítaný odpočítaním položiek, ktoré základ dane znižujú. V legislatíve Spolkovej republiky Nemecko je zavedená kľzavo progresívna sadzba dane s vlastným vzorcom pre výpočet daňovej povinnosti v danom príjmovom intervale.

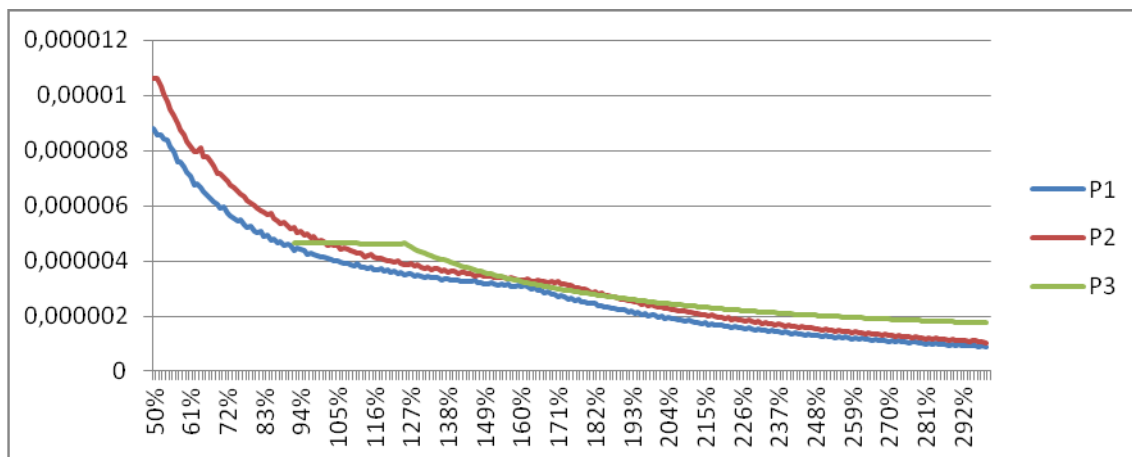
Z grafu č. 4.14 vyplýva rastúca daňová povinnosť na celom intervale príjmov. Z grafu ďalej vyplýva pomerne malý rozdiel medzi daňovou povinnosťou poplatníka P1 a P2, a naopak výrazný pokles daňovej povinnosti v prípade poplatníka P3 ktorý využíva spoločné zdanenie manželov. Legislatíva umožňuje poplatníkom P2 a P3 odpočet nezdaniteľnej časti na každé vyživované dieťa (2184 Eur, dvojnásobok v prípade spoločného zdanenia manželov) a za starostlivosť o dieťa (1 320 Eur, dvojnásobok v prípade spoločného zdanenia manželov). Zo základu dane je vypočítaná daňová povinnosť ku ktorej je nutné pripočítať solidárny príspevok vo výške 5,5 % z daňovej povinnosti. V prípade spoločného zdanenia manželov sa príjmy manželov spočítajú a vydedia na polovicu a postupuje sa ako v prípade normálneho zdanenia, pričom sa výsledná daňová povinnosť zdvojnásobí. Príklad zdanenia poplatníka s priemernou ročnou mzdou je zobrazený v prílohe č. 7.

Graf č. 4.15, ktorý zobrazuje efektívnu sadbu dane s príspevkami na sociálne zabezpečenie rovnako zobrazuje relatívne rovnaký priebeh pri vývoji efektívnej sadzby vrátane platieb sociálneho zabezpečenia pri poplatníkoch P1 a P2 a výhodnosť spoločného zdanenia manželov.

⁵⁵ Vlastné spracovanie.

⁵⁶ Vlastné spracovanie.

Graf č. 4.16 Progresivita priemernej sadzby v Spolkovej republike Nemecko⁵⁷

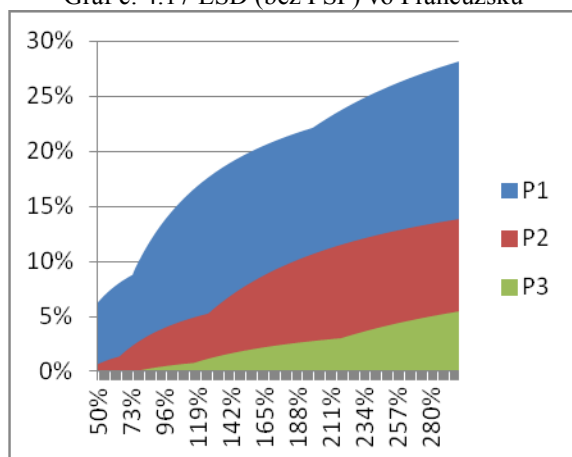
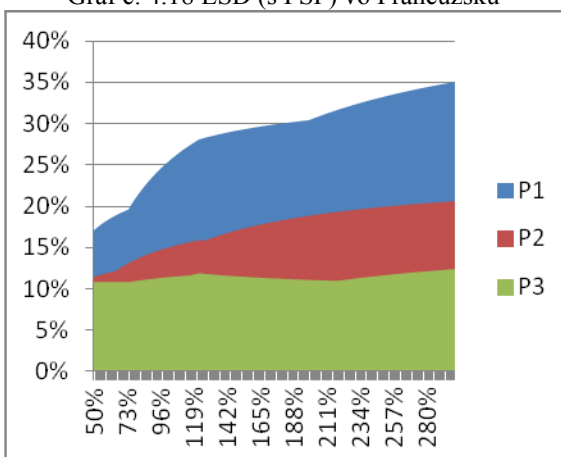

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.16 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby klesá na celom príjmovom intervale, pričom má takmer rovnaký priebeh u všetkých troch analyzovaných poplatníkoch. Priebeh tejto progresivity nie je hladký, čo je spôsobené kĺzavo progresívnou sadzbou, ktorá je v daňovej legislatíve Spolkovej republiky Nemecko charakterizovaná špecifickým vzorcom pre výpočet v jednotlivých príjmových intervaloch. Zaujímavý je priebeh progresivity priemernej sadzby jednotlivých poplatníkov, pričom sú medzi jednotlivými poplatníkmi len zanedbateľné rozdiely. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

4.2.4 Výpočet osobnej dôchodkovej dane vo Francúzsku

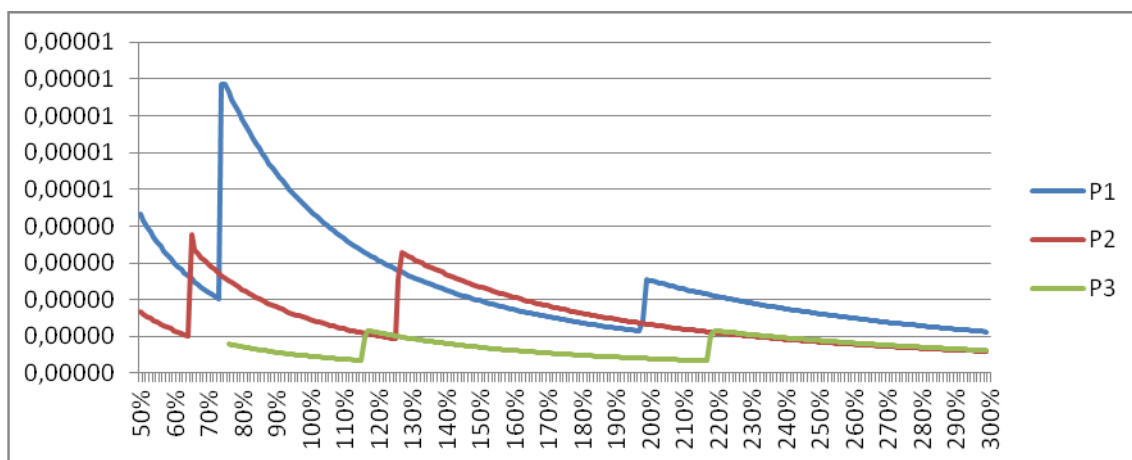
Výpočet daňovej povinnosti poplatníkov vo Francúzsku bol prevedený na základe legislatívy uvedenej v kapitole 3.4. Pre rok 2010 bol priemerný ročný príjem vo Francúzsku 34 965 Eur. Francúzska legislatíva stanovuje koeficienty delenia, ktoré upravujú základ dane v závislosti na životnom statuse poplatníka. Poplatníkovi P1 je teda vydelený základ dane koeficientom 1 a jeho základ dane sa nezmení. Poplatníkovi P2 je základ dane vydelený koeficientom 1,5 a poplatníkovi P3 koeficientom 2,5. Vo Francúzskej daňovej legislatíve je využívaná kĺzavo progresívna sadzba, pričom sú príjmy rozdelené do piatich príjmových intervalov s vlastnou sadzbou.

⁵⁷ Vlastné spracovanie.

Graf č. 4.17 ESD (bez PSP) vo Francúzsku⁵⁸Graf č. 4.18 ESD (s PSP) vo Francúzsku⁵⁹

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.17 vyplýva pomerne výrazný rast daňovej povinnosti na celom príjmovom intervale. Z grafu je ďalej zrejмый výrazný rozdiel medzi daňovou povinnosťou jednotlivých poplatníkov. Poplatník P2 má pred vydelení svojho základu dane príslušným koeficientom možnosť uplatniť odpočty zo zdaniteľných príjmov za vyživovanú osobu (vo výške 5 698 Eur). Poplatník P3 má povinnosť využiť spoločné zdanenie manželov a má teda možnosť odpočtu dvojnásobnej výšky odpočtu zo zdaniteľných príjmov. Príklad zdanenia poplatníka s priemernou ročnou mzdou je zobrazený v prílohe č. 7.

Graf č. 4.18, ktorý zobrazuje efektívnu sadbu dane s príspevkami na sociálne zabezpečenie rovnako zobrazuje relatívne rovnaký priebeh poplatníkov P1 a P2. Zaujímavý je priebeh efektívnej sadzby dane s povinnými príspevkami na sociálne zabezpečenie u poplatníka P3, ktorý je takmer vodorovný. Je to spôsobené stropmi pre odvod jednotlivých položiek sociálnych odvodov.

Graf č. 4.19 Progresivita priemernej sadzby vo Francúzsku⁶⁰⁵⁸ Vlastné spracovanie.⁵⁹ Vlastné spracovanie.⁶⁰ Vlastné spracovanie.

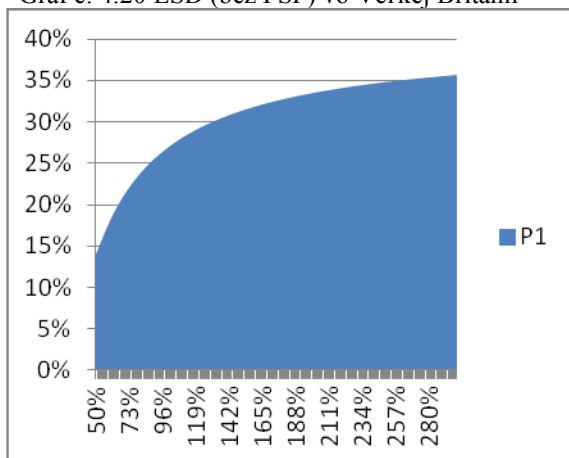

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.19 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby skokovito rastie u poplatníkov, ktorí prekročia určitý príjem a z toho dôvodu musia časť svojho príjmu zdať vyššou kĺzavo progresívnou sadzbou. Tento bod, kedy prekročia príjmový interval pre zaradenie časti príjmu do príjmového intervalu s vyššou kĺzavo progresívnou sadzbou, je pri všetkých troch poplatníkoch rozdielny, čo je spôsobené zavedením koeficientov, ktoré stanovujú tzv. daňový základ za pomernú časť, ktorý je závislý na sociálnom statuse poplatníka. Ďalší priebeh progresivity priemernej sadzby je klesajúci. Rozdiely medzi progresivitami jednotlivých poplatníkov sa znižujú rovnako ako v prípade predchádzajúcich krajín u poplatníkov vo vyšších príjmových intervaloch. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

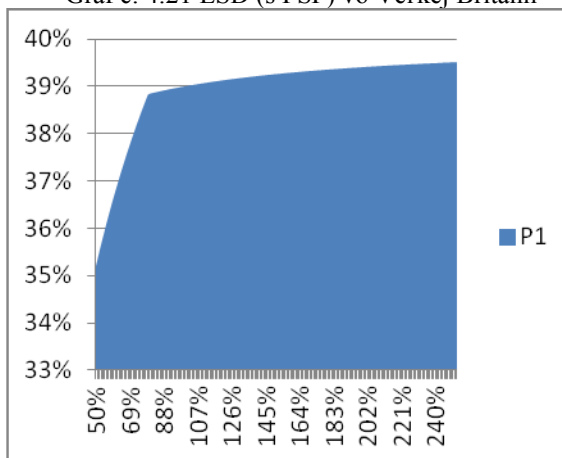
4.2.5 Výpočet osobnej dôchodkovej dane vo Veľkej Británii

Výpočet osobnej dôchodkovej dane vo Veľkej Británii je prevedený na základe legislatívneho rámca uvedeného v kapitole 3.5. Na výpočet bol použitá priemerná ročná mzda vo Veľkej Británii v roku 2010, ktorá činila 30 834 GBP. Základ dane sa dá zistiť odpočtom odpočítateľnej položky pre každého poplatníka vo výške 7 475 GBP ročne. V legislatíve Veľkej Británie je zavedená kĺzavo progresívna sadzba dane s tromi sadzbami pre tri intervaly príjmov.

Graf č. 4.20 ESD (bez PSP) vo Veľkej Británii⁶¹

Graf č. 4.21 ESD (s PSP) vo Veľkej Británii⁶²

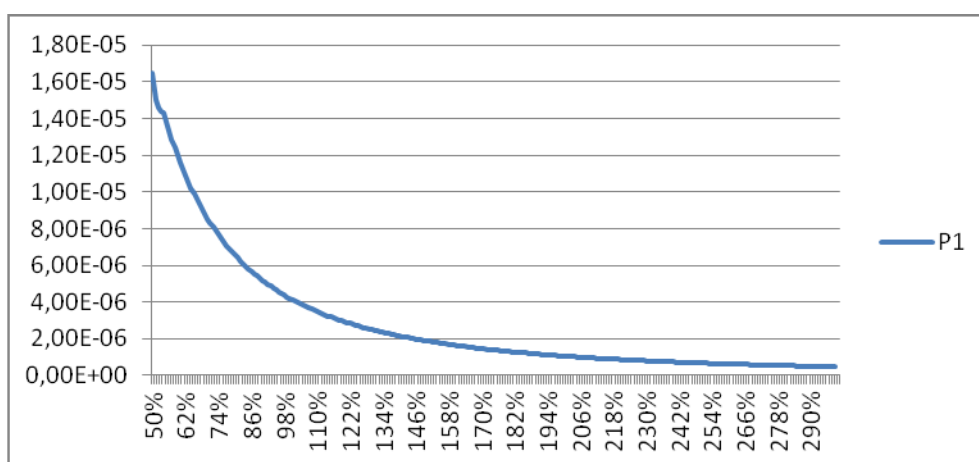
⁶¹ Vlastné spracovanie.

⁶² Vlastné spracovanie.

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.20 vyplýva rastúca úroveň zdanenia príjmu. Táto závislosť medzi úrovňou príjmu a úrovňou výšky dane má hladký priebeh. V daňovej legislatíve Veľkej Británie neexistuje položka ovplyvňujúca daňovú povinnosť v závislosti na manželskom stave či počte detí, preto je prepočet prevedený iba pre poplatníka P1. Príklad zdanenia poplatníka s priemernou ročnou mzdou je zobrazený v prílohe č. 7.

Vyššie uvedený graf č. 4.21 zobrazuje priebeh efektívnej sadzby dane vrátane platieb na povinné sociálne zabezpečenie. Priebeh tejto závislosti nie je hladký, ale rastie pomerne výrazne do určitej úrovne od ktorej začnú pôsobiť stropy pre maximálne odvody týchto povinných platieb.

Graf č. 4.22 Progresivita priemernej sadzby vo Veľkej Británii⁶³

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.22 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby je vo Veľkej Británii najvyššia v nízkych príjmových intervaloch. Priebeh tejto progresivity je pomerne hladký, čo je spôsobené kĺzavo progresívnou sadzbou, ktorá má pomerne vysoké intervalové rozpätie, a z toho dôvodu poplatník s príjmom v intervale od 50 % priemernej mzdy až po úroveň 300 % priemernej mzdy zdaňuje svoj príjem rovnakou kĺzavo progresívnou sadzbou. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

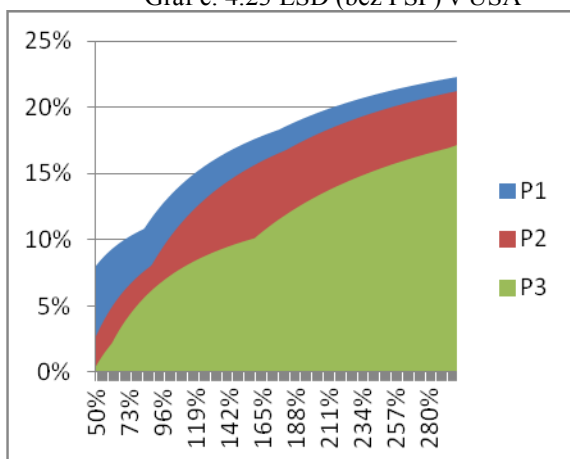
4.2.6 Výpočet osobnej dôchodkovej dane v USA

Pre výpočet osobnej dôchodkovej dane v USA bola využitá legislatíva z kapitoly 2.6. Výpočet bol prevedený pre priemerný plat v USA, ktorý bol pre rok 2010 stanovený na

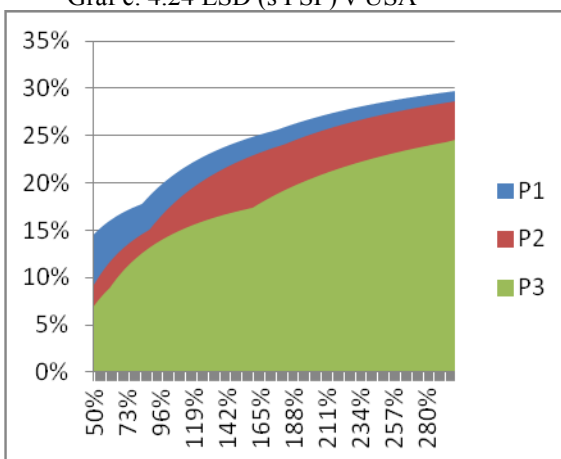
⁶³ Vlastné spracovanie.

52 607 USD (najvyšší priemerný plat z krajín OECD). Daňový základ je možné zistiť odpočítaním základnej odpisovanej položky, na ktorú má nárok každý poplatník, ďalej odpočítaním nezdaniteľnej čiastky na manželku (v prípade spoločného zdanenia manželov) a každé vyživované dieťa mladšie ako 19 rokov, prípadne 24 rokov, pokiaľ študuje. Výška nezdaniteľnej čiastky je pre rok 2010 stanovená na 3 650 USD. V legislatíve USA je pre osobnú dôchodkovú daň stanovená kľzavo progresívna sadzba, ktorá je odlišná v závislosti na zdaňovanej jednotke.

Graf č. 4.23 ESD (bez PSP) v USA⁶⁴

Graf č. 4.24 ESD (s PSP) v USA⁶⁵

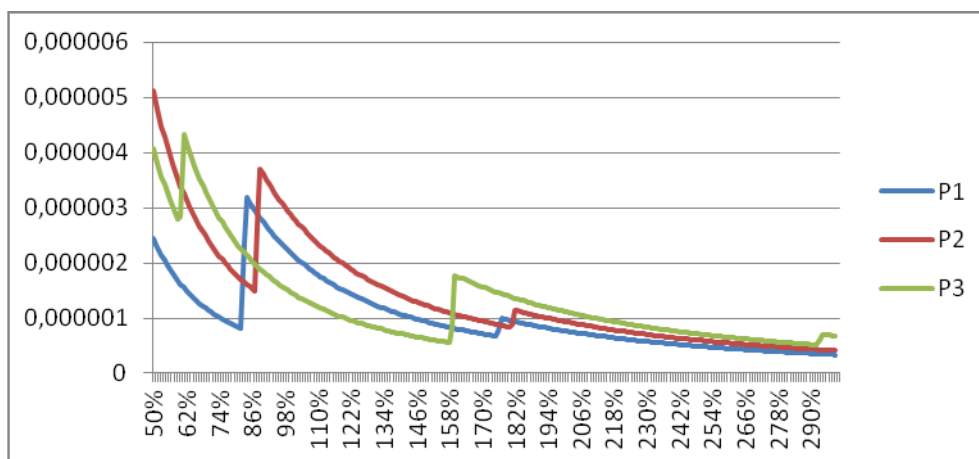
Z vyššie uvedeného grafu č. 4.23 vyplýva rastúca daňová povinnosť na celom príjmovom intervale. Rozdiely medzi jednotlivými poplatníkmi nie sú tak značné ako v prípade predchádzajúcich krajín. Rozdiely vo výške vypočítanej dane sú spôsobené tým, že poplatník P1 má možnosť odpočítať od upraveného hrubého príjmu štandardný odpočet (vo výške 5700 USD), poplatník P2 z titulu hlavy domácnosti (vo výške 8400 USD) a poplatník P3 z titulu spoločného zdanenia manželov (vo výške 11 400 USD). Od výslednej daňovej povinnosti si poplatník P2 a P3 môžu odpočítať zľavu na dieťa (vo výške 1000 USD).

Graf č. 4.24 zobrazuje efektívnu sadzbu dane vrátane povinných príspevkov na sociálne zabezpečenie. Príspevky na sociálne zabezpečenie sú v USA pomerne nízke 6,5 % a výrazne tak nezvyšujú daňovo odvodovú záťaž poplatníkov.

⁶⁴ Vlastné spracovanie.

⁶⁵ Vlastné spracovanie.

Graf č. 4.25 Progresivita priemernej sadzby v USA⁶⁶

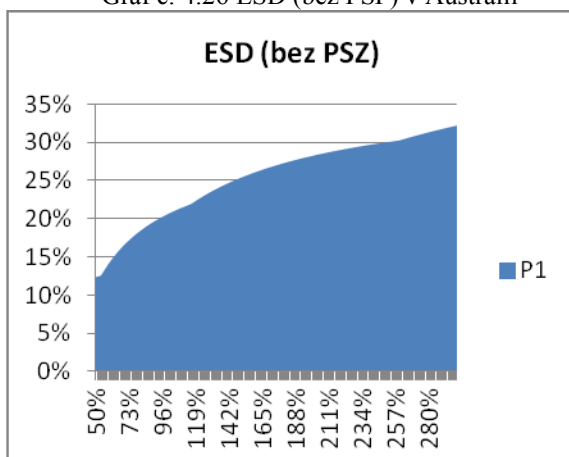
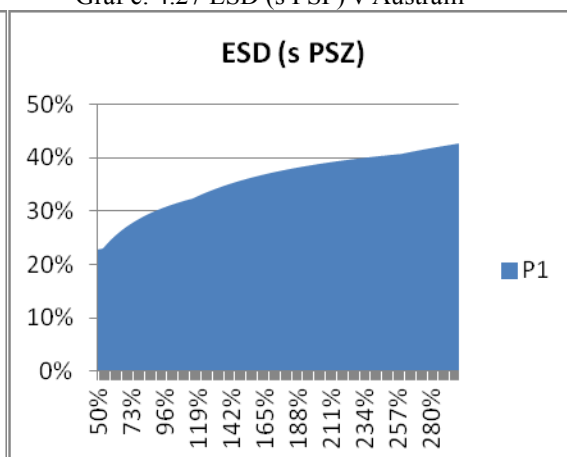

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.25 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby podobne, ako v prípade poplatníkov zdaňujúcich svoj príjem vo Francúzsku, skokovito rastie u poplatníkov, ktorí prekročia určitý príjem a z toho dôvodu musia časť svojho príjmu zdať vyššou kľzavo progresívnou sadzbou. Tento bod, kedy prekročia príjmový interval pre zaradenie časti príjmu do príjmového intervalu s vyššou kľzavo progresívnou sadzbou, je pre všetkých troch poplatníkov rozdielny, čo je spôsobené rozdielnymi odpočtami zo základu dane, prípadne zľavami na dani, ktoré sú v daňovej legislatíve USA podmienené určitým sociálnym statusom poplatníka. Po skokovitom náraste progresivity u všetkých troch poplatníkov klesá. Rozdiely medzi progresivitami jednotlivých poplatníkov sa znižujú vo vyšších príjmových intervaloch. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

4.2.7 Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Austrálii

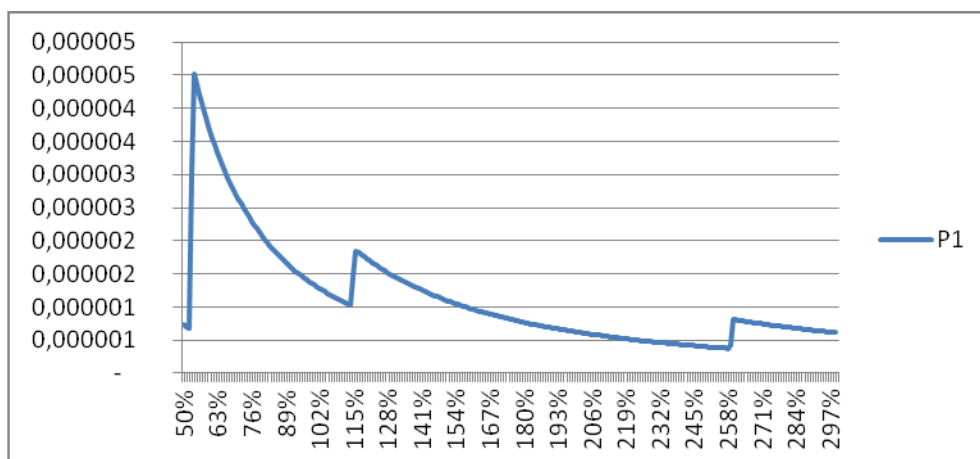
Výpočet osobnej dôchodkovej dane v Austrálii bol prevedený na základe legislatívneho rámca približeného v kapitole 3.7. Pri výpočte bol využitý priemerný ročný plat roku 2010, ktorý bol v Austrálii 60 387 AUD. Legislatíva nestanovuje žiadne odpisy ani zľavy na dani.

⁶⁶ Vlastné spracovanie.

Graf č. 4.26 ESD (bez PSP) v Austrálii⁶⁷Graf č. 4.27 ESD (s PSP) v Austrálii⁶⁸

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.26 vyplýva rastúca daňová povinnosť na celom intervale príjmu. V daňovej legislatíve Austrálie, rovnako ako v daňovej legislatíve Veľkej Británie neexistuje položka ovplyvňujúca daňovú povinnosť v závislosti na manželskom stave či počte detí, preto je prepočet prevedený iba pre poplatníka P1. Príklad zdanenia poplatníka s priemernou ročnou mzdou je zobrazený v prílohe č. 7.

Graf č. 4.27 má takmer totožný priebeh ako graf č. 4.26. Príspevky na sociálne zabezpečenie sú v Austrálii pomerne a výrazne nezvyšujú daňovo odvodovú záťaž poplatníkov.

Graf č. 4.28 Progresivita priemernej sadzby v Austrálii⁶⁹

Z vyššie uvedeného grafu č. 4.28 vyplýva, že progresivita priemernej sadzby podobne ako v prípade poplatníkov zdaňujúcich svoj príjem vo Francúzsku a USA skokovito rastie v prípade poplatníka, ktorý prekročí určitý príjem a z toho dôvodu musí časť svojho príjmu zdať vyššou kľzavo progresívnou sadzbou. Najvýraznejší nárast progresivity je v prípade

⁶⁷ Vlastné spracovanie.

⁶⁸ Vlastné spracovanie.

⁶⁹ Vlastné spracovanie.

poplatníka, ktorý dosiahne príjem, ktorý presiahne prvý zdaňovaný príjmový interval. Po prekročení príjmového intervalu s vyššou kľzavo progresívnou sadzbou progresivita klesá. Zistené hodnoty ukazovateľa progresivity priemernej sadzby sú v celom sledovanom intervale príjmu vyššie ako 0, a preto je možné označiť daňovú povinnosť na celom príjmovom intervale za progresívnu. Graf zobrazujúci priebeh progresivity príjmu po zdanení je uvedený v prílohe č. 8.

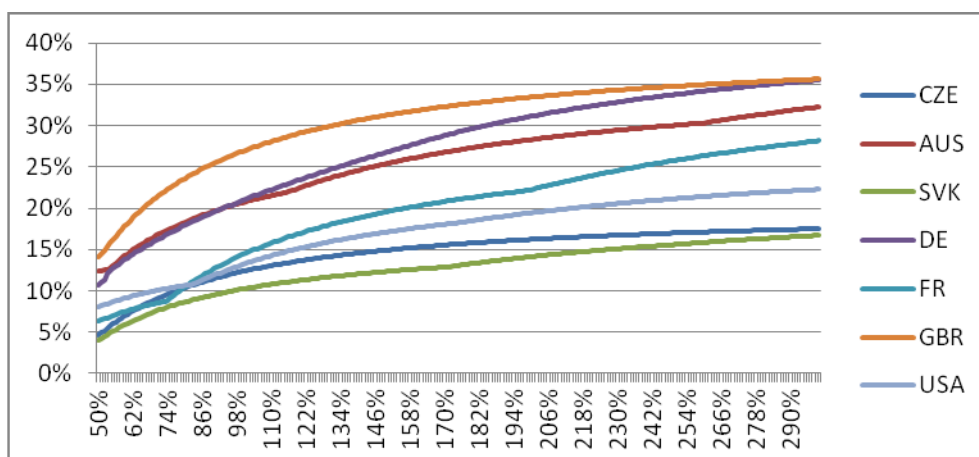
4.2.8 Zhrnutie výsledkov zaťaženia osobnou dôchodkovou daňou z mikroekonomického pohľadu

V jednotlivých analyzovaných krajinách OECD podliehajú príjmy fyzických osôb rôznym typom výpočtu základu dane, ako aj rôznym typom sadzieb dôchodkovej dane. Niektoré tieto krajiny umožňujú daňovému poplatníkovi znížiť si daňové zaťaženie určitými daňovými odpočtami zohľadňujúcimi jeho sociálnu situáciu, niektoré krajiny naopak tieto daňové odpočty neumožňujú. Výrazný podiel na čistý príjem poplatníka majú platby sociálneho zabezpečenia. Tieto všetky aspekty ovplyvňujú konečnú výšku daňovo-odvodového zaťaženia poplatníka.

Pre zrovnateľnosť daňového zaťaženia v analyzovaných krajinách OECD bolo testované daňové zaťaženie u troch typov fiktívnych poplatníkov pri rôznych výškach ich príjmov. Jednotlivý typ poplatníka zohľadňuje určitú sociálnu situáciu.

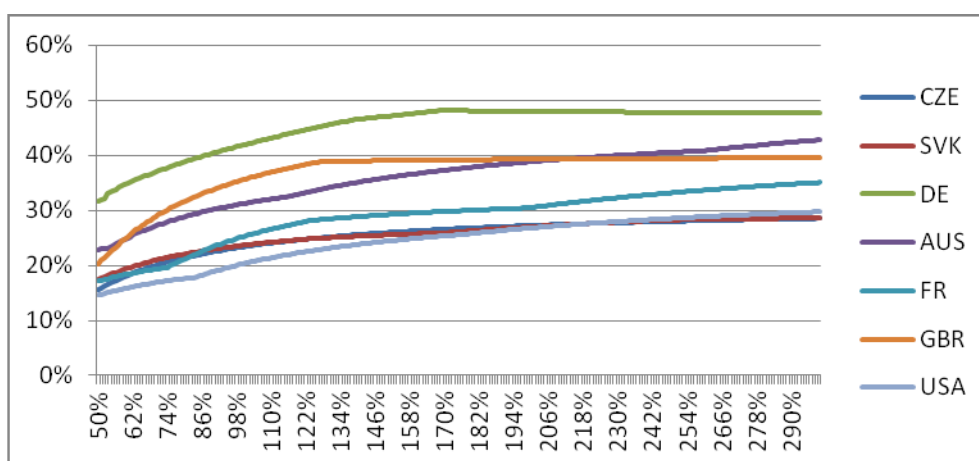
Komparácia daňovo-odvodového zaťaženia poplatníka bude prevedená ako prvá u poplatníka P1 teda slobodného poplatníka bez detí. Tento poplatník si uplatňuje možnú zľavu z titulu poplatníka, prípadne je táto zľava v niektorých krajinách nahradená nezdaniteľným minimom. Nasledujúci graf 4.29 zobrazuje vývoj efektívnej sadzby dane na intervale príjmu od 50 % priemernej ročnej mzdy po úroveň 300 % priemernej mzdy. Z grafu vyplýva, že najvyšší pomer medzi daňovou povinnosťou vzhľadom k príjmu poplatníka má poplatník P1 vo Veľkej Británii. Naopak najnižšiu daňovú povinnosť má poplatník zdaňujúci príjmy na Slovensku.

Graf č. 4.29 Efektívna sadzba dane poplatníka P1 bez príspevkov na sociálne zabezpečenie vo vybraných krajinách OECD⁷⁰

Pre každého poplatníka je však dôležitejší pohľad na celkovú daňovo-odvodovú povinnosť vrátane príspevkov na sociálne poistenie. Tento priebeh zobrazuje graf 4.30. Z tohto grafu vyplýva, že pre poplatníka P1 je najvyššia daňovo-odvodová povinnosť v Spolkovej republike Nemecko, ktorú nasleduje Veľká Británia a Austrália. Naopak najnižšiu daňovo-odvodovú povinnosť vykazuje legislatívne prostredie USA spoločne s Českou republikou a Slovenskom. Zaujímavý trend priebehu efektívnej sadzby dane s príspevkami na sociálne poistenie možno badať v Českej republike a na Slovensku, pričom je tento priebeh takmer identický.

Graf č. 4.30 Efektívna sadzba poplatníka P1 dane s príspevkami na sociálne zabezpečenie vo vybraných krajinách OECD⁷¹

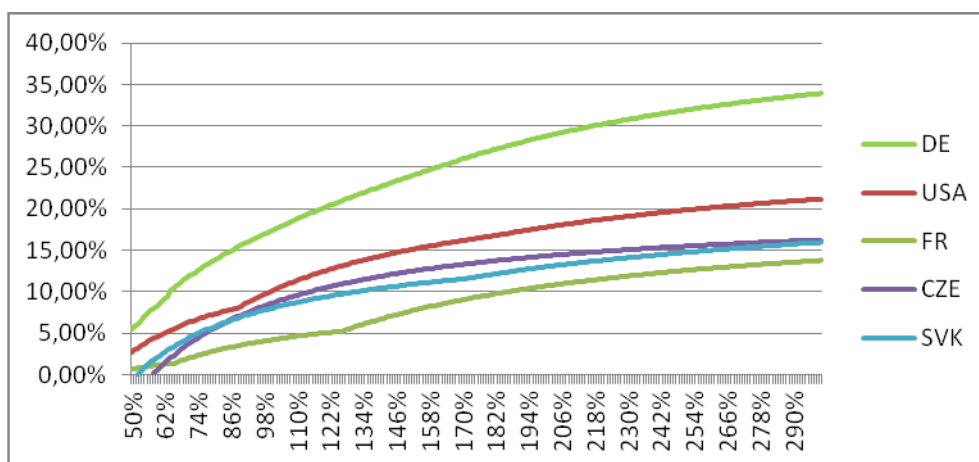

⁷⁰ Vlastné spracovanie.

⁷¹ Vlastné spracovanie.

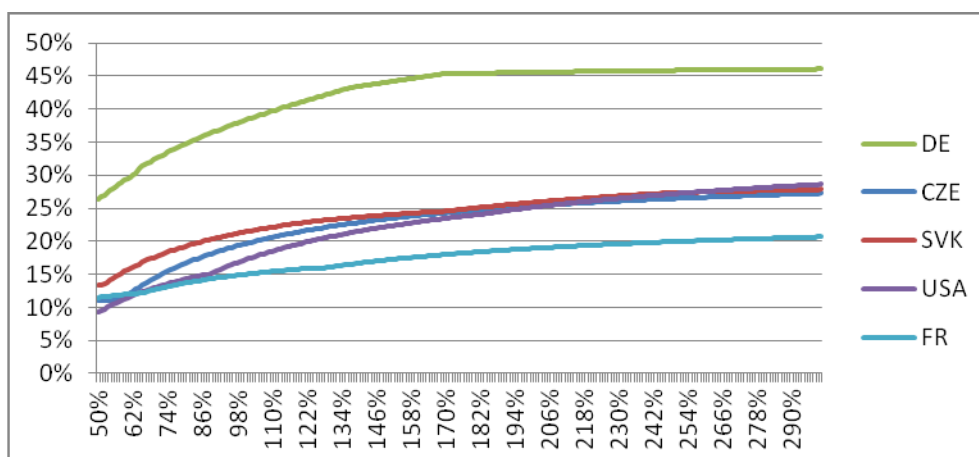
Ďalším komparovaným poplatníkom bude poplatník P2, teda slobodný poplatník s jedným dieťaťom. Tento poplatník si uplatňuje zľavu z titulu poplatníka a zľavu na jedno dieťa. Priebeh daňovej povinnosti vo vybraných krajinách OECD zobrazuje nasledujúci graf 4.31. Z grafu vyplýva výrazne najvyššia daňová povinnosť v Spolkovej republike Nemecko. Druhú najvyššiu daňovú povinnosť v analyzovanom intervale vykazujú Spojené štáty americké. Naopak najnižšiu daňovú povinnosť odvádza poplatník vo Francúzsku. Opäť badať takmer identický priebeh efektívnej sadzby dane v Českej republike a na Slovensku.

Graf č. 4.31 Efektívna sadzba dane poplatníka P2 bez príspevkov na sociálne zabezpečenie vo vybraných krajinách OECD⁷²

V ďalšom grafe 4.32 sa pozornosť zameria na efektívnu sadzbu dane s príspevkami na sociálne zabezpečenie a bude tak sledovaná celková daňovo-odvodová povinnosť vzhľadom k príjmu poplatníka.

Graf č. 4.32 Efektívna sadzba poplatníka P2 dane s príspevkami na sociálne zabezpečenie vo vybraných krajinách OECD⁷³

⁷² Vlastné spracovanie.

⁷³ Vlastné spracovanie.

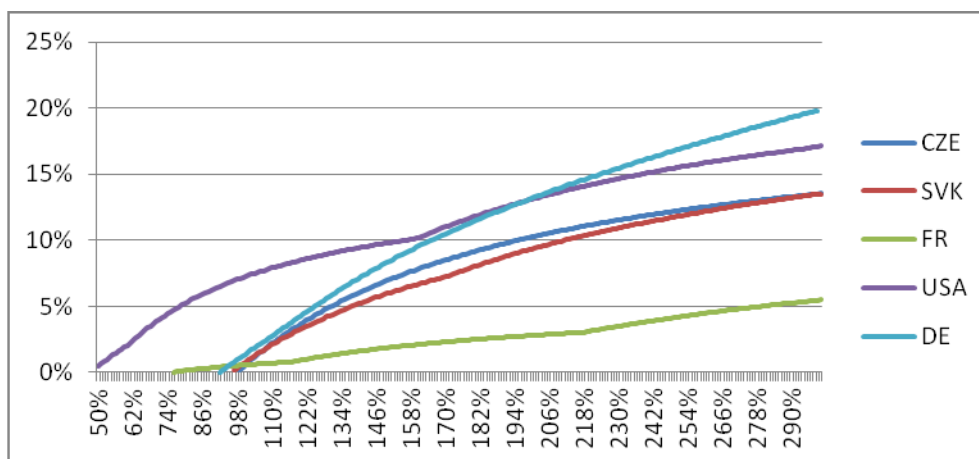

Z grafu vyplýva opäť výrazne vyššia daňovo-odvodová povinnosť v Spolkovej republike Nemecko oproti zvyšku analyzovaných krajín. Česká republika, Slovensko a Spojené štáty americké majú približne rovnaký priebeh efektívnej sadzby dane, vrátane príspevkov na sociálne zabezpečenie v skúmanom príjmovom intervale. Najnižší priebeh vykazuje Francúzsko.

Posledným komparovaným poplatníkom bude poplatník P3, teda poplatník v manželskom zväzku s jedným dieťaťom. Poplatník zdaňovaný v Nemecku a Spojených štátoch amerických využil spoločné zdanenie manželov, v prípade poplatníka zdaňujúceho svoje príjmy vo Francúzsku takáto možnosť výberu neexistuje, ale naopak existuje povinnosť zdaňovať príjmy spoločne. V Českej republike a na Slovensku neexistuje spoločné zdanenie manželov, ale poplatníci v týchto krajinách majú možnosť využiť daňové odpočty.

Z grafu 4.33, ktorý zobrazuje priebeh efektívnej sadzby dane bez príspevkov na sociálne zabezpečenie, vyplýva vyššia daňová povinnosť v Spojených štátoch amerických a Nemecku. Najnižšia daňová povinnosť je platená poplatníkom vo Francúzsku. Opäť badať takmer identický priebeh v prípade Českej republiky a Slovenska.

Graf č.4.33 Efektívna sadzba dane poplatníka P3 bez príspevkov na sociálne zabezpečenie vo vybraných krajinách OECD⁷⁴

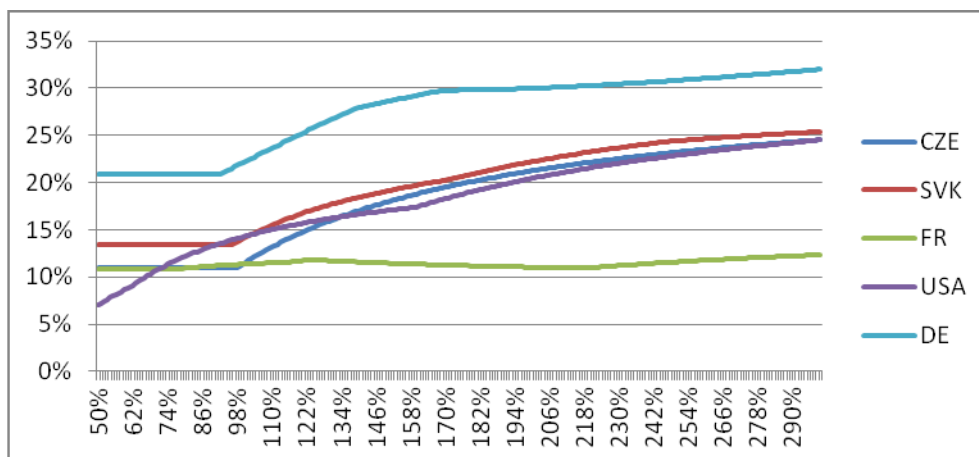

V prípade, keď ku daňovej povinnosti je pripočítaná aj odvodová povinnosť, je výsledkom priebeh efektívnej sadzby dane s príspevkami na sociálne poistenie ako ho zobrazuje graf 4.34. Z grafu jasne vyplýva najvyššia daňovo-odvodová povinnosť pre poplatníka P3 v Spolkovej republike Nemecko. Slovenská republika, Česká republika a USA

⁷⁴ Vlastné spracovanie.

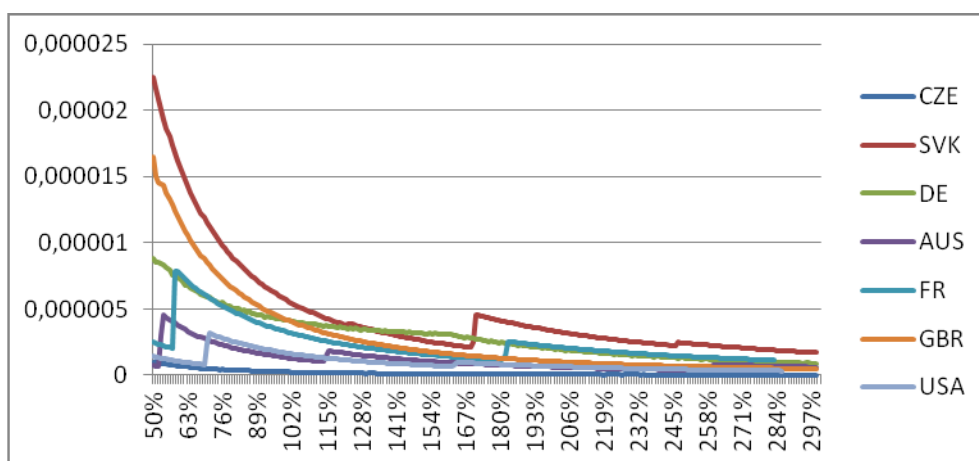
vykazujú podobný priebeh. Efektívna sadzba dane vrátane príspevkov na sociálne zabezpečenie pre poplatníka P3 je najnižšia vo Francúzsku.

Graf č. 4.34 Efektívna sadzba dane poplatníka P3 dane s príspevkami na sociálne zabezpečenie vo vybraných krajinách OECD⁷⁵

Pre porovnateľnosť daňového zaťaženia v analyzovaných krajinách OECD bol prevedený výpočet progresivity priemernej sadzby u troch typov fiktívnych poplatníkov pri rôznych výškach ich príjmov. Nasledujúce grafy zobrazujú priebeh vypočítaných hodnôt progresivity priemernej sadzby u fiktívnych poplatníkoch v jednotlivých krajinách.

Graf č. 4.35 Progresivita priemernej sadzby poplatníka P1 vo vybraných krajinách OECD⁷⁶

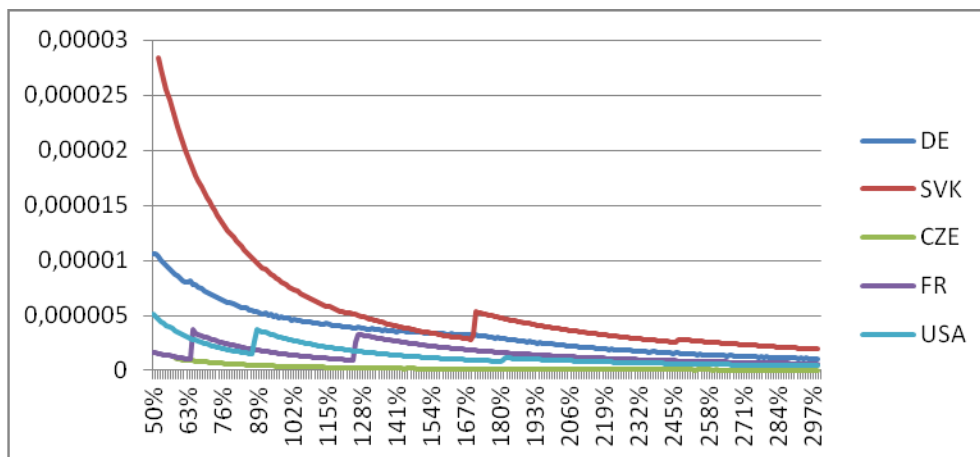

Z vyššie uvedeného grafu č.4.35 vyplýva, že napriek rozdielnemu systému výpočtu daňovej povinnosti v jednotlivých daňových legislatívach je priebeh zistených hodnôt ukazovateľa progresivity priemernej sadzby poplatníka P1 vo vybraných krajinách obdobný, pričom progresivita je vyššia u poplatníkoch v nižších príjmových intervaloch a postupne s rastom príjmového intervalu klesá.

⁷⁵ Vlastné spracovanie.

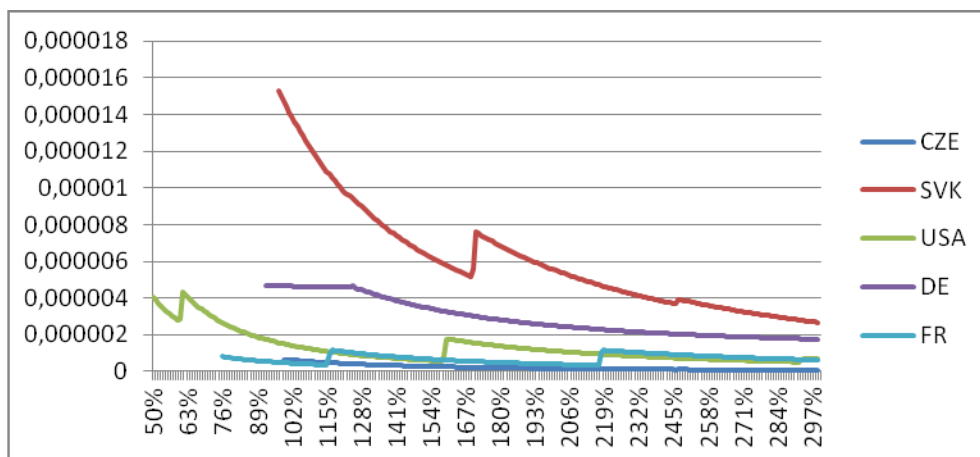
⁷⁶ Vlastné spracovanie.

Graf č. 4.36 Progresivita priemernej sadzby poplatníka P2 vo vybraných krajinách OECD⁷⁷

Z vyššie uvedeného grafu č.4.36 vyplýva len malý rozdiel v priebehu progresivít poplatníka P2 vo vybraných krajinách. Výrazne vyššia progresivita v nízkych príjmových intervaloch je na Slovensku. U poplatníka P2 je možné vypočítavať aj znižujúce sa rozdiely v prípade poplatníkov vo vyšších príjmových intervaloch.

Graf č. 4.37 Progresivita priemernej sadzby poplatníka P3 vo vybraných krajinách OECD⁷⁸

Najvýraznejšie rozdiely v rámci komparácie progresivity priemernej sadzby je možné vypočítavať z grafu č 4.37, ktorý zobrazuje priebeh progresivity priemernej sadzby pre poplatníka P3. Výrazne najvyššia progresivita je na Slovensku. Vyššiu progresivitu priemernej sadzby ako zvyšok analyzovaných krajín má Spolková republika Nemecko. Progresivita priemernej sadzby má v Českej republike, USA a Francúzsku pre poplatníka P3 obdobný priebeh.

⁷⁷ Vlastné spracovanie.

⁷⁸ Vlastné spracovanie.

Na základe prepočtov výpočtov progresivity priemernej sadzby a progresivity príjmu po zdanení u jednotlivých poplatníkov je možné označiť daňovú povinnosť vybraných poplatníkov vo všetkých analyzovaných krajinách za progresívnu.

4.3 Zhrnutie dosiahnutých výsledkov

Cieľom tejto diplomovej práce bolo previesť komparáciu osobnej dôchodkovej dane a daňového zaťaženia vybraných typov poplatníka vo vybraných krajinách OECD. V nasledujúcej podkapitole budú zhrnuté dosiahnuté výsledky z analytickej časti, teda z makroekonomickej, ako aj mikroekonomickej časti komparácie.

Z makroekonomického pohľadu komparácie vyplýva, že osobná dôchodková daň (daň z príjmu jednotlivcov, dane skupiny 1100 podľa OECD) predstavuje pri pohľade na časový vývoj pomeru výnosu z tejto dane vzhľadom k celkovým daňovým výnosom stabilné hodnoty, ktoré v časovom horizonte rokov 1965 až 2009 výrazne neoscilujú. Najvyšší podiel dosahujú výnosy z tejto dane vzhľadom k celkovým daňovým výnosom v Austrálii a USA, naopak najmenší podiel dosahujú v Českej republike a na Slovensku.

Rovnako stabilné hodnoty dosahujú aj povinné platby sociálneho zabezpečenia, ktoré sú prepojené s osobnou dôchodkovou daňou (dane skupiny 2000 podľa OECD), pričom síce nespĺňajú definíciu dane, ale výrazne ovplyvňujú čistý dôchodok poplatníka. Najvyššie príjmy verejných financií z týchto platieb dosahujú v časovom vývoji rokov 1965 až 2009 v Českej republike a na Slovensku, naopak najmenší podiel vo Veľkej Británii a USA.

Pri detailnom skúmaní legislatív v jednotlivých skúmaných krajinách OECD, je zrejmé, že príjmy fyzických osôb podliehajú lineárnej alebo kĺzavo progresívnej sadzbe dôchodkovej dane. Niektoré krajiny umožňujú daňovému poplatníkovi znížiť si daňové zaťaženie určitými daňovými odpočtami zohľadňujúce jeho sociálnu situáciu, niektoré krajiny naopak tieto daňové odpočty neumožňujú. Tieto všetky aspekty ovplyvňujú konečnú výšku daňového zaťaženia poplatníka. Pre porovnateľnosť daňového zaťaženia vo vybraných krajinách OECD bolo testované daňové zaťaženie u troch typov fiktívnych poplatníkov pri rôznych výškach príjmov. Jednotlivý typ poplatníka zohľadňuje určitú sociálnu situáciu.

U slobodného bezdetného poplatníka (označovaný ako P1), uplatňujúceho si iba daňový odpočet z titulu poplatníka, že na celom intervale príjmov, teda od 50 % priemernej mzdy po 300 % priemernej mzdy, má najvyššiu daňovú povinnosť poplatník P1 zdaňujúci svoje príjmy vo Veľkej Británii a Nemecku, pričom daňová legislatíva v týchto krajinách využíva kĺzavo progresívne sadzby, a naopak najmenšiu daňovú povinnosť vzhľadom

k výške svojho príjmu má poplatník P1 zdaňujúci svoje príjmy v Českej republike a na Slovensku, teda v daňových systémoch, ktoré majú v daňovej legislatíve zavedenú lineárnu sadzbu dane.

V prípade, že sa k daňovej povinnosti P1 pridá aj povinnosť odvádzať povinné platby sociálneho zabezpečenia, rozdiely medzi jednotlivými krajinami sa takýmto spôsobom oproti čisto daňovej povinnosti zmenšia. Najvyššiu komplexnú daňovo-odvodovú povinnosť (daň spoločne s povinnými platbami sociálneho zabezpečenia) má poplatník P1 v Spolkovej republike Nemecko a najmenšiu v Slovenskej republike a USA.

Ďalším typom testovaného poplatníka je slobodný poplatník vyživujúci jedno dieťa (poplatník P2), uplatňujúci si mimo osobné odpočty a ešte daňový odpočet z titulu vyživovaného dieťaťa. V daňových legislatívach Veľkej Británie a Austrálie neexistuje položka upravujúca daňovú povinnosť vyplývajúcu z tohto sociálneho statusu, a preto boli tieto krajiny z komparácie tohto fiktívneho poplatníka vyradené. Výrazne najvyššiu daňovú povinnosť má poplatník P2 v daňovom systéme Spolkovej republiky Nemecko. Druhú najvyššiu daňovú povinnosť v analyzovanom príjmovom intervale vykazujú Spojené štáty americké. Naopak najnižšiu daňovú povinnosť odvádza poplatník P2 vo Francúzsku.

Rovnako ako v prípade poplatníka P1, tak aj v prípade poplatníka P2 bol prevedený výpočet komplexnej daňovej povinnosti. V tomto porovnaní vyplýva opäť výrazne vyššia daňovo-odvodová povinnosť v Spolkovej republike Nemecko oproti zvyšku analyzovaných krajín. Česká republika, Slovensko a Spojené štáty americké majú približne rovnaký pomer komplexnej daňovej povinnosti na celom skúmanom príjmovom intervale. Najnižší pomer komplexnej daňovej povinnosti poplatníka P2 vykazuje Francúzsko.

Tretím typom poplatníka je ženatý poplatník vyživujúci svoju manželku (manžela) a jedno dieťa (poplatník P3). Tento poplatník si mimo svojich osobnostných odpočtov uplatňuje zľavu na manželku (prípadne spoločné zdanenie manželov) a zľavu z titulu vyživovaného dieťaťa. Rovnako ako v prípade poplatníka P2 v daňových legislatívach Veľkej Británie a Austrálie, neexistuje položka upravujúca daňovú povinnosť na základe tohto sociálneho statusu, a preto boli tieto krajiny z komparácie tohto fiktívneho poplatníka vyradené. Najvyššiu daňovú povinnosť dosahuje poplatník P3 v Spojených štátoch amerických a v Spolkovej republike Nemecko. Najnižšia daňová povinnosť je platená poplatníkom P3 vo Francúzsku.

Rovnako ako u predchádzajúcich dvoch poplatníkov bol prevedený výpočet komplexnej daňovo-odvodovej povinnosti aj v prípade poplatníka P3. Z výsledkov tejto

komparácie vyplýva najvyššia daňovo-odvodová povinnosť pre poplatníka P3 v Spolkovej republike Nemecko, a naopak výrazne najnižšia vo Francúzsku.

V rámci výpočtu progresivity bol prevedený výpočet progresivity priemernej sadzby a progresivity príjmu po zdanení. Na základe výsledkov týchto dvoch ukazovateľov progresivity je možné označiť osobnú dôchodkovú daň poplatníka na celom skúmanom intervale príjmov vo všetkých analyzovaných krajinách za daň progresívnu. Z vypočítaných hodnôt progresivity je možné vypožorovať klesajúci trend progresivity s rastúcim príjmom.

5 Záver

Táto diplomová práca sa zaoberala osobnou dôchodkovou daňou, ktorá je jedna z najznámejších daní, pretože priamo postihuje príjem každého jednotlivca. S osobnou dôchodkovou daňou úzko súvisia aj povinné platby sociálneho zabezpečenia, ktoré boli rovnako v práci priblížené.

Cieľom diplomovej práce bolo porovnať osobnú dôchodkovú daň vo vybraných krajinách OECD a previesť komparáciu daňového zaťaženia rôznych typov poplatníkov vo vybraných členských krajinách OECD so zameraním na analýzu zdanenia ich dôchodku.

Celá diplomová práca bola rozdelená do troch tematických častí, pričom prvá časť bola zameraná na všeobecnú definíciu a vymedzenie osobnej dôchodkovej dane. Súčasťou tejto kapitoly bola aj teória alternatívnych prístupov k osobnej dôchodkovej dani a teória platieb sociálneho zabezpečenia. V tejto kapitole boli teoreticky vymedzené aj makroekonomické a mikroekonomické ukazovatele, ktoré boli využité v praktickej časti práce.

Druhá časť bola zameraná na popis legislatívnych úprav osobnej dôchodkovej dane v jednotlivých členských krajinách OECD, ako aj legislatívu povinných platieb sociálneho zabezpečenia. Legislatíva, ako aj mechanizmus výpočtu konkrétnej daňovej povinnosti, je v jednotlivých krajinách rozdielna. Zásadné rozdiely sú predovšetkým v stanovovaní základu dane a sadzbe dane, pričom je využívaná lineárna alebo kĺzavo progresívna sadzba dane.

Tretia časť bola zameraná na analýzu a komparáciu daňového zaťaženia vybraných typov poplatníka v analyzovaných členských krajinách OECD. Komparácia daňového zaťaženia bola rozdelená na makroekonomickú časť a mikroekonomickú časť. V makroekonomickej časti bol analyzovaný vývoj daňových príjmov z osobnej dôchodkovej dane, ako aj vývoj príjmov z povinných platieb na sociálne zabezpečenie v časovom období. V mikroekonomickej časti diplomovej práce bola vypočítaná efektívna sadzba dane (bez príspevkov na sociálne zabezpečenie a s príspevkami na sociálne zabezpečenie) a progresivita (progresivita priemernej sadzby a progresivita príjmu po zdanení) pre troch fiktívnych poplatníkov s rôznym sociálnym statusom. Z vypočítaných hodnôt vyplýva, že poplatník P1 (slobodný, bez detí) má najvyššiu daňovú povinnosť vo Veľkej Británii a naopak najmenšiu na Slovensku. V prípade poplatníka P2 (slobodný, jedno dieťa) je najvyššia daňová povinnosť rovnako v Spolkovej republike Nemecko a najmenšia vo Francúzsku. Posledný skúmaný poplatník P3 (zosobášený, jedno dieťa) má najvyššiu daňovú povinnosť v Spolkovej republike Nemecko a najmenšiu vo Francúzsku.

Zoznam použitej literatúry

a) Knižné zdroje:

- 1) EVROPSKÁ KOMISE: *Přepisy EU v oblasti sociálního zabezpečení : jaká máte práva, jestliže se pohybujete v rámci EU*. 1.vyd. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010. 61 s. ISBN 978-92-79-14192-8.
- 2) GRÚŇ, Lubomír: *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. 307 s. ISBN 80-7201-620-2.
- 3) KOLDINSKÁ, Kristina et al.: *Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy EU*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. 229 s. ISBN 978-80-7179-622-0.
- 4) KUBÁTOVÁ, Květa: *Daňová teorie - úvod do problematiky*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2009. 120 s. ISBN 978-80-7357-423-9.
- 5) KUBÁTOVÁ, Květa: *Daňová teorie a politika*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7357-574-8.
- 6) LÁCHOVÁ, Lenka: *Daňové systémy v globálním světě*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. 272 s. ISBN 978-80-7357-320-1.
- 7) MUSGRAVE, R., MUSGRAVEOVÁ, P. *Veřejné finance v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Management Press, a.s., 1994. 563 s. ISBN 80-85603-76-4.
- 8) ŠIROKÝ, Ján a kol.: *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- 9) ŠIROKÝ, Jan: *Daně v Evropské unii*. 4. vyd. Praha: Linde Praha, 2010. 352 s. ISBN 978-80-7201-799-7 str. 312.

b) Elektronické zdroje:

- 1) Australian Taxation Office: *Zdravotní daň*. [online]. ATO [3.3.2012]. Dostupný z http://www.ato.gov.au/individuals/pathway.asp?pc=001/002/030&mfp=001&mnu=44879#001_002_030
- 2) BUSINESSINFO.CZ: *Spojené státy americké : finanční a daňový sektor* [online]. BUSINESSINFO.CZ [3.3.2012]. Dostupný z <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/spojene-staty-americke-financni-a-danovy-sektor/5/1000804/>
- 3) ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA: *Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj* [online]. ČESKÁ DAŇOVÁ SPRÁVA [3.3.2012]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/141.html?year=0>

- 4) OECD. *Revenue Statistic 2010 zo dňa 25.marca 2012* [online]. OECD [25. 3. 2010]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/revenue-statistics-2010_rev_stats-2010-en-fr

c) Zákony:

- 1) AUSTRÁLIA: Income Tax Assessment Act 1997 Act No. 38 of 1997 as amended. In: *Collection of Laws Australia*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.comlaw.gov.au/Details/C2011C00430>
- 2) ČESKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmu (zákon o daních z příjmu). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2011. Dostupný tiež z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/legislativa_metodika_795.html?year=0.
- 3) FRANCÚZSKO: Code général des impôts Version 20120518. In: *Recueil des lois de la France*. 2011. Dostupný tiež z: http://perlpot.net/cod/general_impots.pdf
- 4) SLOVENSKÁ REPUBLIKA: Zákon č. 595 zo dňa 4. decembra 1992 o daní z príjmu (zákon o daní z príjmu). In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.finance.sk/download/248-stahuj-zakon-o-dani-z-prijmov/>.
- 5) SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO: Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 19. Oktober 2002 (BGBl. I S. 3366, 3862). In: *Sammlung der Gesetze der Bundesrepublik Deutschland*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/estg/gesamt.pdf>
- 6) USA: 26 USC SUBTITLE A - INCOME TAXES. In: *United States Code*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/subtitle-A>
- 7) VEĽKÁ BRITÁNIA: Income tax act 2007. In: *Collection of Laws of England*. 2011. Dostupný tiež z: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2007/3/contents>.

Zoznam skratiek

AUS	Austrália
CZE	Česká republika
DE	Spolková republika Nemecko
FR	Francúzsko
G	veľkosť garantovaného dôchodku
GBR	Veľká Británia
PAR	progresivita priemernej sadzby
PEAT	progresivita príjmu po zdanení
PTO	progresivita daňovej povinnosti
SVK	Slovensko
T	transferová platba
t_n	negatívna sadzba dane
USA	Spojené štáty americké
Y	príjmy dosiahnuté v zdaňovacom období
Y_T	celkový dôchodok poplatníka

Prohlášení o využití výsledku diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. 7. 2012

.....
Bc. Martin Nevedřal

Zoznam príloh

Príloha č. 1 Klasifikácia daní podľa OECD.

Príloha č. 2 Odpočítateľné položky zo základu dane v ČR.

Príloha č. 3 Progresívne – kľzáva sadzba dane v rokoch 2001 – 2007.

Príloha č. 4 Odpočítateľné položky zo základu dane v SR.

Príloha č. 5 Priemerná ročná mzda v krajinách OECD.

Príloha č. 6 Vývoj makroekonomických ukazovateľov.

Príloha č. 7 Prepočet daňovej povinnosti v jednotlivých krajinách pri poplatníkovi s priemernou mzdou.

Príloha č. 8 Grafy zobrazujúce progresivitu príjmu po zdanení v analyzovaných krajinách.

Príloha č. 1 Klasifikácia daní podľa OECD.

1000 Dane z dôchodku, zisku a kapitálových výnosov
1100 Dane z dôchodku, zisku a kapitálových výnosov od jednotlivcov
1110 Z príjmov a zo zisku
1120 Z kapitálových výnosov
1200 Dane z dôchodku, zisku a kapitálových výnosov od spoločnosti
1210 Z príjmu a zo zisku
1220 Z kapitálových výnosov
1300 Položky, ktoré nie je možné jednoznačne zaradiť medzi 1100 a 1200

2000 Príspevky na sociálne zabezpečenie
2100 Zamestnanci
2200 Zamestnávateľia
2300 Samostatne zárobkové osoby alebo nezamestnaný
2400 Nezaraditeľné do 2100, 2200 alebo 2300

3000 Dane z miezd a pracovných síl

4000 Dane majetkové
4100 Pravidelné dane z nehnuteľného majetku
4110 Domácnosti
4120 Ostatné
4200 Pravidelné dane z čistého imania
4210 Jednotlivci
4220 Spoločnosti
4300 Dane z nehnuteľnosti, dedické a darovacie
4310 Dane z nehnuteľností a dedické
4320 Dane darovacie
4400 Dane z finančných a kapitálových transakcií
4500 Ostatné nepravidelné dane z majetku
4510 Z čistého imania
4520 Ostatné nepravidelné
4600 Ostatné nepravidelné dane z majetku

5000 Dane z tovaru a služieb
5100 Dane z výroby, predaja, prevodov, leasingu a dodávok tovaru a úpravy tovaru
5110 Dane všeobecné
5111 Daň z pridanej hodnoty
5112 Dane predajné (obratové)
5113 Ostatné všeobecné dane za tovar a služby
5120 Dane za špeciálne služby a tovar
5121 Spotrebné dane
5122 Zisky z fiškálnych monopolov
5123 Cla a dovozné dane
5124 Vývozné dane
5125 Dane z investičného tovaru

5126 Dane zo špeciálnych služieb
5127 Ostatné dane z medzinárodného obchodu a transakcií
5128 Ostatné dane zo špeciálneho tovaru a služieb
5130 Nezaraditeľné do skupín 5110 a 5120
5200 Dane z používania alebo povolenia používania tovaru alebo vykonávania určitých činností
5210 Pravidelné dane
5211 Platené domácnosťami z motorových vozidiel
5212 Platené ostatnými subjektmi z motorových vozidiel
5213 Ostatné pravidelné dane
5220 Nepravidelné dane
5300 Nezaraditeľné do skupín 5100 a 5200

6000 Ostatné dane
6100 Platené výhradne podnikmi
6200 Platené inými subjektmi ako podnikmi alebo neidentifikovateľné

Príloha č. 2 Odpočítateľné položky zo základu dane v ČR.

Nezdaniteľná časť	Výška	Poznámka/podmienky
na poplatníka	23 640 Kč	-
na manželku (manžela)	24 840 Kč	v prípade, že žije s poplatníkom v jednej domácnosti a nepresahuje jej vlastný príjem v zdaňovacom období 68 000 Kč, v prípade, že je držiteľ (držiteľka) preukazu ZŤP, čiastka sa zdvojnásobí
v prípade, že poplatník poberá invalidný dôchodok	2 520 Kč	v prípade invalidného dôchodku prvého alebo druhého stupňa
v prípade, že poplatník poberá invalidný dôchodok	5 040 Kč	v prípade invalidného dôchodku tretieho stupňa
v prípade, že poplatník držiteľ preukazu ZŤP	16 140 Kč	-
u poplatníka, ktorý sa sústavne pripravuje na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom	5 040 Kč	u poplatníka do dovŕšenia 26 rokov alebo po dobu prezenčnej formy štúdia
na vyživované dieťa žijúce s ním v domácnosti	11 604 Kč	

Príloha č. 3 Progresívne – kľzavá sadzba dane v rokoch 2001 – 2007.

2001 – 2005			
Základ dane		Daň	zo základu dane presahujúceho
od Kč	do Kč		
0	109 200	15%	-
109 200	218 400	16 380 Kč + 20%	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25%	218 400 Kč
331 200	a viac	66 420 Kč + 32%	331 200 Kč
2006-2007			
Základ dane		Daň	zo základu dane presahujúceho
od Kč	Do Kč		
0	121 200	12%	-
121 200	218 400	14554 Kč + 19%	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25%	218 400 Kč
331 200	a viac	61 212 Kč + 32%	331 200 Kč

Príloha č. 4 Odpočítateľné položky zo základu dane v Slovensku.

Nezdaniteľná časť	Výška	Poznámka/podmienky
na daňovníka, ak jeho ZD je rovný alebo nižší ako 100-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 suma 18 538 €	19,2-násobok sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 suma 3 559,30 €	nezdaniteľnú časť nie je možné uplatniť: ak daňovník je 1.1. poberateľom starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku zo sociálneho poistenia, SDS alebo dôchodku zo zahraničného povinného poistenia rovnakého druhu, alebo výsluhového dôchodku ak vyššie uvedený dôchodok bol daňovníkovi priznaný spätne k 1.1. a je vyšší ako nezdaniteľná časť
na daňovníka, ak jeho ZD je vyšší ako 100-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 suma 18 538 €	rozdiel 44.2-násobku životného minima platného k 1.1., t.j. 8 193,80 € a 1/4 ZD	
na poberateľa starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku zo sociálneho poistenia, SDS alebo dôchodku zo zahraničného povinného poistenia rovnakého druhu, alebo výsluhového dôchodku	rozdiel medzi vyplatenou sumou dôchodku a sumou, o ktorú sa znižuje ZD podľa vyššie uvedeného	-
na manželku/manžela bez vlastného príjmu, ak daňovník má ZD rovný alebo nižší ako 176-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2009 rovný alebo nižší ako 31 489,92 €	22,5-násobok sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2009 suma 4 025,70	manželka/manžel musí žiť s daňovníkom v domácnosti a nesmie mať vlastný príjem 1)
na manželku/manžela s vlastným príjmom nepresahujúcim 22,5-násobok sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2009 sumu 3 559,30,70 €, ak daňovník má ZD rovný alebo nižší ako 176.8-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 rovný alebo nižší ako 32 775,18 €	rozdiel 19,2-násobku sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 suma 3 559,30 €, a vlastného príjmu manželky/manžela	manželka/manžel musí žiť s daňovníkom v domácnosti a nesmie mať vlastný príjem 1)
na manželku/manžela s vlastným príjmom presahujúcim 19,2-násobok sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 sumu 3 559,30 €, ak daňovník má ZD rovný alebo nižší ako 176.8-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 rovný alebo nižší ako 31 775,18 €	0	-
na manželku/manžela bez vlastného príjmu, ak daňovník má ZD vyšší ako 176.8-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 väčší ako 31 775,18 €	rozdiel 66,4-násobku sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 sumy 11 753,10 € a 1/4 ZD daňovníka	manželka/manžel musí žiť s daňovníkom v domácnosti a nesmie mať vlastný príjem 1)
na manželku/manžela s vlastným príjmom, ak daňovník má ZD vyšší ako 176.8-násobok životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 vyšší ako 31 489,92 €	rozdiel 63,4-násobku sumy životného minima platného k 1.1., t.j. v roku 2011 sumy 11 735,10 € a 1/4 ZD daňovníka, znížený o vlastný príjem manžela/manželky	manželka/manžel musí žiť s daňovníkom v domácnosti a nesmie mať vlastný príjem 1)

Príloha č. 5 Priemerná mzda v krajinách OECD.

The average wage in the OECD		
	Priemerná ročná mzda národnej mene v roku 2010	Priemerná ročná mzda v roku 2010 prepočítaná na USD
United States	52 607	52 607
Luxembourg	51 231	52 110
Switzerland	83 394	49 810
Ireland	48 336	48 757
Netherlands	40 464	45 671
Norway	436 339	44 164
United Kingdom	30 834	44 008
Denmark	383 395	43 190
Belgium	39 574	43 023
Australia	69 266	42 550
Austria	36 688	42 005
Canada	55 749	41 961
Germany	32 693	38 325
France	34 965	38 124
Sweden	340 506	36 826
Finland	36 449	35 707
Japan	4 151 692	33 900
Spain	26 418	33 656
Korea	30 654 278	33 221
Italy	27 732	32 657
Greece	21 914	27 484
Portugal	16 616	23 173
Czech Republic	304 882	20 587
Slovak Republic	10 853	18 719
Hungary	2 731 773	18 667
Poland	37 549	18 380

Príloha č. 6 Vývoj makroekonomických ukazovateľov

Vývoj zloženej daňovej kvóty.

Krajina	1965	1975	1985	1995	2000	2005	2008	2009	2010
AUS	20,40%	25,10%	27,50%	28,10%	30,30%	29,80%	27,00%	25,90%	
CZE				37,50%	35,20%	37,50%	36,00%	34,70%	34,90%
FR	34,20%	35,50%	42,80%	42,90%	44,40%	44,10%	43,50%	42,40%	42,90%
GE	31,60%	34,30%	36,10%	37,20%	37,50%	35,00%	36,40%	37,30%	36,30%
SVK				40,30%	34,10%	31,50%	29,40%	29,00%	28,40%
GBR	30,40%	34,90%	37,00%	34,00%	36,30%	35,70%	35,70%	34,30%	35,00%
USA	24,70%	25,60%	25,60%	27,80%	29,50%	27,10%	26,30%	24,10%	24,80%
OECD	25,40%	29,30%	32,50%	34,60%	35,30%	35,00%	34,60%	33,80%	

Vývoj výnosov z dane z príjmu jednotlivcov v závislosti na HDP.

krajina	1965	1975	1985	1995	2000	2005	2008	2009
AUS	7,00%	11,00%	12,50%	11,40%	11,40%	11,80%	10,20%	9,70%
CZE				4,80%	4,60%	4,60%	3,70%	3,60%
FR	3,60%	3,80%	4,90%	4,90%	8,00%	8,00%	7,60%	7,30%
GE	8,20%	10,30%	10,30%	10,20%	9,50%	8,10%	9,60%	9,40%
SVK				3,60%	3,40%	2,60%	2,70%	2,40%
GBR	10,10%	14,00%	9,60%	9,80%	10,70%	10,40%	10,80%	10,50%
USA	7,80%	8,90%	9,70%	9,90%	12,30%	9,50%	10,00%	8,10%
OECD	6,90%	9,30%	10,10%	9,30%	9,40%	8,80%	8,90%	8,70%

Vývoj výnosov z dane z príjmu jednotlivcov v závislosti na celkových daňových výnosoch.

krajina	1965	1975	1985	1995	2000	2005	2008	2009
AUS	34,40%	43,60%	45,20%	40,60%	37,80%	39,70%	37,60%	37,40%
CZE				12,80%	12,90%	12,20%	10,30%	10,30%
FR	10,60%	10,60%	11,50%	11,40%	18,00%	18,00%	17,40%	17,20%
GE	26,00%	30,00%	28,70%	27,50%	25,30%	23,10%	26,30%	25,30%
SVK				8,90%	9,90%	8,40%	9,30%	8,40%
GBR	33,10%	40,00%	26,00%	28,80%	29,40%	29,20%	30,10%	30,50%
USA	31,70%	34,60%	37,80%	35,70%	41,80%	35,10%	38,10%	33,60%
OECD	26,20%	29,80%	29,70%	26,00%	25,40%	24,00%	24,80%	24,70%

Vývoj výnosov z povinných platieb sociálneho zabezpečenia v závislosti na HDP.

krajina	1965	1975	1985	1995	2000	2005	2008	2009
AUS								
CZE				15,50%	15,60%	16,10%	16,10%	15,30%
FR	11,70%	14,40%	18,50%	18,40%	16,00%	16,30%	16,20%	16,70%
GE	8,50%	11,70%	13,20%	14,50%	14,60%	14,00%	13,40%	14,50%
SVK				15,00%	14,10%	12,60%	12,00%	12,60%
GBR	4,70%	6,10%	6,60%	6,10%	6,20%	6,70%	6,80%	6,80%
USA	3,30%	5,20%	6,40%	6,90%	6,90%	6,60%	6,50%	6,60%
OECD	4,60%	6,50%	7,60%	9,10%	8,90%	8,90%	9,00%	9,20%

Vývoj výnosov z povinných platieb sociálneho zabezpečenia na celkových daňových výnosoch.

krajina	1965	1975	1985	1995	2000	2005	2008	2009
AUS								
CZE				41,40%	44,30%	42,80%	44,60%	44,00%
FR	34,20%	40,60%	43,30%	43,00%	36,10%	37,00%	37,30%	39,30%
GE	26,80%	34,00%	36,50%	39,00%	39,00%	39,90%	36,70%	38,70%
SVK				37,30%	41,40%	40,20%	40,80%	43,60%
GBR	15,40%	17,50%	17,80%	17,80%	17,00%	18,70%	19,00%	19,70%
USA	13,30%	20,50%	25,20%	24,90%	23,40%	24,40%	24,90%	27,20%
OECD	17,60%	22,00%	22,10%	25,10%	24,60%	25,10%	25,40%	26,60%

Príloha č. 7 Prepočet daňovej povinnosti v jednotlivých krajinách pri poplatníkovi s priemernou mzdou.

Prepočet daňovej povinnosti v Českej republike poplatníka s priemerným ročným príjmom.

Poplatník	P1	P2	P3
priemerná mzda	304 882 Kč	304 882 Kč	304 882 Kč
základ dane	408 500 Kč	408 500 Kč	408 500 Kč
zľava na poplatníka	23 640 Kč	23 640 Kč	23 640 Kč
zľava na dieťa	-	11 604 Kč	11 604 Kč
zľava na manželku	-	-	36 444 Kč
daňová povinnosť	37 635 Kč	26 031 Kč	1 191 Kč
platby sociálneho zabezpečenia	33 537 Kč	33 537 Kč	33 537 Kč
čistý príjem	233 710 Kč	245 314 Kč	270 154 Kč

Prepočet daňovej povinnosti na Slovensku poplatníka s priemerným ročným príjmom.

Poplatník	P1	P2	P3
priemerná mzda	10 853 €	10 853 €	10 853 €
platby sociálneho zabezpečenia	1 454 €	1 454 €	1 454 €
základ dane	5 839 €	5 839 €	5 839 €
zľava na dieťa	-	246 €	246 €
zľava na manželku	-	-	4 171 €
daňová povinnosť	1 109 €	863 €	71 €
čistý príjem	8 289 €	8 535 €	9 328 €

Prepočet daňovej povinnosti v Spolkovej republike Nemecko poplatníka s priemerným ročným príjmom.

Poplatník	P1	P2	P3
priemerná mzda	32 693 €	32 693 €	32 693 €
nezdaniteľná časť základu dane (dieťa)	-	3 504 €	7 008 €
základ dane	32 693 €	29 189 €	9 339 €
daňová povinnosť	6 848 €	5 666 €	406 €
platby sociálneho zabezpečenia	6 825 €	6 825 €	6 825 €
čistý príjem	19 020 €	20 202 €	25 463 €

Prepočet daňovej povinnosti vo Francúzsku poplatníka s priemerným ročným príjmom.

Poplatník	P1	P2	P3
priemerná mzda	34 965 €	34 965 €	34 965 €
základ dane	34 965 €	34 965 €	34 965 €
základ dane – za pomernú časť	34 965 €	19 791 €	9 403 €
daňová povinnosť	5 027 €	1 457 €	195 €
platby sociálneho zabezpečenia	3 776 €	3 776 €	3 776 €
čistý príjem	26 162 €	29 732 €	30 993 €

Prepočet daňovej povinnosti vo Veľkej Británii poplatníka s priemerným ročným príjmom.

Poplatník	P1
priemerná mzda	£30 834
základ dane	£23 359
daňová povinnosť	£8 452
zľava na dani	£280
daňová povinnosť	£8 172
platby sociálneho zabezpečenia	£2 624
čistý príjem	£19 758

Prepočet daňovej povinnosti v USA poplatníka s priemerným ročným príjmom.

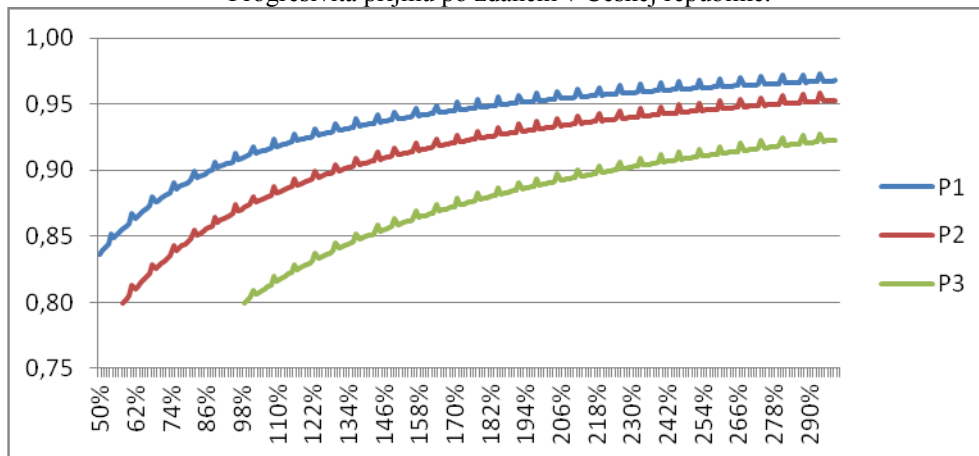
poplatník	P1	P2	P3
priemerná mzda	48957 USD	48958 USD	48959 USD
platby sociálneho zabezpečenia	3720,732 USD	3720,732 USD	3720,732 USD
základ dane	43257 USD	40557 USD	37557 USD
daňová povinnosť	6939,1 USD	5264,1 USD	3783,55 USD
čistý príjem	38297,268 USD	39973,168 USD	41454,718 USD

Prepočet daňovej povinnosti v Austrálii poplatníka s priemerným ročným príjmom.

poplatník	P1
priemerná mzda	69266 AUD
platby sociálneho zabezpečenia	7272,93 AUD
daňová povinnosť	14329,8 AUD
čistý príjem	47663,27 AUD

Príloha č. 8 Grafy zobrazujúce progresivitu príjmu po zdanení v analyzovaných krajinách.

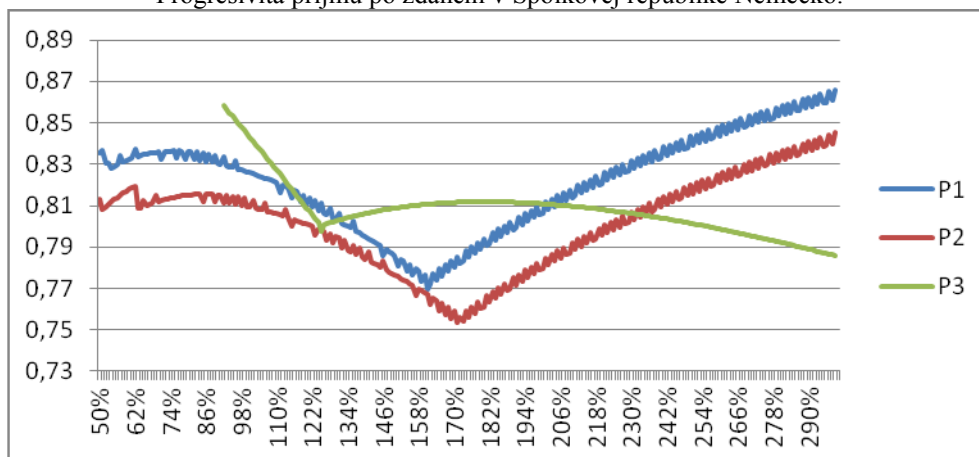
Progresivita príjmu po zdanení v Českej republike.

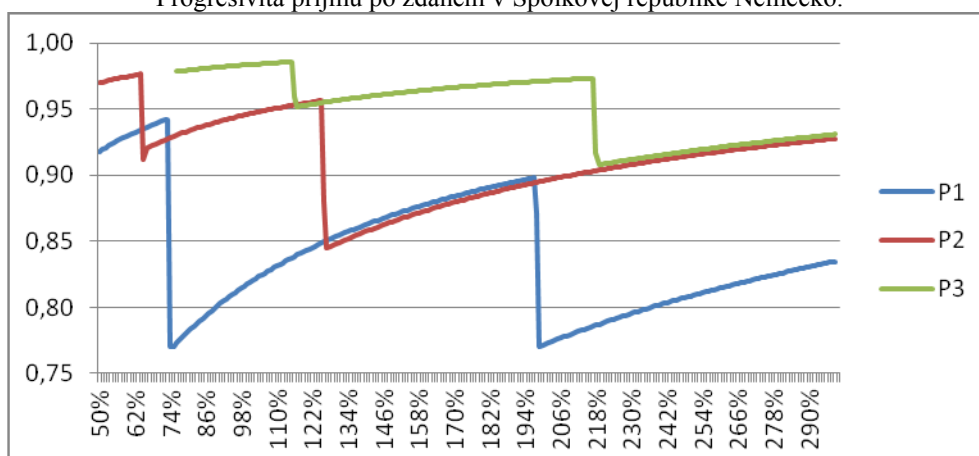
Progresivita príjmu po zdanení v Slovenskej republike.

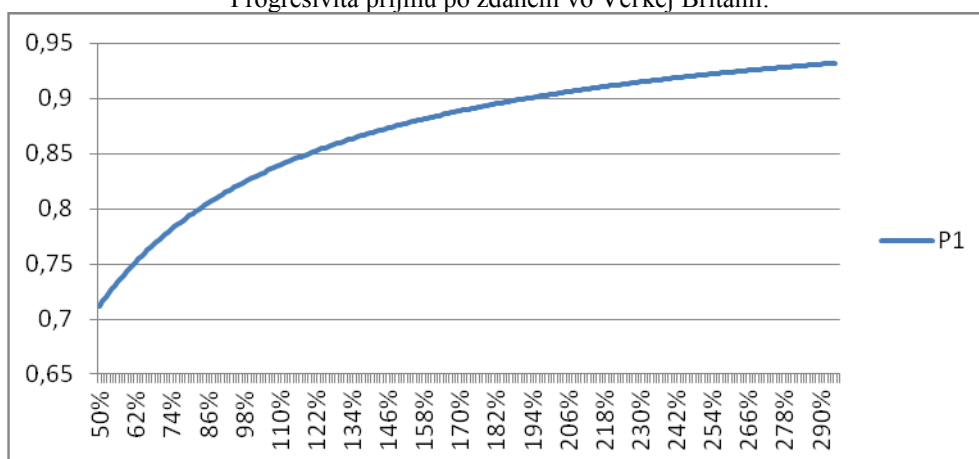
Progresivita príjmu po zdanení v Spolkovej republike Nemecko.

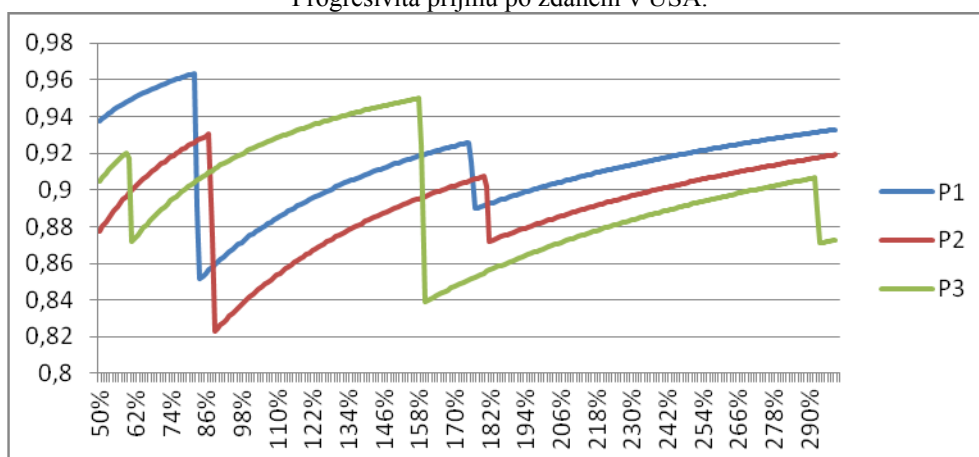
Progresivita příjmu po zdanění v Spolkové republice Německo.

Progresivita příjmu po zdanění vo Velké Británii.

Progresivita příjmu po zdanění v USA.

Progresivita příjmu po zdanění v Austrálii.

